

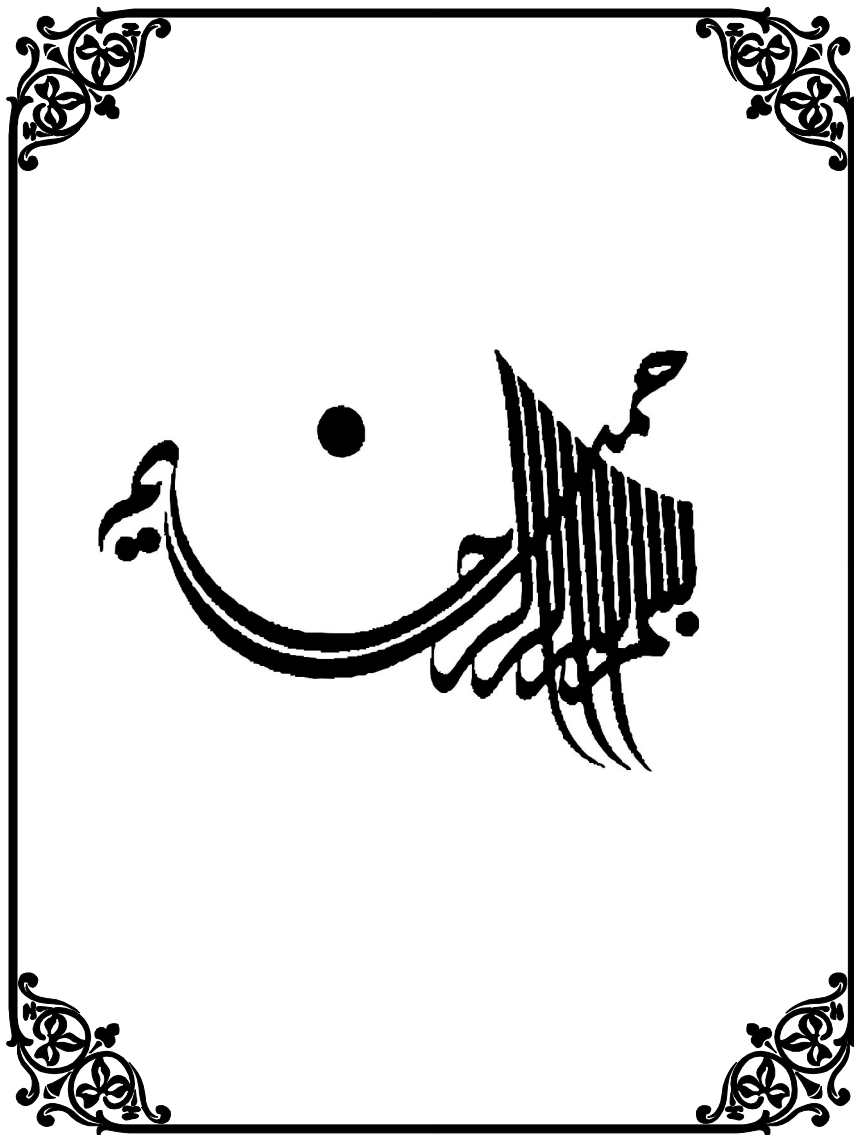
بایبل پیژندنه

په پښتو ژبه کې پرمقدس بایبل باندې یوې
بیلگې معلوماتي اوښکلې
تحقیقه ده.

لیکنه او خپرنه:
عبدالغفار جبير

تقریظونه:

اد. نثار احمد (د د ج کتابا
دوکتور اکرام الدین الحاج - لیبیا

د کتاب پیژندنه

نوم: بایبل پیژندنه

لیکوال: عبدالغفار جیبیر

کتنه: ډاکتر نثار احمد ((صمد)) صاحب کاناډا

د لیکوال بریښنالیک:

Jubair_akcc@yahoo.com

د لیکوال د فیس بوک درک:

www.facebook.com/abdul_ghaffar_jubair

عیسایت څه شی www.facebook.com/page/

دی؟

اسلام اوساینس www.facebook.com/page/

د چاپ کال: میلادی کال ۲۰۱۴

کمپوزر: مزمل کمپیوټر سینټر

د چاپ وار: لومړی

د چاپ شمېر: (۱۰۰۰) ټوکه

د چاپ ځای: لاهور

خپرونکی: صدیقی خپرندویه ټولنه

د کتاب ټول حقوق د لیکوال سره خوندي دي.

خو بنینه

له ټولو بناغلو او خوږو
لوستونکوڅخه لطفآدا هیله
لرم ، چي ددې کتاب دهرې
پایې په لوستلوسره ، وما احقرته
دزړه له تله دعاوي وکړي ؛ چي
الله جل جلاله زما گناهونه
، نقصانونه او نیمگرتیاوې
معاف کړي او پرما احقر باندی
رحم وکړي.

یوه نړۍ مننه!

له دې بناغلوڼه یوه نړۍ مننه چې وماته ئې ددې کتاب دلیکلولپاره لاندې کتابونه راوړل.

- ۱- شیخ الاسلام محمدتقی عثمانی صاحب مدظله العالیه کراچی: اعجاز عیسوی، ایک معمار مجاهد، بایبل کیا ہے؟
- ۲- دروندمشرورورمفتی ابوتقی الرحمن گوجرانواله: انجیل برناباس، اسلام عیسویت اوسیدنا عیسی علیه السلام، مسیحت، انجیل یوحنا، انجیل متی اوداسی نور...
- ۳- دمرحوم شیخ احمد ديدات رحمة الله عليه له مرکز (IPCI) جنوبی افریقا خخه:

۱- Is Bibel the word of God?

۲- Combate Kit

۳- Debates of Ahmed Deedat

۴- عایشه عمر - هالنډ:

The Holly Bible (RSV, KJV, ICV)

۵- راهب یوحنا البینانی - لبنان:

الکتاب المقدس (عربی بایبل)

۶- مریم اسلام - جرمني:

۱- Origion of Scriptures

۲- Our Bible and the Ancient Manuscripts

۳- Jesus or Paul

۷- مکتبه الحقیقه استانبول ترکیه:

Islam and Christianity

۸- ډاکتر جان سکاټ لندن:

Introduction to the Old Testament

۹- لاریس، لاهور:

۱- تاریخ کلیسا، ۲- قاموس الكتاب، ۳- بایبل مقدس

۱۰- المهندسه صفاء المصريه:

العقائد الاسلامیه وانجیل برنابا

ډالۍ

- وټولو حقیقت او حقانیت مندونکوته.
- وټولو هغو علماء، مشایخو روحانیونو، مخورو، اودقلم څښتنانوته چې په دې لاره کې ئې سترې بریاوې درلودې.
- دځوان نسل وهغه قشر ته چې داسلام په سپیڅلې لاره کې خدمت عبادت گڼي.
- په اخرکي وټولو هغو وروڼو او خویندوته چې ددې کتاب دلوستلو او خپرولو تکل لري.

مضمون	شماره
په رفاکي تياره	۱
زه (بایبل پیژندنه) داظهارالحق خلاصه بولم	۲
دسرخبرې- اړین ټکي	۳
بایبل ته ولی بایبل وایی؟	۴
د (Bible) بایبل دتوری دښه پیژندلولپاره مخته څو	۵
دقرآن کریم توری په قرآن عزیزکي	۶
انجیل (Gospel) څه ته وایی؟	۷
اصل انجیل څنگه له منځه ولاړی؟؟؟	۸
تورات (Pentateuch) څه ته وایی؟	۹
اصل تورات څنگه له منځه ولاړی؟؟؟	۱۰
زبور: (Psalm) څه ته وایی؟	۱۱
بایبل پردووبرخووبشل شوی دی	۱۲
عهدنامه قدیم یا عهدنامه عتیق (Old Testament) چي (۴۶) کتابونه لری:	۱۳
اپوکریفه، Apocrypha وڅه شی ته وایی؟	۱۴
دعهدنامه قدیم کتابونه په پښتو، عربي، اردو او انګلیسي ژبو کي:	۱۵
دعهدنامه قدیم لیکوالان څوک دی؟؟؟	۱۶
داوسني تورات (Pentateuch) لیکوال څوک دی؟	۲۷
دکتاب یوشع لیکوال:	۲۸
دقاضیانولیکوال	۲۹
دکتاب روت (راعوت) لیکوال	۳۰
دکتاب سموئیل لیکوال	۳۱
دپاچایان اوتواریخ لیکوالان	۳۲

د کتاب نحمیاه لیکوال	۳۳
د کتاب ایوب لیکوال	۳۴
د زیور لیکوالان	۳۵
د امثال لیکوال	۳۶
د کتاب جامعه (تولنه) لیکوال	۳۷
د غزل الغزلات (نشید الانشاد) لیکوال:	۳۸
د کتاب حزقی ایل لیکوال	۳۹
د کتاب دانی ایل (دانیال) لیکوال	۴۰
د کتاب یوئیل لیکوال	۴۱
د کتاب عوبدیا لیکوال	۴۲
د کتاب ناحوم (نحمیاه) لیکوال	۴۳
د کتاب حقوق لیکوال	۴۴
د کتاب ملاخیا، ملاخی (ملاکی) لیکوال	۴۵
د کتاب آستیر (استر) لیکوال	۴۶
د کتاب باروک (باروخ) لیکوال:	۴۷
د کتاب طویبیه:	۴۸
د کتاب یهودیت	۴۹
د کتاب دانش (د سلیمان پوهه):	۵۰
د کلیسا نصحیحتونه	۵۱
په (ار ایس وی R.S.V) بایبل کی د عهدنامه قدیم د کتابونو لیکوالان	۵۲
عهدنامه قدیم (عتیق) له څه شی څخه بحث کوی؟	۵۳
نوې عهدنامه/نوی ترون (New Testament) چي (۲۷) کتابونه لري او هغه دادي	۵۴

۵۵	دنوی عهدنامې کتابونه ، دهغولیکوالان اوداختلافاتوخيې
۵۶	انجيل متی
۵۷	انجيل مرقوس
۵۸	انجيل لوقا:
۵۹	انجيل یوحنا
۶۰	دخلوروانجيلونودلیکلونېتي
۶۱	درسولانواعمال
۶۲	دپولس لیکونه
۶۳	دپطرس لیکونه، دیوحنالیکونه، ديعقوب رساله، دیهودا رساله اودیوحنامکاشفه:
۶۴	نوی عهدنامه (نوی ترون) له څه شی څخه بحث کوی؟
۶۵	دبایبل ایاتونه اویابونه
۶۶	دعیسایي علماء اختلاف دنوی عهدنامې دکتابویه هکله
۶۷	دبایبل په هکله دعیسایي نړیوالوعلماء اوڅېړونکو ښکاره څرگندونې
۶۸	بروس متزروایی:
۶۹	بارت ډی ارمن (Bart D. Ehrmann) وایی
۷۰	تیدی بیزا (Teddy Beza) وایی
۷۱	قسطنطین وان (Constantin Van Tischendorf) وایی:
۷۲	عیسایي عالم فاضل پروفیسربلیک هارد وایی:
۷۳	هانس کونگ (Hans Kung) پخپل کتاب کي وایی:
۷۴	هغه انجيلونه چي داسلام دراتگ څخه مخکي موجود وو:
۷۵	دبایبل پخوانی نسخې
۷۶	سینایی نسخه (Codex Sinaiticus)

۷۷	ا سکندریه نسخه (Codex Alexandrinus)
۷۸	وطیقانی نسخه (Codex Vaticanus)
۷۹	افرائیمی نسخه (Codex Ephraemi Syri Rescriptus)
۸۰	بیزائی نسخه (Codex Bezae)
۸۱	دمردارې بحیرې طومار
۸۲	دعهدعتیق/قدیم عهدنامه پخوانی نسخې درې دي
۸۳	عبراني نسخه
۸۴	یوناني نسخه
۸۵	سامري نسخه
۸۶	دعهدنامې قدیم پخوانی نسخې هم یوشانته نه دي
۸۷	هفتادي ترجمه (Septuaginta) سپتواگنتا/سپتواجننتا
۸۸	دورژن (Version) اوژبارې ترمینخ توپیر
۸۹	ترجمه (ژباړه) څه ته وایی؟
۹۰	په تورات کي (۷۰۰) ځلی راغلي دي چي دادخدای کتاب نه دی:
۹۱	اوسنی تورات دحضرت موسی علیه السلام کتاب نه دی
۹۲	کتاب یشوع دیشوع کتاب نه دی
۹۳	عهدنامه عتیق ځکه دخدای کتاب نه دی
۹۴	لوی فاضل عالم پادری وایی:
۹۵	اوسني انجيل(نوې عهدنامه/نوی ترون) یازپری دخدای کتاب نه دی!!!
۹۶	دلوقا انجيل دخدای کلام نه دی
۹۷	په اوسني انجيل کي غيرواقعي کرښې
۹۸	بله هېښونکي په بایبل کي
۹۹	دپولس لیکونه ناقص دی

۱۰۰	ډاکټرموريس بوکائی دنوی عهدنامې په هکله وایی
۱۰۱	فاسټس چې د(مانی کینز) دیوې عیسایی ډلې یو عالم دی وایی چې:
۱۰۲	استاولن پخپل یو کتاب کي وایی
۱۰۳	دمتی انجیل دمتی کتاب نه دی؟
۱۰۴	دیوحنانجیل دیوحناکتاب نه دی!!!
۱۰۵	دالیگزیدراعتراډ
۱۰۶	دانسایکلویپیډیا بریتانیکا اعتراف
۱۰۷	دواتس اعتراف
۱۰۸	دهورن صاحب دتفسیر اعتراف
۱۰۹	دلوتهر صاحب اعتراف
۱۱۰	دپروتستنت دفرقي دنورو علماء اعتراف
۱۱۱	دنړیوالو عیسایی علماء اعتراف
۱۱۲	داکهارن صاحب اعتراف
۱۱۳	دډاکټر گراهام سگروگی (Dr. Graham Scoggie) اعتراف
۱۱۴	کنیت گریگ (Kenneth Cragg) چې یو عیسایی عالم دی وایی
۱۱۵	پروفیسر گیسر (Prof. Geiser) اعتراف کوي
۱۱۶	دپروفیسر جان سکات اعتراف
۱۱۷	دډاکټر جوزف پارکر (Dr. Joseph Parker) اعتراف
۱۱۸	فاضل عالم ریو- پیکر (Rev. Packer) اعتراف
۱۱۹	دبناغلی گراهام سکورگی (Dr. W Graham Scroggie) اعتراف:
۱۲۰	دډاکټر لویيگانټ اعتراف

۱۲۱	دامریکادسي این این (CNN) تلویزون اعتراف
۱۲۲	دسي ایس لويس (C.S Lewis) اونوروا اعتراف
۱۲۳	ولی په مطابق؟؟!
۱۲۴	دآرایس وي (Revise Standard Version) بایبل اعتراف
۱۲۵	دتثلیث رینه او حقیقت
۱۲۶	دصلیب رینه او حقیقت
۱۲۷	دنوي عهدنامې ۱۰٪ سلنه لاهم دحضرت عیسی علیه السلام ویناوي نه دي
۱۲۸	اوسنی عهدنامه قدیم ځکه دخدای کتاب نه دی
۱۲۹	دبایبل ورک کتابونه
۱۳۰	دعیسایت بنسټ ایښودونکي پولس (ساؤل/ شاول) دی
۱۳۱	پولس که حضرت عیسی علیه السلام
۱۳۲	پولس له حواری برناباس سره
۱۳۳	په بیت المقدس کي دحواریینو غونډه
۱۳۴	دبایبل اوتالمودیه هکله دقرآن عزیزبله وړاندوینه
۱۳۵	بایبل لیکلي وحي نه دي!!!
۱۳۶	په بایبل کي ټکرونه
۱۳۷	بایبل ځکه دخدای کتاب نه دی چي! په بایبل کي فحشات دیلگي په ډول سره
۱۳۸	په قرآن عزیزکي دزنایه هکله راځي
۱۳۹	ولی وبایبل ته اجازه نشته چي په اسلامي نړی کي تبلیغ شی؟
۱۴۰	ځواب:
۱۴۱	په بایبل کي بی معنا، غیر معقولې، د عقله لیری اویوچي خبرې بی شماره دي.

۱۴۲	په بایبل کي تحریف
۱۴۳	الله که خدای؟
۱۴۴	ولی عیسیان دالله جل جلاله نوم نشی استعمالولای؟
۱۴۵	په بایبل کي خیالی، مبهم اوسرگردانه نومونه
۱۴۶	په بایبل کي غلطیانې دیبلگي په ډول سره
۱۴۷	په بایبل کي پنخوس زره (۵۰۰۰۰) غلطیانې
۱۴۸	په بایبل کي دانبیاء په هکله گستاخي
۱۴۹	په بایبل کي ساینسي غلطیانې دیبلگي په ډول
۱۵۰	په بایبل کي ساینسي غلطیانې دموريس بوکایی له نظره:
۱۵۱	دراهب یوحناالبناي سره دبايبل په هکله بحث
۱۵۲	ویناغلی یوحناالبناي ته زماخرگندونې
۱۵۳	انجيل برناباس:
۱۵۴	برناس خوک دی؟
۱۵۵	زیوس څه شی ته وایی؟
۱۵۶	دبرناباس انجيل
۱۵۷	پرانجيل برناباس بندیز
۱۵۸	دبرناباس دانجيل بله اصلي نسخه پیداشوه
۱۵۹	په انجيل برناباس کي دفخرالموجودات صلی الله عليه وسلم په هکله رښتنې اوسپینې وړاندوینې
۱۶۰	انجيل برناباس مسلمان نه دی لیکلی
۱۶۱	مسلمانان بایددانجيل برناباس په هکله څه عقیده ولري؟
۱۶۲	وعبدالغفار جبيرته ډالی
۱۶۳	دلیکوال چاپ اثار
۱۶۴	دلیکوال ناچاپ اثار

هغه سرچینې چې په دې کتاب کې ورڅخه کاراخیستل شوی
دی

۱۶۵

پر کتاب باندی دډاکترنثار احمد ((صمد)) صاحب لیکنه

په رڼا کې تیاره

یو عالم څه ښه ویلی دي: درې شیان په ډیر سنجش او احتیاط سره واخله: قلم - قدم - قسم! نوزه وایم چی جُبیر صاحب د دې کتاب په تهیه کې همداسی کړي دي.

«بایبل پیژندنه» داسی کتاب دی چی د بایبل په ظاهري روڼا کې د هغه باطني تیاره معلوموي، یعنی د ننني تحریف سوي انجیل اصلی متن او بطن سپری او داخلی اختلافات، نواقصات او تناقضات یې بیانوی. هسی خو د حق او باطل شخړه له ازله جاری ده او تر ابده به درومی.

دا علماً او منطقاً ثابتې ده چی اصلی تورات او اصلی انجیل قطعاً نسته بلکې دواړه تحریف، تعدیل او تبدیل سوي دي. ځکه نو قرآنکریم نازل سو. معنی دا چی یهودیت او عیسویت دواړه نسخ او فسخ سوي ادیان دي چی حق دین یعنی اسلام یې ځای نیولی دی.

د «بایبل» کلمه د یوناني ژبې څخه مشتق سوې ده یعنی کتاب. عجیبه خو دا ده چی د عیسی (ع) څخه ۱۴۰۰ کاله وروسته پر دې کتاب د بایبل نوم ایښودل سوی دی. تر دې عجیبه لا دا چی دا نوم نه خدای پر ایښی دی، نه حضرت عیسی (ع) پر ایښی دی، او نه هم د عیسی (ع) حوارینو پر ایښی دی. بله عجیبه لا دا چی په ټول بایبل کې د عیسی (ع) نوم نسته. نو دا څنگه الهی کلام او د عیسی (ع) لپاره نازل سوی کتاب دی؟ بله عجیبه لا دا چی پخپله د بایبل نوم هم په ټول بایبل کې نسته، دا ولی؟ بله دا چی په ټول بایبل کې دا خبره نسته چی دا د خدای کتاب یا کلام دی! حال دا چی قرآن خپل هر اړخیزه معرفت او وضاحت وړاندی کوی او ځان له هره حیثه راپیژني (البقره: ۸۹؛ هود: ۱؛ الجاثیه: ۲؛ السجده: ۲

؛ التوبه: ۶؛ الزمر: ۲۳؛ الفتح: ۲۵؛ محمد: ۲؛ البقره: ۹۷؛ آل عمران: ۳؛ الاعراف: ۲؛ النحل: ۴۴).

دا چی ویل کیږی «عیسویت یا مسیحیت»، نو دا خو بېله شکه عیسی (ع) ته منسوبه کلمه یا اصطلاح ده. پس دا ترې معلومیږی چی د الله دین یو انسان ته منسوبی چی دا پخپله د دې دین تحریف والی او بطلان دی. فلهدا، دغه دین خالق ته نه بلکي مخلوق (یعنی عیسی علیه السلام) ته منسوب کیږی چی معنی به یې دا وی چی دا نه د عیسی (ع) دین دی او نه هم د الله! خو په حقیقت کي ټولو پیغمبرانو صرف یو دین درلود چی هغه اسلام دی.

د دې باطل دین پیروانو د عیسی (ع) سره د افراطي محبت له امله هغه د خدای زوی وباله او د هغه د پلار (خدای) العیاذبالله سره یې محبت لږ کړ. خو افراطي محبت بدعت دی او بدعت کفر ته ځي. همدا علت دی چی رسول الله (ص) خلک د ځان د خورا زیات توصیف څخه منع کړي دي، یعنی داسی یې فرمایلی دي: «زما په مدح (ستاینه) کي مبالغه مه کوئ لکه عیسویانو چی د عیسی (ع) په مدح کي مبالغه وکړه او هغه یې د خدای زوی وباله او کافران سول. زما په حق کي وویاست چی د خدای بنده او رسول دی» (صحیح بخاری، حدیث نمبر ۳۱۸۹). پس عیسویت پر باطله عقیده ولاړ دی نو ځکه باطل دی.

دا لا څه، عیسویان پر تثلیث عقیده لری (یعنی پلار خدای، زوی خدای او روح القدس) او گواکي دا درې واړه سره یو ځای کیږی او یوازینی لوی خدای رامنځته کوی. دا عقیده هیڅ عقلي او منطقي نه ده، نو ځکه هر کال په زرگونو عاقل او منور عیسویان له خپل دینه بیزاره کیږی او په اسلام مشرف کیږی.

عجیبه لا دا چی هغوی وایی چی عیسی (ع) خپلو دښمنانو اعدام کړ او پر صلیب یې وځړاوه او درې ورځی وروسته بیرته ژوندی سو، آسمان ته ولاړ او هلته د خپل

پلار سره ناست دی! انجیل مرقس، شپاړسم اصلاح سوی متن، نهم نمبر، ۱۱۵ صفحه داسی وایی: «رب وروسته له دې چی د هغوی سره خبری وکړې آسمان ته وخوت او هلته د الله راسته څنگ ته کښېناست» آیا دا یو احمقانه شرک نه دی؟ څنگه دوه ربه؟ او څنگه دواړه څنگ پر څنگ؟ د یو ثابت حقیقت په توگه د الله سره نه باید په «ذات» کي، نه په «صفاتو» کي، نه په «افعالو» کي، نه په «ربوبیت» کي، او نه هم په «معبودیت» کي شریک و نه نیول سی او نه امکان لری. له همدې امله د هغوی راهبان او اسقفان په خپلو عقایدو کي راگیر او بې ځوابه دي او ځکه نو مسلسل اسلام ته پناه وړی.

دا چی تحریف سوی انجیل او عیسویان ادعا کوی چی عیسی (ع) د خدای زوی دی او هغه په خپل روح سره د بی بی مریمی (ع) په نس کي داخل کړ او گواکي نهه میاشتی وروسته وزوکېد، هیڅ منطق او عقل یې نه منی. امام ابن القیم (رح) یې څه بڼه او معقول رد وړاندی کړی دی: «پر خدای - که یې حکمت او نیت تقاضا کولای چی بندگانو ته راڅرگند سی او د خپلی عظیمی کرسی څخه راکښته سی او مستقیماً پخپله د هغوی سره ورغیږی - لازمه وه چی د یوې ښځی شرمگاه ته داخل نسی او د هغې د بدن په دننه کي د بولو، مدفوع او وینو په منځ کي څو میاشتی تیری نکړی. او څنگه چی دا کار یې وکړ نو بیا ورته لازمه وه چی د یو کوچني هلک په حیث چی شیدې خوری او ژاری، باید راوتلی نه وای. خو څنگه چی بیا هم دا پېښه وسوه، نو ورته لازمه وه چی د انسانانو سره یې غذا نه خوړلای، اوبه یې نه څښلای او نه بیده کېدلای. خو دا چی اوبه یې وڅښلې او غذا یې وخوړله نو بیا ورته لازمه وه چی نه یې ادرار کولای او نه هم مدفوع. حال دا چی الله د جلال او کمال د صفتونو لرونکي دی او دا خاص د ده صفات دي. یعنی هغه کمالی او جلالی صفات چی آسمانونه او مځکه یې د پراخی او غټ والي حد نلری.

او د هغه کرسی خو د آسمانو او مخکي په اندازه پراخه ده . پس دا څنگه کېدای
سی چی د یوې بنځی فرج او شرمگاه دی د هغه پراخوالی او وسعت ولری ؟ نو پاک
او منزّه دی الله د دې بیهوده او چتی اقولو څخه . « (هدایه الجباری فی اجوبه
اليهود والنصاری ؛ الامام ابن القیم ؛ ص : ۱۴۷ - . (۱۴۸)

هو ، جبیر صاحب په خپل دغه علمی او تحقیقی اثر کي د بایبل چتیات ،
اختلافات او تناقضات او د دې ټولو رد د هغوی په خپلو کتابو سره تصریح او
توضیح کړی دی . که څوک دغه جامع او نافع اثر په غور او حوصله ولولی ، نو
ثابته به سی چی جبیر صاحب د ننني بایبل ټول مجهولات او معلومات عمیقاً او
دقیقاً لتولی دي . ده په خپل دغه علمی او عینی اثر کي بایبل د هغه په اصلی
ماهیت او حقیقت سره راپیژندلی دی .

د کتاب ژبه او لهجه پاکه او بې باکه ده . لوستونکو ته یې هر څه په دومره وسعت
او قوت سره په مخکي ایښي دي چی هیڅ د پوښتنی مجال نه پیدا کېږی . یعنی هر
څه یې په ډیر فصاحت او بلاغت سره شنلی او ویلی دي ، نو ستر رب دی ستر اجر
ورکړی .

د دې خورا اړین او گټور کتاب د ژوری لوستنی څخه به معلومه سی چی جبیر
صاحب هغه په ډیر دقت ، صداقت او محنت سره تهیه او ترتیب کړی دی . د ده
ژوره مطالعه ، د موضوعاتو تل ته ورننوتنه ، د مبهمو ټکو پلټنه او د مجهولو
مفاهیمو گروپرنه دا ثابتوي چی جبیر صاحب پر بایبل او ټول عیسویت باندی
مضبوطه غیر راگرځولې او هغه یې عملاً ، عملاً او عاملاً شنلی او راپیژندلی دی .
نو ځکه زه دې پایلی ته ورسېدم چی د « بایبل پیژندنی » دغه معتبر او مغتنم اثر په
خپله حصه کي یو کاملترین او شاملترین کتاب دی چی تر ننه افغانی ټولنی ته نه و
وړاندی سوی . نو الله دی محترم جبیر صاحب ته دنیوي او اخروي بری عطا کړی

. او درنو لوستونکوته می سپارښتنه دا ده چی دا کتاب عمیقاً او په ښه غور ولولی
تر څو نننی باطل عیسویت ښه ورته ثابت سی ،
والسلام

ستاسو د دعاوو محتاج نثار احمد صمد-کانادا

2014، 11، جون، چهارشنبه

پرکتاب باندي ددوکتوراکرام الدين الحاج ليکنه

زه ((بايبل پيژنده)) داظهارالحق خلاصه بولم

ليکنه: دوکتوراکرام الدين الحاج- طرابلس ليبيا

ژباړه: فاطمه عمر- بحرین

الحمدلله وحده والصلوة والسلام على من لا نبى بعده.

په ډېره خوشحالی سره يوڅوکرنيې دخپل ورورعبدالغفار جبير صاحب په يوه

بنکلی ، معلوماتي او حيرانونکي کتاب ((بايبل پيژنده)) باندي ليکم.

دنړيوالو مذهبونو مطالعه او پرتله زما ډيره خوښه ده ، خوزما د ژوند محور يواځي پردي

باندي نه راگرځي ، ماد عيسائيت په هکله دشيخ مرحوم احمدديدات رحمة الله عليه

کتابونه ، مناظرې ، بحثونه (الله في اليهودية والمسيحية والاسلام ، المناظرة الكبرى ،

حوار مع ديدات في باكستان ، الخمرين المسيحية والاسلام وغيره) او يو نړيوال کتاب

((اظهارالحق)) لوستی دی الحمدلله ثم الحمدلله ، داچي عيسائيت اوس نسبت تر

عجمويه عربوکي په سرعت سره روان دی داځکه چي عيسايي نړی ودې پايلوته

رسيدلي ده چي په مسکيناوڅه جوړه ده ، ترسلو افريقا يانويو بډايه عرب ودوی ته

ارزښت لری ، نوځکه دوی اوس وعربي نړی ته مخه کړيده ، نوځکه زه

ددوکلونوراھيسي دداسی مرکز او ملگروپه لټه کي يم چي په عيسائيت کي ئې ژوره

مطالعه کړې وي او يوڅه الهام ورڅخه واخلم ، چي يوله هغو خور و ملگروڅخه

عبدالغفار جبير دی ، ماچي کله د ((بايبل پيژنده)) يوڅو برخي ولوستلې نو داسی فکرمی

کاوه چي مرحوم احمدديدات راسره ناست دی او ياهم مناظر عرب والعجم حضرت

مولانا رحمت الله کيرانوی الهندي رحمة الله راسره دی ، لله الحمد والمنة

په حقيقت کي د عبدالغفار جبير صاحب دا کتاب زه د ((اظهارالحق)) خلاصه بولم او بل

داچي په دې کتاب کي له اوسنیو اثارو څخه ډېره گټه اخیستل شوېده، هدامن فضل رب العالمین - زما توصیه وټوله امت مسلمه مرحومه ته داده چې دا کتاب باید په عربي ، انگلیسي اونورو ژبوته وژباړي، تر ټولو لومړی ما د عربي ژبې د ژباړې ژمنه ماورسره کړیده، خوزه به د پوهنتون درسمیاتوسره - سره ودې ژباړې ته اولیت ورکوم، دا کتاب به هغه وخت ډیر اغیزمن شي چې په انگلیسي ژبه کي هم چاپ شي، وافوض امرالی الله ... دالله په مرسته سره هرڅه شوني دي داځکه چې - ان الله علی کل شیء قدير-

ددې کتاب ښکلا په دې کي ده چې ښکلي نړیوال ماخذونه لري، دهر ماخذپاڼه او چاپځای جوت دی، اوهرڅوک کولای شي چې تل ورڅخه دعلمي او اکاډمیکي سرچیني په توگه سره ورڅخه استفاده وکړی.

په عربي نړۍ کي دمرحوم احمدديدات کتابونه چاپیږي اوخپریږي، خوداسی اشخاص دگوتوپه شمېردی چې په عیسائیت باندی نوي څېړنې وکړي اوددې څېړنوگراف پورته کړي، زه دا کتاب (بایبل پیژندنه) ددې امت محمدی صلی الله علیه وسلم لپاره یونښه زیږی اودسوکالی یوه بیلگه گنم.

دامت مسلمه مرحومه دې ځوان لیکوال عبدالغفار جبر د بایبل پهرڅه باندی رڼا اچولې ده، زه داپه یقیني ډول سره درته ویلای شم چې ددې کتاب په لوستلوسره به هیڅوک هم مرتد نشي، که ئې یوڅه ماغزه په سرکي وه، مگرکه یوڅوک دروپواویاهم دښځو په جال کي راگیرشو نوبیاکیدای شي چې داسلام دمبارک دین له کړی څخه ووځي؛ اویا ئي دی نه وي چې عیسایی نړي تل دعیسائیت په خپرولو کي دهمدغودوولارو (ډالرو+ښځو) څخه کاراخلي، څوکه په حقیقت کي رښتنی اسلام اوایمان شتون ولري نوبیاداهرڅه (ډالر+ښځه) هیڅ ارزښت نلري، اوکه بیا هم مرتد شي نو په اسلام کي دمردژوند (خسرالدنيا والاخره)

ده، مورخودلته په لیبیا اونورو عربي هیوادونو کي دمرتدپه هکله هیڅ نشوویلاي، اوتل دمرتدپه هکله تأویلونه کوو، چي دادقرآن اواحادیثوسره په ټکرکي دي. زه دقرآن عزیزددي ايات (واعدوالهم ماستطعتم من قوة) په دایره کي قلمي جهادهم داخل بولم، داچي زماسره به دامت مسلمه مرحومه علماء کرام موافق وي که یا، دابه وواحداحدالصمدجل جلاله ته معلومه وي، خودا په ډاډسره ویلاي شم چي دامت مسلمه مرحومه دعلماء مشراستادقرضاوي دام ظله اونړیوال استادوهب الزحیلی دامت برکاته زماسره هم فکړه دي، دوی په دې آنددی چي داسلام ددین دژغورلویه موخه هرټکل، هوډ اوحرکت ددي ايات ترسیوری لاندی دی، لله الحمد. عبدالغفار جُبیرصاحب پرنه وخت باندی داکتاب ولیکي، داچي په افغاني ټولنه کي عیسائیت صفردی او اوس ځینی عیسایی کړي داکوښن کوي چي دامنسوخ اومتروک دین خپورکړی نودالازمه ده چي ټولنه او اولس پروخت باندی ورته مسلح شي (فکري روزنه ولری)، زه وافغاني ټولني ته دازیری ورکوم چي که داکتاب په افغاني ټولنه کي شتون ولری نوعیسائیت به له صفره څخه هم کم شي، زه ددي کتاب مبارکي ترهرڅه نه مخکي وځوان لیکوال عبدالغفار جُبیر ته اوبیا په مجموع کي وتول افغاني اولس ته ورکوم.

مننه:

زه دفاطمه عُمرخورڅخه مننه کوم چي زما دایوڅوکرني ټي وژباړلې اوکله ټي هم د عبدالغفار جُبیرصاحب څه لیکني په عربي اویا انگلیسي ژبوسره رالیږلې دي. همدارنگه دې خور د عبدالغفار جُبیر (زما مناظره دیوه عیسایی راهب سره، سوال ځواب، ما ولی اسلام قبول کړ؟، اسلام اونوي ساینسي څېړنې ۱، ۲، ۳ ټوکونه) ټي راولیږل زه ډیروړڅخه خوشحال شوم که څه هم داکتابونه په پښتوباندی دی خوزما کتابتون ورباندی ښکلی ښکاری، خوچي کله مي اراده شي چي داکتابونه

ولولم نوظاطمه عمرخورددي کتابونو يوه يوه برخه راته ژباړی، لله الحمد، اوبياڼې زه گورم.

غوښتنه:

۱- له ټولو مسلمانانو څخه مويه کلکه سره داغوښتنه ده چې ددې کتاب په خپرلوکي پوره ونډه واخلي، دانېکلی کتاب بايد ونورو ژبوته وژباړل شي، په ويب پاڼوکي خپورشي، په مجلوکي کي خپورشي، په ورځپاڼوکي خپورشي، پرانټرنېټ باندي انلاين خپورشي.

۲- دځوان تکړه ليکوال عبدالغفار جبير سره هر ډول مرسته بايد وشي، ترڅو دې وکولای شي چې په دې اړوند نورې ليکنې هم وکړي، دکفري نړۍ عادت ومورته معلوم دی که چيری په غربي نړۍ کي دمستشرقينوله لوری يو کتاب داسلام په خلاف وليکل شي نوپه زرهاو خپرندويې ټولني ورته په انتظاروي، اوکله چې ئې ويوې خپرندويې ټولني ته ورکړي هغه ټولنه بيادا کتاب په ډيرو ژبوسره په ميليونهاو ټوکه چاپوي اوپه نړۍ کي ئې خپروي نومورته هم پکارده چې داسلام لپاره وهرڅه ته چمتوشو او دادارينو سعادت وگڼو.

يامسبب الاسباب يا حى يا قيوم

اهدنا الصراط المستقيم صراط الذين انعمت عليهم غير المغضوب عليهم ولا الضالين.
۳- داسلامي نړۍ دمتدينو علماء اوليکوالانو څخه می داغوښتنه ده چې په هرځای کي دعيسائيت په خلاف قلم اوچت کړي، په ځانگړي ډول سره وافغاني ټولني ته داويل غواړم چې ددې مهلک سرطان (عيسائيت) په مقابل کي قلم او قدم پورته کړي، اوخپل اولس ددې وايروس (عيسائيت) څخه وژغوري، داځکه اوس ئې لادرملنه شونې ده، اوکه مووخت ورکړي !!! نوبرخليک به مودعري نړۍ په شان شي.

۴- زموریه تاریخ کي داسی مجاهدین وه چي ترمرگه پوری ئې وصلیب ته ځانونه تسلیم نکړل، لکه عمرمختار(السیدعمرین مختارین عمرالمنفی الهلالی ۱۸۵۸- ۱۹۳۱ میلادی) چي ورته دصحرازمري هم وایی، هغه ترهغه مهاله پوری چي ونيول شو، شهیدشو(په داروځړول شو)، داسلام له دین څخه تیرنشو، اوحتی وصلیبیانوته ئې نرمه خبره هم جرم گانه، هغه به تل ویل داسلام روح په جهادکي دی، هلال بایددصلیب څخه پورته وي، صلیب بایدتل تعقیب اوتذلیل شي، داسلام په لاره کي کونښن زماروحي غذاده، دتوری ترسیوري لاندی ژوندرا ته ځړورتیا اولورتیاده، داسلام ودښمنانوته تل په مورچل کي اوسی ترڅودوی ستاسودروازه ونه ټکوي اوداسی نور...

وماتوفیقی الابالله، علیک توکلت

اخوکم فی الدین

شیخ دوکتورا کرام الدین الحاج - طرابلس لیبیا

السبت، ۱۵ شعبان، ۱۴۳۵

دسرخبري اړين ټکي

الحمد لله الذي خلق فقدر، وخلق آدم من طين، وعيسى بن مريم من غير أب ليكون حجة على العالمين فيثبت أن الخلق بالازادة لا بالعلية، فتبارك الله أحسن الخالقين، والصلوة والسلام على سيدنا محمد وسائر النبيين، المبعوثين رحمة للناس أجمعين.

اللهم صل على النبي محمد حتى لا يبقى من صلواتك شيئا وبارك على النبي حتى لا يبقى من بركاتك شيئا وارحم على النبي حتى لا يبقى من رحمتك شيئا وسلم على النبي محمد حتى لا يبقى من سلامك شيئا.

ولوى واحدوا لا يزال خدای جل جلاله ته دي داسمان دستورويه شان ثناء اوستاينه وي، او پرفخرالموجودات امام الانبياء خاتم الانبياء حضرت محمد مصطفي صلى الله عليه وسلم باندي دي دتولو كائنا تو دشمبريه شان درودونه اوسلامونه وي، والله جل جلاله ته په دې سرپه سجده اوشكر اداء كوم چي زه احقرئې ددې كتاب دليكلو جوگه كړم، وماته ئې دومره زمينه اووخت مساعدكړ ترخو ما وكولاى شواى چي ددې كتاب لپاره سرچيني دمخلفو هيوادونو څخه دمخلصو مسلمانانو او غير مسلمانانو په مرسته راټولې كړم، او بيا ئې دومري طاقت وماته راكړ ترڅو دا كتاب مي بشپړ كړ. الحمد لله ثم الحمد لله ثم الحمد لله

ددې كتاب سرچينه اومصدر د عيسايي علماء، مؤرخينو او څېړنكو مستند نړيوال كتابونه دي، په دې كتاب كي ډير لږ دهغو كتابونو او ماخذونو څخه كار اخيستل شوى دى چي دامت مسلمه علماء ليكلې دي، وبل لورته په دې كتاب كي څېړني، پلټني

اوحقایق په عادلانه اوصمیمانه ډول سره شنل شوی دي؛ ددې کتاب دلیکلوڅخه موخه داده چې خپله افغاني اویه مجموع کي پښتني ټولنه د عیسائیت په اصلي اوحقیقي څهره خبرکړو، دعیسائیت بنسټ او ریښه ورته روښانه کړو، دعیسائیت حقیقت ورته څرگندکړو داځکه چې په مجموع کي عیسایی مبشرین پوره کونښن کوي چې په افغاني اویښتني ټولنه کي دعیسائیت داناولې څپې خپرې کړي، ددوی دڅرگندونومطابق دوی دبايبل پښتولومړی ژباړه په هندوستان کي په (۱۸۵۳) میلادي کال کي وکړه، او هغه ئې چاپ کړه، دبلوڅي اوبراهوي ژبو بایبلونه ئې په (۱۹۰۷) میلادي کال کي چاپ کړل، ددری/فارسی ژبې بایبل په (۱۸۸۴) میلادي کال کي خپوراوچاپ شو دنورومعلوماتولپاره تاسی کولای شی چې لاندی کتاب وگوری:

قاموس الکتتاب پاڼه ۱۴۷

لیکوال: ایف ایس خیرالله، خپرونکي: مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروزپورروډ
لاهور ۲۰۰۸

عیسایی علماء دکلیسا په تاریخ (Church History) کي لیکي:

مورډپرکونښن وکړچي په ټوله نړی کي صلیب وځلوواوهرځای دلویې برطانیې پرمهال کامیابه شو، خویه سعودي عربستان او افغانستان کي موځای ونه موندی. موربه وخیلوراټلونکونسلونوته توصیه وکړوچي دټولوامکاناتوڅخه په استفادې په همدغو دوو ځایونو کي لومړی نوک ځای اوبیاسوک ځای کړي. ددوی هغه لومړی پښتوبايبل چې دوی په (۱۸۹۵) میلادي کال کي چاپ کړی دی هغه (دالله کلام) په نامه سره دی چې دعهدنامه عتیق ۱۲ کتابونه ئې زماسره شته، اووبل لورته په هغه وخت کي مور په پښتوژبه سره کوم قرآنکریم نه درلودی، چې داددوی پرکونښن اوزمورپرغفلت باندی دلالت کوي، په هندوستان

کي چي کله د قرآن کریم لومړی فارسی ژباړه محدث دهلوي شاولی الله رحمة الله عليه وکړه نودا که يوه لورته وياړو ويل لورته ځينو خلکوڅه ستونزي هم پيدا کړې. دا کتاب وټول اولس ته لارښوددی وساده لوحه، تعلیه یافته قشر، سياستوالاواويه مجموع کي وټولوته، هغه څوک چي دعيسائيت په حقيقت باندي خبرنه وي نوکيدای شی چي د عيسايی مبشرينو جادو اوسحرورباندي څه اغيزه وکړی اويایي دڅه پيسو، امتياز اوجايدادپه مقابل کي داسلام دکړی څخه وباسی چي همداسی ناکامه هلې ځلې دوی دخپل نسخ اوفسخ دين لپاره تل کوي، داځکه چي دوی وناخبرومسلمانانوته وايی چي ستاسويه قرآن کریم چي کوم دانجيل ، تورات اوزبورنومونه راغلي دي هغه همدا کتابونه دي، خوداددوی تخيل اوتجاهل دی اوبس، په دې کتاب کي به وتاسوته جوتنه شي چي اوسنی تورات هغه تورات نه دی ، اوسني انجيلونه هغه انجيل نه دی اواوسنی زبور هغه زبورنه دی چي مسلمانان ورباندي ايمان اويقين لري اوانشاء الله دوی به وخیلو اورېدواوکبروارادوته ونه رسيږی.

په دې کتاب کي دبایبل پرمنبع، منشاء، حقيقت، حقانيت، ماهيت ، تحريف، ترميم، اونورو... باندي پوره رڼاچول شوېده. دنړی دهر مذهب منونکي په ځانگړي ډول سره عيسايان اويهودپه دې گروهه دي چي زمورکتابونه الهامي اوالهي دی لکه دقرآن کریم په شان ، ويل لورته که ددوی څېړنه اوکننه وشي نودابه جوتنه شي چي دوی اصلاً په غلطه گروهه دي داځکه چي کله مورددوی دمقدسو کتابونمتن اوبطن گورونوهغه کتابونه ومورته وايی چي مورکوم الهي اوالهامي وحی نه يو، چي داهرڅه به په دې کتاب کي وتاسوته څرگند اوبريندې شي . که په انصاف سره دعيسائيت مطالعه وشي نودابه ورڅخه بنسکاره شي چي عيسائيت ټوله ډپولس (ساول/شاول) څرگندونې دي نه دحضرت عيسى عليه السلام تعليمات

پکښې دي اونه هم دهغه ویناوي، له همدې کبله د(۲۰۰۰) کلونوراهیسی دعیسائیت درنښت اومنښت ترپوښتنولاندي دی، داڅکه چې په اوسني عیسائیت کي دپولس هرڅه دحضرت عیسی علیه السلام خلاف دي، چي مائې په دې کتاب کي بیلگه ورکړیده، نړیوال منلی کتاب انسایکلوپیدیا بریتانیکا په څرگندوتکوسره دکلیساتاریخ (Church History) ترسرلیک لاندی لیکي:

مقدس پولس دعیسائیت څخه یونوي دین جوړکړ.

دوتلی نړیوال عالم زیسلیه ویناچي؛

اوسنی عیسائیت په اصل کي پولسي عیسائیت دی.

ددې کتاب ښکلاپه دې کي ده چي ددې کتاب ماخذونه اومصدرونه نړیوال منل شوی دمسلمانانو، عیسایانو او یهودو کتابونه دي.

وامت مسلمه ته توصیه!

له دې څخه علاوه دوی بایبل په (۲۰۰۰) ژبواندی ژباړلی دی او خپروي ئې، په امریکاکي دعیسایانو یوه ډله ده د مورمون (Mormon) په نامه دوی پخپلویوهنتونونوکي په ۳۸ ژبواندی تدریس کوي، چي داتول عیسایي مبشرین دي اوبیائې په نړی کي تقسیموی وهرې سیمې ته چي ځي دهغې سیمې دخلکو عادات، عبادات، رواجونه اوخوبونه هم ورشودل کيږی دامبشرین بیا هلته ځی اودعیسائیت تبلیغ کوي، دوی یوه گڼه هر میاشت چاپوي په ۳۸ ژبواندی اودهرې ژبې دگڼو شمېرئې ۲۰۰۰۰۰۰ (دوه میلونه) دی، چي ټولې ۷۲۰۰۰۰۰۰ میلونه کيږی دایاپه نړی کي خپروي وریا هرڅوک کولای شی داگڼه ولاسته راوړي. دوی دخپل دغه نسخ اوفسخ شوی دین لپاره په داسی لوړه کچه سره کوښښ کوي زه به ددوی دمجلوپه هکله یوه بله نمونه هم وړاندی کړم:

Watchtower واچ ټاور په نامه مجله (۳۰۵۵۰۰۰۰) گني چاپیری، په یوه میاشت کې داگڼه په (۱۰۴) ژبواندی چاپیری، بله مجله دعیسایانوله لوری چاپیری داویک (Awake) په نامه سره ده، (۳۰۲۳۰۰۰۰) گني چاپیری په (۶۷) ژبوسره دامجله هم په هره میاشت کې چاپیری، همداعیسایان یوکتاب چې چاپوی دوی یی (۹۴) میلیونه چاپوی، په (۸۴) ژبوسره، چې دادعیسایی نړی کونښن دی، افریقایه لومړی ځل (۳٪) عیسایان وه، خواوس تر(۵۰٪) اوبنتي دي اوهمداسی نور.

ویل لورته مور(امت مسلمه) دغفلت او کهالت په خوب ویده یو، اوددوی وتوطیپوته موهیخ فکرنشته، هغه اسلامي داعیان، لیکوالان، فکری روزونکي، ادیبان اویه مجموع کې دقلم خښتنان چې په دې لاره کې کارکوي هغه هم دگوتویه شماردي، نوزه دامت مسلمه دعلماء، مشایخو، روحانیونو، دعلم اوپوهې دځاوندانو اویه مجموع کې دقلم دڅښتنانوڅخه داهیله لرم چې دعیسایی نړي دهرشوم پلان لپاره یومورچل خلاص کړی ترڅودټول امت لپاره دسوکالی سبب وگرځي. داپه هغه صورت کې امکان لري چې مورددپوره صداقت اومتانت څخه کارواخلو، یووالی خپل کړو، په اسلامي اوالهي احکاموباندي عمل وکړو اودخپل مذهب خدمت عبادت اونصرت وگڼو.

په اخرکې زه له تاسو لوستونکوڅخه داهیله لرم چې مااحقرله خپلوصالحو دعاؤڅخه هېرنکړی.

په اسلامي پاکه مینه

ستاسوورور

عبدالغفار جُبیر

28، 2014، اپریل، دوشنبه

بایبل ته ولی بایبل وایی؟

ترهرڅه نه مخکي موردرقرآن عزیزورپاندوینوته څوچي الله جل جلاله دعيسايانواويهودومقدسوکتابونوپه هکله ومورته بيان کړیدی، لوی څښتن تعالی جل جلاله ومورته په سپینوټکوکي څرگندوي چي دامقدس کتابونه (بایبل اوتالمود) دوی په خپلولاسونوباندي ليکلی دي اوبيا(عيسايان اويهود) وایی چي داللهي کتابونه دي بلکي داهيڅکله الهي کتابونه نه دي لکه الله جل جلال چي فرمایي:

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُوبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ

مِمَّا يَكْسِبُونَ ﴿٧٦﴾

ژباړه:نوعذاب(هلاکت اوخرابي) ده له پاره دهغوکسانوچي ليکي کتاب (له خپله ځانه) په لاسو خپلوييا وایی دغه (محرفين خلکوته) چي دا(ليکل شوی) له زنده دالله دی لپاره ددې چي واخلی په دغه کتاب ليک قيمت لږنو(عذاب هلاکت او) خرابي ده دوی ته له سببه دهغه شی چي ليکلی دی لاسوددوی اوبياخرابي ده دوی ته له سببه دهغه کارچي کوی ئي(په رشوت اخیستل دی).

ټوله عيسايی اويهودی نړی په دې باندي اعتراف کوي چي داددوی مقدس کتابونه (بایبل اوتالمود) مختلفوخلکوليکلی دی خو وایی چي داروح القدس(حضرت جبرائيل عليه السلام) ودوی ته راغلی دی اودوی ته ئي وحی کړی دی، خو په حقيقت کي خبره داسی نه ده، چي په راتلونکو کورنو کي به وتاسوته جوته شی. له دې څخه ورسته مورپردي باندي رنااچوو چي بایبل وڅه شی ته وایی؟ دبایبل پیژندنه دعيسايی نړيوالو علماء په خوله کوو.

که دبایبل تعریف په یوه اسانه خبره کي خلاصه کړو نو بایبل یعنی ((کتاب)) یا په بل عبارت بایبل دیونانی ژبې توری دی چې وکتاب ته ویل کیږي^۱ چې ددې څخه مطلب دادی چې (بایبل) یعنی یو کتاب، لکه دنورو کتابو په بڼه سره چې وي، خو کیدای شی دبایبل دالنده پیژندنه ولوستونکو ته قناعت ورنکړي نو پخپله به دبایبل وقاموس

ته ولاړشو اودبایبل پوره تفصیلي پیژندنه به وخیږو:

بایبل دیونانی ژبې د(Biblia) څخه اخیستل شوی دی، چې (بیبلیا) دکتابو په معنا سره دی، دپنځلسمی پېړی راهیسی دانوم ودې سپیڅلو کتابو ته ورکول شوی دی، داسپېڅلی کتابونه (۶۶) کتابونه دی دپروتستانو په نزد اود کاتولیکانو په آند (۷۳) کتابونه دی، دمشرقی ارتودوکس په آند (۷۸) کتابونه دي، چې (۴۰) څلویښتمو مختلفو لیکوالانو یا زیاتو لیکلی دي په مختلفو وختو کي په مختلفو ژبو سره، چې په دې لیکوالانو کي ددبې څښتنان، واکمنان، دهقانان، پاچایان، کب نیونکي، مذهبي مشران، مالیه ټولونکي، کېږدې جوړونکي، شپانه، پوهه درلودونکي، بې تعلیمه، عیسویان او یهود شامل دی، چې دوی اکثر یو دبله سره نه پیژندله.^۲

دبایبل داتعریف هرڅه روښانه کړل چې دامختلفو څلکوپه مختلفو وختو کي په بېلابېلو حالاتو کي لیکلی دي چې دا په ښکاره سره جوتیږي چې دا (بایبل) کوم الهي کتاب نه دی، که مور یواځی ددې قاموس وتعریف ته ښه څیړشونودابه راته جوته اوروښانه شی چې حتی دحضرت عیسی علیه السلام اویابل پېغمبر نوم پکښې نشته اوددې قاموس لیکوال یقینا په رښتني ډول سره دبایبل پیژندنه درک کړې ده، ودې

^۱ بایبل سے قرآن تک، ج. ۱، ص. ۳۰۵ (اظہار الحق کار دوشرح) لیکوال: شیخ الاسلام حضرت مولانا محمد تقی عثمانی

^۲ Easton's Bible Dictionary

کتاب(بایبل) ته بیالهي کتاب ویل دانصاف، عقل اوشعورخخه لیری خبره نه ده؟؟؟؟!!

ددهقان په لاس لیکل شوی کتاب بیاڅنگه یواسمانی کتاب وبولو؟
دبې تعلیمه سرې کتاب کرنوته څنگه یوالهي کتاب ووايو؟
ایادادیوه الله جل جلاله په لورشان کي کفراوگستاخي نه ده؟
په مجموع کي دیوانسان دلاس ولیکل شوی کتاب ته څنگه یواسمانی وحی ووايو؟
داهیخ عقل نه منی چي بایبل دی دخدای جل جلاله کتاب وی، اونه ئې هم کوم
عقل سلیم اویاهغه سرچي پکښې دیوې مرغی په شان ماغزه ولری دممنولوورده-

د (Bible) بایبل دتوری دښه پیژندلولپاره مخته ځو:

بایبل دیونانی ژبې د (Biblos) (بیبلاس) څخه اخیستل شویدی چي معنی ئې (کتاب)دی -^۲

دانگلیسي ژبې یویل قاموس دبايبل تعريف داسی کوی:
د بایبل توری (Bible) دفرانسوی توری (Biblia) (بیبلیا) څخه چي دافرانسوی
توری بیا دیونانی ژبې د (Byblos) (بیبلاس) څخه چي ددې توری جمع (Biblion)
(بیلین)یعنی کتابونه دی ورڅخه اخیستل شویدی، اودالفظ ددی
مقدسونسخولپاره د (۱۵) میلادی پېړۍ راهیسی استعمالیږی-^۴
په بل قاموس کي دبايبل تعريف داسی دی:

^۲ مرحوم شیخ احمددیدیات

^۴ Merriam Webster*s Collegiate Dictionary, ۱۰th Edition (۲۰۰۰)

(Bible) بایبل توری فرانسوي توری دی چي دا دلاتینی (Biblia) بېلیاخه اخیستل شوی دی، اودالاتینی توری بیادیونانی توری د (Biblos) بېلاس څخه چي معنا ئې کتاب اوجمع ئې (Biblion) بېلین یعنی کتابونه دی.^۵

ونورتعریفونوته نه څوچي ددې مطلب دادی چي (بایبل) په یونانی ژبه کي وکتاب ته ویل کيږي اودپنځلسمې پېړۍ راهیسی ئې دوی دخپلومقدسونسخو(ددوی په گمان) لپاره استعمالوی. نودالفظ ددې کتابودلیکلوروسته ایښودل شوی دی، نه ددې کتاب نوم سیدناحضرت عیسی علیه السلام پرایښی دی، اونه خدای جل جلاله ددې کتاب نوم ایښی دی اونه هم داکوم الهی کتاب دی.

هېښونکې اودتعجب خبره خولاداده چي د(بایبل) نوم په هیڅ بایبل کي نشته، اونه هم دا کتاب ددې نامه تاکیدکوی چي دادالله کتاب دی، دانوم په هغه وخت ددې نسخوڅپرونکوورباندي ایښی دی، چي دا کتاب ښه خرڅ او دخلکولیوالتیاورته راکش کړی، دانوم چي اوس دعام نوم څخه وځای نامه ته اوښتی دی دادخپرونکوله لوری پرایښودل شوی دی. لنډه داچي په بایبل کي دانه دی راغلی

چي

دادخدای کتاب دی، اونه هم پردې باندي څه ټینگار شویدی.

دقرآن کریم توری په قرآن عزیزکي

ویل لوری ته که مورداالله جل جلاله واخري کتاب (قرآنکریم) ته راسو، نودابه وهرچاته معلومه شی چي دادبشریت لپاره دسوکالی یواځنی بېلگه ده، اوددې کتاب نوم الله جل جلاله پرایښی اوپه قرآنکریم کي د(قرآن) لفظ (۷۰) ځلی راغلی دی اوقرآنکریم ددی تائیدکوی چي دادالله جل جلاله کتاب دی دبېلگې په ډول

سره:

^۵ Concise Oxford English Dictionary ۱۱th Edition

وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ تَصَدِّقُ
الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾

(یونس ۳۷)

ژباړه:

اونه دی دقرآن (سره له داسی فصاحتی ، بلاغتہ او اعجازہ) چي په درواغو جوړ کړشي
غيرله الله نه وليکن دی تصديق کونکي دهغه (کتاب) چي تيرشوی دی په
مخکښې دده اودی تفصيل کونکي دهغه څه چي ليکلی شوی دی (پرتاسو) نشته
هيڅ شک په دې کښې (چي راغلی دی) له لوری درب دعالميانو.

حُنْ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ

وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الْغَافِلِينَ ﴿٣٨﴾ (سورت يوسف: ۳)

ژباړه:

موريبانو وپرتاباندى ډيره بڼه كيسه له ټولو كيسويه سبب دوحى زمورتاته دغه قرآن
اويې شكه شان دادى چي وې ته پخوا (له نزوله) ددې قرآن خامخاله ناخبروخه.

الرَّحْمَنُ ﴿٣٩﴾ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ﴿٤٠﴾ (الرحمن ۲)

ژباړه: رحمن (الله) ددې قرآن ښوونه کړېده.

قُلْ لَئِنْ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ

لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾ (الاسراء ۸۸)

ژباړه: ووايه که انسانان او پېريان (ټول) سره يوځای شی څوددې قرآن په څير راوړی
نوهيڅکله (په فصاحت او بلاغت) کي ددې په څيرنه شی راوړی-

بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ ﴿٢١٠﴾ فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ ﴿٢١١﴾ (البروج ۲۱، ۲۲)

ژباړه: (داسی نه ده چي کافران ئی انگيري) بلکې داپرتمين قرآن دی، په يوه
خوندې تخته کي ليکل شوی دی-

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢﴾ (يوسف ۲)

ژباړه:

موږ هغه قرآن په عربي ژبه نازل کړيدی بنايي چي تاسی پرې پوه شی-

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا

(الشوری ۷)

ژباړه: اویه دې توگه موتاته عربي قرآن وحی کړخود(مکي) دنباراودهغه
دشاوخواخلک ووپروې-

انانحن نزلنا علیک القرآن تنزیلا - (الدهر ۲۳)

ژباړه: بې شکه موږ قرآن پرتاپه تدریجي توگه نازل کړيدی-

په بایبل کي دانشته چي دا کتاب دانسانانو دهدایت يو کتاب دی، برعکس په
قرآن کریم کي داهرڅه شتون لری دپېلگې په ډول سره قرآن کریم پخپله ددې گواهی
ورکوی:

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ (البقره ۱۸۵)

ژباړه: دروژې میاشت هغه (میاشت) ده چې قرآن په کښې نازل شوی دی، چې دخلکولپاره هدایت دی.

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾ (الاسراء ۹)

ژباړه: بې شکه چې دغه قرآن هغه لارښیې چې هغه سمه سیخه ده او هغومسلمانانوته چې ښه کارونه کوی زېری ورکوی، چې ددوی لپاره ډېره لویه بدله ده.

قرآن حکیم دباطني اوظاهري ناروغیویواځنی درملنه ده لکه چې قرآن حکیم وایی:

وَنَزَّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٢﴾ (الاسراء ۸۲)

ژباړه: او قرآن، چې دمسلمانانولپاره شفاء اولورینه ده (پراویه پراو) درباندي نازلوو. اوس راځوانجيل ته (چې پرعیسی ابن مریم علیه السلام باندي نازل شوی وو) اوتورات ته (چې پرسیدناحضرت موسی علیه السلام باندي نازل شوی وو) چې ددوی پېژندنه وکړو.

انجیل (Gospel) څه ته وایی؟

انجیل دیونانی ژبې د (انکلیون) څخه اخیستل شوی دی چې د (زیرې اوپوهی) په معنی سره دی،^۶ یادانجیل توری دیونانی ژبې د (یوانگلیلیون) څخه اخیستل شوی دی،^۷ یعنی مطلب داچې هغه انجیل چې وحضرت عیسی علیه سلام ته ورکول شوی وودالله جل جلاله له لوری هغه ویهودوته زېری دجنت وو، انجیل سیدناحضرت عیسی علیه السلام تبلیغواوه، اودهغه لارښوونې ئې وینی اسرائیلوته کولې، دهغه احکام ئې وینی اسرائیلوته بیانول، چې پردې دتول امت مسلمه ایمان دی، دانجیل یوتوری دحضرت عیسی علیه السلام په لاس نه دی لیکل شوی، اونه ئی امرکړیدی چې نوشته ئې کړی، اونه هم دده په ټول عمرکې یویات نوشته شوی دی، چې عیسایي اویهودي علماء اومؤرخین هم پردې باندی په یوه خوله دي؛ هیڅوک ددې ثبوت نشی وړاندی کولای اونه هم شتون لری -

ایاحضرت عیسی علیه السلام داوسنی بایبل (نوی عهدنامه) چې (۲۷) کتابونه دي تبلیغول؟ ایاحضرت عیسی علیه السلام دلوقا، متی، یوحنا اومرقوس انجیلونه واخلکوته تبلیغول؟

نه هیڅکله نه- چې پردې باندی هم ټوله عیسایي اویهودي نړی په یوه خوله اعتراف کوي چې دا هغه انجیلونه نه دي چې حضرت عیسی علیه السلام واخلکوته تبلیغول. هغه انجیل عیسی چیری دی؟؟؟ هغه وحی چیری دي چې حضرت عیسی علیه السلام تبلیغولې؟؟ ددې ځواب نه عیسایي نړی لري اونه هم ټوله یهودي نړی.

^۶ بایبل سے قرآن تک ج- ۱، ص- ۳۱۶ (اظهارالحق کاردوشرح) لیکوال: شیخ الاسلام حضرت مولانا محمد تقی عثمانی

^۷ قاموس الکتاب- پاڼه ۱۲۱، لیکوال: ایف ایس خیرالله، خپرونکي: مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروزپور روډ لاهور ۲۰۰۸

خونن سباهغه اصلي انجيل نشته اوداچي دوی په پښتو، دری، فارسی، اردو، عربی اونورو ژبوکي کوم کتابونه لری چي وهریوه ته (انجيل متی، انجيل لوقا، انجيل مراقس اوانجيل یوحنا) لیکل شوی دی، اویاداچي ودې څلوروکتابونوته (دزیري) عنوان ورکول شويدي داددې لپاره چي عام خلک په وغولوی اوپرستروگوتې دجهالت خاورې وشیندی، اوداپه ذهن کي ورکړی چي دا هغه انجيل دی چي پرسیدناحضرت عیسی علیه السلام باندي نازل شوی وو. (العیاذ بالله). چي ددې خبرې څیرنه به په راتلونکوپانوکي وشي.

داچي دوی پرنوي عهدنامې باندي انجيل شريف ليکلی دی اودوی یی وړپاتقسیموی دانوم هم غلط دی داځکه چي انجيلونه پکښې څلوردی اودوی دیوه انجيل نوم ورباندي ليکلی دی، داپه دې خاطرچي ومسلمانانوته ونیسی چي دا هغه انجيل دی چي پرحضرت عیسی علیه السلام باندي نازل شوی دی، بلکې دا هغه نه دی.

اصل انجيل څنگه له منځه ولاړی؟؟؟

کله چي حضرت عیسی علیه السلام ته انجيل ورکړل شو، يهودوله ده سره عنادشروع کړ، اودول ډول توطيې ئې ورته جوړي کړې، کله به ئې په ډبروويشتی، کله به ئې ملنډې په وهلې، چي بایبل هم پردې باندي گواه دی، داخبره تردې اندازې پوری ورسېده چي يهودودحضرت عیسی علیه السلام دمرگ لپاره پلان جوړکړ، کله چي دوی غوښتل چي حضرت عیسی علیه السلام قتل کړی نوالله جل جلاله هغه واسمانوته پورته کړچي قرآن کریم په روښانه ټکوسره داواقعہ بیان کړیده اوفرمایي:

وَبِكْفَرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ بُهْتَنًا عَظِيمًا ﴿١٥٦﴾ وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا
 الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ
 لَهُمْ ۚ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ ۚ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا
 اتِّبَاعَ الظُّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٧﴾ بَل رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا
 حَكِيمًا ﴿١٥٨﴾ (سورت النساء ١٥٦-١٥٩)

ژباړه: اویه سبب دکفرد (نیکونود) دوی (مکرراً) او (په سبب د) ویلوددوی پرمیرمی
 دروغ ډیرغت (دزنا) او (په سبب) دویلوددوی (داسی چي) بېشکه وژلی دی
 مورمسیح عیسی زوی دمیرمی رسول د الله (په گمان خپل) حال داچي نه وژولی
 دوی دغه (عیسی) واقعاً نه په دارکړی ودغه (یقینا) لیکن مشتبه کړی شو دوی ته
 اوبې شکه هغه کسان چي اختلاف کړی دی دوی په (حق د) عیسی کنبې
 خامخاپه شک کنبې دی په شان دده کنبېنشته دوی ته په هکله دده کنبې هیخ علم
 مگرتش متابعت دگومان کوی اونه وژولی دوی عیسی بلکې پورته کړودی الله
 طرف ته خپل اودی الله بڼه قوی غالب بڼه حکمت والا.

له دې څخه وروسته یهودپه مجموع کي په دې تکل کي شول چي هغه انجیل چي
 حضرت عیسی علیه السلام تبلیغاوه، اویانورو حواریینوپه خلکوکي عام کړی
 ویهودوداتول (اصل انجیل) په ٦٠ کلونوکي له منځه یووړ؛ حواریین ئې یا شهیدان
 کړل اویایی وهجرت ته مجبوره کړل، پولس هغه څوک وچي خپل له ځانه څخه ئې
 دعیسائیت بنسټ کنبېنوداودائې وویل چي زه هرڅه وایم هغه وماته کشف شوی
 دی یعنی هرڅه ئې له ځانه لیکل اوبیایی ویل چي داللهی دي لکه:

زماورونو! زه تاسوته داخبره صفاکوم چي کوم زیری چي مادرته اورولی دی هغه دینی آدم جوړکړی نه دی ځکه چي هغه ماته د یو انسان له لوری نه دی رارسیدلی اونه چاښی ادم وماته ښوولی دی بکله دکشف په معرفت دعیسی مسیح دطرف نه شوی دی.

(دگلتيانويه نوم دپولس خط: ۱۱-۱۳)

له دې څخه ورسته بیادنوی انجیلونولړی پیل شول، هرچاکوښښ کاوه چي یوڅه ولیکي اوداصل انجیل په نامه سره ئې خپورکړی، داځکه چي حضرت عیسی علیه السلام وعامویهودوته ځکه ښه دقبول وروچي دده معجزې ئې لیدلی وی، دمورزاده راندوینناکول، دپیس ناروغانو سمول، دمرورژوندی کول اوداسی نور چي قرآن عزیزاوبایبل ورباندی گواه دی، یهودپه دې کي کامیابه شول اونوی انجیلونه ئې ولیکل اوپه خلکوکې ددې لپاره دحواریینويه نامه سره کړل چي خلک ورڅخه کرکه ونکړی اوخلک ورباندی عمل وکړی، په سلهاووانجیلونه ولیکل شول هغه چي ویهودوته ډیرمحبوب وه هغه ئې معلوم کړل اوپرنورانجیلونوباندی ئې بندیزولگاوه، دااوسنی انجیلونه نه دحضرت عیسی علیه السلام دی اونه هم حضرت عیسی علیه السلام پخپل عمرکي وچاته ویلی دی چي یوه کرښه ولیکه اونه دحواریینودی اونه هم داکومې الهي وحی دی زه به دلوقانجیل ته راشم:

ای خوره تیوفیلوسه! ډېروخلکوپه دې لا س پوری کړی دی چي دهغه واقعات ترتیب واره بیان کړی چي کوم چي زمورپه منځ کي تیری شوی دي؛ بلکې هغوی مورته خبرې حواله کړی دی اوچاچي داواقعات دسرته پخپلوسترگولیدلی وې اودزیری خادمان وه نوزه هم په خپل وارسره ای خوره تیوفیلوسه! ستادپاره دپوره تحقیق نه وروسته داتولې خبرې په ترتیب سره نقل کوم، داددې لپاره چي تاته دهغه خبروپه هکله صحیح معلومات درکړم دکومونه چي ته خبرکړی شوی ئې.

(دلوقانجيل لومړی باب: ۱-۵)^۸

دلته خومهم ټکي اړین دي، هغه داچي هرچاکوبښښ کاوه چي دحضرت عیسی علیه السلام په هکله اوهغه څه چي هغه تبلیغول دهغه په هکله یوڅه ولیکي، بل داچي په دې کي احکام نشته یواځی اویواځی واقعات دي پښني دي، نولوقاواوی چي زه دهغو پښنو شاهدوم اودی وتیوفیلوس ته وایی چي زمالیکنه دپښنورښتنی دی اوبس، اودی وایی چي زه هرڅه لیکم هغه له خپله ځانه څخه لیکم نه دروح القدس نوم شته اونه هم وایی چي ماته الهام یاوحی شوی دی اویاماته کشف شوی دی؛ چي په ښکاره له دې څخه جوتیبری چي دوی له خپله ځانه څخه لیکلی دی اوبیایي ونوروته منسوب کړی دی. ټول هغه عیسایي علماء چي وحدانیت ته قایل وه پرهغوځي دبدعتیانومهرولگاوه اوهغه انجیلونه چي دیهودوخوښ نه وه هغه ئي لغواوباطل اعلان کړل.^۹

تورات (Pentateuch) څه ته وایي؟

تورات دعبرائي ژبي لفظ دی چي معنی ئی ده (شریعت، قانون اوتعلیم).^{۱۰} تورات یعنی قانون^{۱۱}، یا تورات دعبرائي ژبي له (توره) څخه اخیستل شوی دی^{۱۲} چي مرادورڅخه هغه احکام اوقوانین دي چي الله جل جلاله وسیدناحضرت موسی علیه السلام ته دبنی اسرائیلو دلارښوونې اوهدایت دموندلولپاره نازل کړی وو، د اوسني تورات یوتوری دسیدناحضرت موسی علیه السلام په لاس نه دی نوشته شوی، اونه هم ده پخپل ټول ژوندکي ویوچاته حکم کړیدی چي یو توری نوشته

^۸ انجيل شريف، اول جیبي چاپ ۱۹۹۶ میلادي، پاکستان بایبل سوسائیتی

^۹ Origion of Scripture, pp. ۲۱۰

^{۱۰} بایبل سے قرآن تک ج- ۱، ص ۳۰۶ (اظہارالحق کاردوشرح) لیکوال: شیخ الاسلام حضرت مولانا محمد تقی عثمانی

^{۱۱} Bible Dictionary

^{۱۲} قاموس الكتاب- پانہ ۱۲۱، لیکوال: ایف ایس خیرالله، خپرونکي: مسیحی اشاعت خانہ ۳۶

فیروزپور روڈ لاہور ۲۰۰۸

که، داچي يهوداوعيسايان وايي اود(عهدنامه قديم) پنځه لومړي کتابونه وحضرت موسى عليه السلام ته منسوبوي؛ دهرڅه بې بنسټه دي اودوی هم ورباندی هیڅ کره شواهداوثبوت نلری. نه دحضرت موسى عليه السلام لاسلیک ورباندی شته اونه هم حضرت موسى عليه السلام یوتوری لیکلی دی اونه هم بل صحابی. هرهغه څه چي وحضرت موسى عليه السلام ته دلوی الله جل جلاله له لوری ورکول شوی وه، هغه حق، رېښتنی اودپوره لارښوونې رناره، چي عبارت ورڅخه تورات دی، اومورورباندی ایمان اوباورلرو.

اصل تورات څنگه له منځه ولاړی؟؟؟

دحضرت سليمان عليه السلام داوولادې په وخت کي ديهودو ۱۲ مشهوروقبیلوڅخه ۱۰ قبیلو بغاوت وکي ټوله سره بیلې شوې، اوديهودودوې پاچايانې جوړې شوې چي يودبله سره په ټکرکي وې، يهودا(Judah) اواسرائيل، په ۷۲۲ ق م کي اسويريانو د اسراييلو پرشمالی سلطنت چي پلازمينه ئې سامريه وه، يرغل ئې پروکړچي اسراييل ئې له منځه يووړل؛ اوداسراييلوتولې قبيلې ئې په قيدکي واچولې، مطلب داچي هغه اسراييل چي پاتې شوی وه هغه ياله منځه ولاړل اويائې ځانونه په نورو قومونوگډکړل اود اسراييلو نښان اونوم ورک شو، داسراييلوهغه دوې قبيلې چي پاتي وې دبابل پاچاه بخت نصر(بنوکدنصر)دوه ځلی په ۵۸۶ ق م کي تباه کړلې په همدې حملوکي مقدس هيکل سليمان له منځه ولاړی ديهودو مقدس ټول کتابونه له منځه ولاړل اوسوځول شول، ددغودووقبیلوڅخه چي څوک ژوندی پاته شول هغه ئې وبابل ته بوتلل اوهلته د(۵۰) کلونولپاره بنديان وه، ډيرپکښې مړه شول دپنځوسو(۵۰)کالوبندوروسته دايران پاچاکیخسرو(سائرس) دوی خوشی کړل اودوی وځپل وطن فلسطين ته راغلل، زيات اسراييل ومصراوبابل ته ولاړل په همدې بندکي هغه دمقدسو نسخوڅخه چي ئې په ذهنوکي وه هغه هم له منځه ولاړل اوضايع

شول، کله چي اسرائیل و فلسطین ته راغلل پوره (۱۰۰) کاله وروسته دتورات عبرانی نسخه یهودی عالم عزرا په (۴۵۸) ق م کي ولیکل نوڅکه و اوسنی عهدنامه عتیق ته خلک دیوه افسانوي کتاب په سترگه گوري^{۱۳}

د عزرا دتورات لیکلوڅخه وروسته بل ناورین و اسرائیلوته راغی هغه داچي په (۱۶۱) ق م کي یوظالم پاچا انطیوکس (Antiochus) پر بیت المقدس باندی حمله وکړل دیهودومقدس کتابونه او د عبادت ځایونه ئې ټول وروسوځول، له دې څخه وروسته بیاد حضرت عیسی علیه السلام د پیدایښت څخه (۷۰) کاله وروسته هغه څه چي یهودومقدس درلودل طیطس (Titus) پاچاوسوځول، په زرها و ویهودان ئې ووژل چي له دې پیښې څخه وروسته دیهودو ټولې مقدسې نسخې له منځه ولاړی^{۱۴}

زبور: (Psalm) څه ته وايي؟

په عبراني ژبه کي ودې ته (تحلیم) یعنی دیوچاستاینه اومدح کول دی،^{۱۵} دا هغه کتاب وو، چي حضرت داود علیه السلام ته دالله جل جلاله له لوری ورکول شوی وو، هر هغه څه چي حضرت داود علیه السلام تبلیغول هغه پرحق اوربښتنی وه، د حضرت داود علیه السلام هرڅه دالله جل جلاله له لوری وه، اودالله جل جلاله په امر سره ئې تبلیغول او خلک ئې وهادیت ته رابلل، چي پر هغه زمورایمان اویقین دی؛ اوداچي په اوسنی بایبل په (عهدنامه قدیم / عهدنامه عتیق) کي دزبور په نامه څه

^{۱۳} Encyclopedia of Christianity, p. ۳۰۹

Encyclopedia Americana, vol. ۳, p. ۶۱۲

Boyd's Bible Dictionary, pp. ۵۶, ۸۲

^{۱۴} Jesus in His Time, p. ۷۳

Flavius Josephus: Antiquities of the Jews, v: ۱۱, x: ۳

J. p. Boyd: Bible Dictionary, p. ۸۵

F. G. Bratton: History of the Bible, p. ۱۰۰

^{۱۵} قاموس الكتاب - پاڼه ۴۷۰، لیکوال: ایف ایس خیرالله، خپرونکي: مسیحی اشاعت خانه ۳۶

فیروز پور روډ لاهور ۲۰۰۸

شتون لری، داهغه زبورنه دی، اونه حضرت داود علیه السلام یوتوری لیکلی دی اونه ئی هم وچاته امر کړی دی چي یوتوری ولیکي-

بایبل پردووبرخو وپشل شوی دی

بایبل په عمومي ډول سره پردووبرخو وپشل شوی دی لومړی برخه یی زره عهدنامه (عهدنامه قدیم/عهدنامه عتیق) پخوانی ترون (Old Testament) چي تر حضرت عیسی علیه السلام مخکي لیکل شوی دی، اودوهمه برخه ئی نوې عهدنامه (عهدنامه جدید) یانوی ترون (New Testament) چي تر عیسی علیه السلام وروسته لیکل شوی دی، چي پرهري یوې باندي به رڼاواچوانشاء الله.

عهدنامه قدیم یا عهدنامه عتیق (Old Testament) چي

(۴۶) کتابونه لری:

عهدنامه قدیم، ددوی په اند داهغه کتابونه اولیکنې دي چي دسیدنا حضرت عیسی علیه السلام څخه مخکي په مختلفو وختوکي دمختلفو خلکوله خوا څخه لیکل شوي دي-

وقدیم عهدنامې ته عهد عتیق هم وایی، دا عهدنامه ودواړو یهودو او عیسایانو ته

دمنلو ورو او مقدسه ئی بولی؛ اودوی اوس ددې عهدنامې

ولومړیونځو کتابونو (پیدایښت، خروج، احبار، اعداد، استثنا) ته تورات

(Pentateuch) وایی

دیهودو مطابق دتورات یونانی ژباړه دمصر دپاچاپه فرمایش سره په دریمه قبل المیلاد

پېړۍ کي دیهودی علما وپه وسیله سره ترسره شوله، چي ددی تورات سره د عبرانی

څخه نور ژباړل شوی کتابونه اوڅه نور مذهبي کتابونه چي و فلسطینی يهودوته دا اعتبار وړ او سپیڅلی نه وورسره یوځای شول.^{۱۶}

چي همدغې نسخې ترمیلادنه یوه پېړۍ مخکي رواج درلودی، چي له دی څخه وروسته عیسایي کلیسایي د کتابونه دخپلو کتابویوه برخه وگرځول، په څلورمې میلادی پېړۍ کي جیروم (St. Jerome) د بایبل لاتینی ژباړه وکړل، چي د بایبل د دینست خبنته ئې کنبېنودل.^{۱۷} چي همدا اوس وکاتولیکانوته تره بایبل د (Vulgate) یعنی د اصلی لاتینی ژبې بایبل تر ټولومقدس دی چي په دې بایبل کي هغه مشکوک اومتروک ټول کتابونه شتون لری.

چي ددې په مقابل کي فلسطینی يهودویاوعبرانی بایبل ته ارزښت ورکي، اوودې لاتینی ته ئې هیڅ ارزښت ورنه کړ، او هغه مشکوک کتابونه ئې ورڅخه وغورځول اوپاته ئې په عهدعتیق کي شامل کړل.^{۱۸}

په (۳۲۵) میلادی کال کي د قسطنطنین پاچا د حکم مطابق عیسایي علماوو یوه لویه غونډه (نائس) په ښارکي، چي دهغه ښار مشهور نوم (نیقیه) ده، جوړه کړه؛ چي دشکمنو کتابویوه هکله یوه رېښتني فیصله وکړی، چي د عیسایي علماوو یوه دې غونډه کي د اړیکو و شوه چي (یهودیت) کتاب الهامی اومقدس دی. له دی څخه وروسته بل مجلس د (لودیشیا) په نامه سره په (۳۶۴) میلادی کال کي د ایرشو، چي په دې غونډه کي دمخکنی پرېکړی تایید وشو اودالاندنی کتابونه هم واجب التسلیم، الهامی شول:

کتاب استیر، د یعقوب خط، د پطرس دوهم خط، د یوحنا دوهم اودریم خط، د یهودا خط، اودپولس خط د عبرانیانویه نامه.

^{۱۶} J.P.Boyd: Bible Dictionary

^{۱۷} J.P. Boyd: op.cit. p.۸۵

^{۱۸} The Catholic Bible p. ۷

په پورتنیو دواړو مجلسو کي د (یوحنا مکاشفات) مشکوک او د الهامی کتابوله فهرست څخه ویستل شو.

له دې څخه وروسته بل لوی مجلس د عیسایی علماوو دکارتیج (Carthage) ترسریک لاندی په (۳۹۷) میلادی کال کي جوړشو، چي په دې لوی مجلس کي د عیسایی نړی یولی مشهور عالم (اگستاین) او نور (۱۲۴) علماء شامل وه، چي دې علماوو د مخکنیو پرېکړو تصدیق وکي اولاندني کتابونه ئي هم د مخکنیو کتابوسره یوځای کړل:

کتاب دانش (عقل او پوهه)، کتاب طوبیاه، کتاب باروک (باروخ)، واعظ، لومړی مقابین، دوهم مقابین او دیوحنا مکاشفات.

په دې مجلس کي داپرېکړه هم وشوه چي (کتاب باروک) د (کتاب یرمیاه) یوه برخه ده، داځکه چي باروخ (باروک) علیه السلام د یرمیاه علیه السلام نائی اوځای ناستی وو.

چي له دی څخه وروسته بیادري نور لوی مجلسونه جوړ شول لکه د (تیرلومجلس، دفلورنس مجلس او د تیرنت مجلس)، چي هغه ټول کتابونه چي مخکي شک پکښې ووهغه ئي په مقدسو کتابو کي ودراخل کړل، او په دې درومجلسو کي یوه بله پرېکړه داهم وشوه چي (کتاب باروک) ئي بېل ولیکي.

تر (۱۲۰۰) کلونو پوری همدا کتابونه درست وه، الهامی وه، او سپېڅلی وه، چي په دې ترڅ کي د پروتستانوډله رابشکاره شول د (اصلاح کلیسا) ترسریک لاندی ئي هلی ځلې پیل کړی او دادعوه ئي وکړه چي (باروک، طوبیا، یهودیت، دانش، واعظ، لومړی مقابین او دوهم مقابین) داتوله واجب الرد، مشکوک، او غیرالهی او غیر مقدس دی.^{۱۹}

^{۱۹} بایبل سے قرآن تک ج- ۱، ص ۳۱۹، ۳۲۰، ۳۲۱: (اظهار الحق کار دوشرح) لیکوال: شیخ الاسلام حضرت مولانا محمد تقی عثمانی

دکلیسادا اصلاح ددلی مشرمارتن لوتهر، په (۱۵۳۴) میلادی کال کې د بایبل پخوانی عبراني او یوناني نسخې وجرمنی ژبې ته وژباړلې، اودائې وویل چې دا کتابونه الهی نه دي او یواځې دلوستولوپاره بڼه دي اوبس، چې (Roman Church) رومن کلیسا ددې برخلاف په (۱۵۴۶) میلادی کال کې اویه (۱۸۷۰) میلادی کې همدا کتابونه مقدس اوالهامی وبلل.

پر عهدنامه قدیم باندې ټول عیسایان لکه چې مخکې رڼا ورباندې واچول شوه په یوه خوله نه دي، د مشرقی ارتودوکس عهدنامه قدیم (۵۱) کتابه دي، چې کاتولیکان بیا په دې کتابونو کې (لومړی اسداس، دوهم اسداس، درهم مکابین، خلورم مکابین او ۱۲ واړه پیغمبران) نه مني، له دې څخه وروسته بیا د کاتولیکانو عهدنامه قدیم چې (۴۵ یا ۴۶) کتابونه لری پروتستان په دې عهدنامه کې (۳۸) کتابونه مقدس بولی اویاته اووه کتابونه غیرمقدس گڼي، اوودې کتابوته دوی د (اپوکریفه، Apocrypha) استعمالوی.

اپوکریفه، Apocrypha وڅه شی ته وایي؟

همدا توری (اپوکریفه، Apocrypha) د لاتیني ژبې دصفت (Apocryphus) اپوکریفس څخه چې معنائې ده پټ او غیرقانوني، اوهمدغه توری په اصل کې دیوناني ژبې دصفت د (Apocryptin) اپوکریپټین څخه اخیستل شوی دی چې معنایی ده (پټ یی که، ایسته ئې که) چې داپوکریفه معناپه مجموع کې داشوه چې د خلکوڅخه پټې نسخې، مشکوکې نسخې، غیرصحيح نسخې یا په دې مطلب چې دابایددخلکوڅخه پټې کړل شی داځکه چې دالهامي کتابونه نه دي. اووبل لورته کاتولیکان، اینگلیکن اومشرفی کلیسا داتول (۴۶) کتابونه مقدس اوالهامی بولی.

خوپه دې درودلوکي هم ژوراختلف شتون لری، مشرفی کلیسا

(Eastern Orthodox Church) په (۱۶۷۲) میلادی کال کې یوه غونډه جوړه کړه چې دافصله ئې وکړه چې (باروک اودواړه مقابین) الهی کتابونه نه دي. ^{۲۰}، هغه کتابونه چې الهی نه دي ددې کتابونه شمېرکي هم لوړتوپیراوژوراختلف شته دی، عمومادوی اوس وایی چې ددې کتابشمېر (۷) دی، خو په اظهارالحق کې ددې شمېر (۹) بنودل شویدی چې هغه دادی:

استر، باروک، ددانیال یوه برخه، طوبیا، یهودیت، پوهه، واعظ، لومړی مقابین، دوهم مقابین-^{۲۱}، خوویل لورته په مجموع کې مشکوک اوغیرالهامي کتابونه دعیسایي علماء په آند ټول دادی:

(استر، باروک، ددانیال یوه برخه، طوبیا، یهودیت، پوهه، واعظ، لومړی مقابین، دوهم مقابین، دریم مقابین، څلورم مقابین، لومړی اسدراس، دوهم اسدراس، ۱۲ واړه پیغمبران) چې ټول ۱۴ کتابونه کیږی، چې ددې پرصحت باندی دعیسایي علماء پوره اختلاف شته تراوسه پوری.

وبل لور ته دبایبل په پخوانیونسخوکي ددې کتابشمېرددې څخه زیات دی، لکه دبایبل په اسکندریه نسخه (Codex Alexanadrinus) کې دعهدهنامه قدیم دکتابشمېر (۵۰) دی، چې دغیرالهامي کتابشمېرددې څخه هم زیاتیږی؛ دکاتولیکانو او دپروتستانودبایبل په ایاتوکي هم ډېرتوپیرله ورايه جوتیږی، دبېلگې په ډول سره دپروتستانویه بایبل کې لومړی اودوهم پاچایان شته خودکاتولیکانویه بایبل کې دریم اوڅلورم پاچایان هم شته، یالکه (استر) کتاب چې هم دکاتولیکانوواوهم دپروتستانویه بایبل کې شتون لری، اودکاتولیکانودبایبل د(استر)

^{۲۰} Encyclo. Brit. (۱۹۶۲), vol. ۳, p ۵۷۷

^{۲۱} بایبل سے قرآن تک ج- ۱، ص ۳۱۴، ۳۱۵ (اظهارالحق کاردوشرح) لیکوال: شیخ الاسلام حضرت مولانا محمدتقی عثمانی

تقریبا (۱۰۰) آیاتونه د پروتستانودبایبل د (استر) خخه اضافه دی، چي داتویپریه د پروکتابوکی شته.

څنگه به سړی له خپل وجدان اوضمیرسره داپریکړه وکړی چي دادی الهامی کتابونه وی، ددې دومرواختلافاتویه درلودلوسره اوحال داچي دوی پردې اختلافاتوباندی اعتراف کوي او هم ئې منی لکه په انسایکلوپیدیایکي چي راغلی دي:

دعهدهنامه قدیم دمستندونسخویه هکله هیڅ داعتماداوباورثبوت نشته.^{۲۲}

دعهدهنامه قدیم کتابونه په پښتو، عربي، اردواوانگلیسي ژبه کي:

پښتو	عربي	اردوکاتولیک/ پروتستان	انگلیسی
۱ پیدایننت	التکوین	تکوین/پیدایش	Genesis
۲ وتل(خروج)	الخروج	خروج	Exodus
۳ لایان	اللاوین	احبار	Leviticus
۴ اعداد	العدد	عدد/گنتی	Numbers
۵ تثنیه	التثنیه	تثنیه/استثنا	Deuteronomy
۶ یوشع	یشوع	یوشع	Joshua
۷ قاضیان	قضاة	قضات	Judges
۸ روت	راعوت	راعوت/رُوت	Ruth
۹ لومړی سموئیل	صموئیل الاول	۱ سموئیل	۱ Samuel
۱۰ دوهم سموئیل	صموئیل الثاني	۲ سموئیل	۲ Samuel
۱۱ لومړی پاچایان	الموک الاول	۱ملوک/۱ سلاطین	۱ Kings

^{۲۲} American People*s Encyclopedia. Vol. ۳, p. ۴۲۰

۲ Kings	۲ ملوک/۲ سلاطین	الموک الثانی	دوهم پاچایان	۱۲
۱ Chronicles	۱ اخبار/۱ تواریخ	اخبار الایام الاول	دلومریوورخوتار یخ	۱۳
۲ Chronicles	۲ اخبار/۲ تواریخ	اخبار الایام الثانی	دوهم تاریخ	۱۴
Ezra	عزرا	عزرا	عزرا	۱۵
Nehemiah	نحم یاه	نحمیا	نحمیا (نحمیه)	۱۶
Esther	استیر/آستر	أستیر	آستر	۱۷
Job	ایوب	ایوب	ایوب	۱۸
Psalms	مزامیر/زبور	المزامیر	مزامیر	۱۹
Proverbs	امثال	الامثال	امثال	۲۰
Ecclesiastes	جامع/واعظ	الجامعه	تولنه (جامعه)	۲۱
Song of Solomon	نشید الانشید/غزل الغزلات	نشید الانشاد	دسلیمان غزلونه	۲۲
Wisdom	حکمت	الحکمة	حکمت	۲۳
Jesus son of Sirach	یشوع بن سیراخ	یشوع بن سیراخ	یشوع دسیراخ خوی	۲۴
Isaiah	اشعیا/یسعیا	اشعیا	اشعیا	۲۵
Jeremiah	ارمیا/یرمیا	ارمیا	ارمیا	۲۶
Ezekiel	حزقیال/حزقی ایل	حزقیال	حزقیل	۲۷
Daniel	دانیال/دانی ایل	دانیال	دانیال	۲۸
Hosea	هوشیع/یوسیع	هوشع	هوشع	۲۹
Joel	یوئیل/یوایل	یوئیل	یوئیل	۳۰
Amos	عاموس	عاموس	عاموس	۳۱
Obadiah	عوبدیا/عبدیا	عوبدیا	عوبدیا	۳۲
Jonah	یونس/یوناه	یونان	یونس	۳۳

Micah	میکا/میگاه	میخا	میگاه	۳۴
Nahum	ناحوم/ناحوم	ناحوم	ناحوم	۳۵
Habakkuk	حبقوق	حبقوق	حبقوق	۳۶
Zephaniah	صفن یاہ/صفنیاہ	صفنیا	صفنیا	۳۷
Haggai	حجایی/حجی	حجای	حجی	۳۸
Zechariah	زکریاہ	زکریا	زکریا	۳۹
Malachi	ملاکی	ملاخی	ملاکی	۴۰
Tobit	طوبیا	طوبیا	طوبیا	۴۱
Baruch	باروک	باروخ	باروک	۴۲
Judith	یہودیت	یہودیہ	یہودیت	۴۳
۱ Maccabees	۱ مکابین	مکابین الاول	لومری مقابین	۴۴
۲ Maccabees	۲ مکابین	مکابین الثانی	دوهم مقابین	۴۵
The Prayer	پنداورنصایح	النصایح	دکلیسانصیحتونه	۴۶

دې کتابونو شمېر په ځینو بایبلو کې (۴۵) په ځینو کې (۴۶) او په ځینو کې (۴۷) دي، د اڅکه چې په ځینو بایبلو کې د (یرمیاہ لیکونه-مرثي) بېل کتاب دی او په ځینو کې د یرمیاہ د کتاب سره یوځای دي. ماچي دکومو بایبلو څخه دانومونه رااخیستی دی هغه دادی.^{۲۳}

ویل لورته مشرقي ارتودوکس (Eastern Orthodox Church) کلیسا بیا دا عهدنامه پر (۵۱) کتابونو باندی مشتمله بولی ددوی په بایبلو کې ئې شمېر هم دادی، مشرقي ارتودوکس کلیسا پخپلو بایبلو کې (۱) اسداس Esdras، ۲، ۳، ۴ مکابین Esdras، ۲، ۳، ۴ مکابین Esdras، ۱ او ۲

^{۲۳} کتاب مقدس، بایبل سوسایټی انارکلی لاهور ۲۰۱۱
کلام مقدس، کاتولیک بایبل کمیشن پاکستان ۲۰۱۱
الکتاب المقدس عربی، لبنان، ۱۹۹۵

کوچنی پیغمبران (Minor Prophets ۱۲) اضافه لري؛ همدارنگه کاتولیکان بیا دعهده نامه قدیم (۴۵، ۴۶) کتابونه بولی لکه چي پورته لیکل شوی دی او پروتستان بیا همدا کتابونه (۳۸، ۳۹) بولی چي ددې څخه مطلب اوموخه داده چي پروتستان پخپلوی بایبلو کي (باروک، طوبیا، یهودیت، دانش، واعظ، لومړی مقابین اودوهم مقابین، دریم مقابین، څلورم مقابین، لومړی اسدرا، دوهم اسدرا، او ۱۲ واړه پیغمبران) نلري.

وتولو عیسا یانوته (۳۸) کتابونه دعهده نامه قدیم مسلم او د منلو وړ دي، په دې کي (استیر) هم مشکوک دی، پردې دتولې عیسا یی نړی اتفاق دی.^{۲۴}

په عمومی ډول سره هغه کتابونه چي دعیسا یانوورباندی اختلاف دی هغه ۱۴ کتابونه دي چي پورته ذکر شول.

سامري فرقه (Somarians) چي د فلسطین دسامره وینارته منسوبه ده او اوس ودي ینارته (نابلس) ویل کیږی، دافرقه دعهده نامه قدیم صرف لومړی ۷ کتابونه تسلیمی او نور ټول غلط بولی هغه ۷ کتابونه دادی:

(پیدایښت، خروج، لاویان، اعداد، تثنیه، یوشع، قاضیان)^{۲۵}

وبل لورته خپله عیسا یی علماء وایی چي داډله یواځی دبا یبل پنځه کتابونه (پیدایښت، خروج، لاویان، اعداد، تثنیه) الهامی بولی اویس.^{۲۶} په با یبل کي ودې پنځو کتابو (پیدایښت، خروج، لاویان، اعداد، استثنا) ته تورات ویل کیږی، اودوی دا کتابونه وحضرت موسی علیه السلام ته منسوب کړيدي. چي په دې خپله عیسا یی نړی دپراختلافاتو ښکارده.

^{۲۴} با یبل کیهه؟ ۲۱-۱۹ مخ لیکوال: شیخ الاسلام مفتی محمدتقی عثمانی صاحب، مکتبه دارالعلوم کراچی ۱۴۳۰ هـ ق

^{۲۵} اعجاز عیسوی، ۲۴ مخ لیکوال مناظر اسلام مولانا رحمت الله کیرانوی رح، اداره اسلامیات لاهور

^{۲۶} قاموس الکتاب، پاڼه ۱۲۱، لیکوال: ایس ایف خیرالله، خپرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروز پور روډ لاهور ۲۰۰۸.

که یو عالم خپل ټول عمر د بایبل په اختلافاتو کې صرف اوتېر کړی بیا هم امکان نلری چې ټول اختلافونه سره راټول کړي، دیوه عیسایی مرکزڅخه بایبلونه چاپ شوی دي په یوه کال کې یو بایبل یوشانته وي او په بل کال هغه بایبل بل شانته وي، کله د بایبل یو کتاب یوځای وي او کله بیا بل ځای وي، داسی خوډېر شته چې کله یوه فقره یادیري فقرې په یوه کتاب کې وي او کله بیا نه وي، همدا اختلافات اوناورین به ترقیامته پوری دوام ولري داځکه چې د بایبل په تعریفونو کې مورویل چې دا کوم الهامی اوالهی کتابونه نه دي بلکې دادانسانانو په لاسونو لیکل شوي کتابونه دي نوځکه دخرافاتو، ټکرنو، غلطیانو، پوچو خبرو، فحشا او داسی نورو... څخه ډک دي او هیڅکله به عیسایی نړی په دې ونه توانیږی چې له دې مشکلاتو او سرگردانی څخه خلاصون ومومي.

د عهدنامه قدیم لیکوالان څوک دي؟؟؟

۱: داوسنی تورات (Pentateuch) لیکوال څوک دي؟

عیسایی نړی په دې آنددی چې د عهدنامه قدیم دا پنځه کتابونه ئې و حضرت موسی علیه السلام ته منسوب کړی دي اوحال داچې ددوی دا دعدادې پنځو کتابونو دهرې فقرې په هکله غلطه ده، لکه چې ربابه ورباندی واچول شي.

یوسی بېس (Eusebeus) چې یویهودي مشهور مؤرخ دی او ورسره نورڅېرونکي داوایی چې کتاب پیدایښت حضرت موسی علیه السلام هغه وخت ولیکي چې کله دی له خپل خسرو (حضرت شعیب علیه السلام) سره په مدین کې و، اوتیودورت (Theodoret) چې یومشهور عیسایی مؤرخ اوراهب ؤ په دې آنددی چې حضرت موسی علیه السلام دا کتابونه هغه وخت لیکلی دي چې کله ئې دمصرڅخه بنی اسرائیل ایستله، اودیوه یهودی عالم موسی بن نکمان داخیال دی چې دا هغه

وخت لیکل شوی دی چي کله حضرت موسی علیه السلام ۴۰ ورځي په کوه طورکي ؤ؛ زیات په دې عقیده دي چي دا حضرت موسی علیه السلام هغه وخت لیکلی دی چي دی په مدین کي د حضرت شعيب علیه السلام سره ؤ، احوال داچي په دغه وخت کي حضرت موسی علیه السلام ته نبوت نه وورکول شوی، نوځکه دا کتابونه الهامي اولهي نه دي.

اود کتاب خروج په هکله گمان دادی چي دا هغه وخت لیکل شوی دی چي کله حضرت موسی علیه السلام د طور د غره څخه لوحې راوړلې اوصندوق یی تیارکړ. اود کتاب اعداد په هکله دا گمان دی چي د ادمو اب په دښته کي لیکل شوی دی، اود کتاب استثنا په هکله دا خیال دی چي د ادمو اب په دښته کي د حضرت موسی علیه السلام دوفات څخه لږمخکي لیکل شوی دی.

۲: د کتاب یوشع لیکوال:

د دې کتاب په لیکوال کي ډیر قولونه دي، حبر هارد، ډیوډینی، هیوت، بشپ پیترک اوتاملان او ډاکترگری په دې آنددی چي دا حضرت یوشع علیه السلام لیکلی دی، د ډاکتر لائت فټ په آند دا فینخاس لیکلی دی، دکالون په آند دا کتاب العاذر لیکلی دی، دهنری په آند دا کتاب یرمیاه علیه السلام لیکلی دی، دوانتیل په آند دا کتاب سموئیل علیه السلام لیکلی دی.

۳: د قاضیانولیکوال:

په دې کتاب کي هم ژور اختلافات شتون لری، ځینی علماء وایی چي دا فینخاس لیکلی دی، ځینی بیا وایی چي حزقیاه لیکلی دی، ځینی مؤرخین وایی چي یرمیاه علیه السلام لیکلی دی، ځینی وایی چي حضرت حزقیل علیه السلام لیکلی دی اوځینی وایی چي عزرا علیه السلام لیکلی دی، خو کره خبره داده چي دا کتاب حزقیاه لیکلی دی داځکه الهامي نه دی چي هغه نبی نه ؤ بلکي یوپاچاؤ.

دقاضیانودلیکلوکړه نېټه معلومه نه ده، اویه لیکوال کي ئې هم اختلاف دي دا کیدای شی چي سموئیل دي لیکلی وي، اودرسته خبره به داوي چي د سموئیل نبي د دایرې یوکس لیکلی دی.^{۲۷}

۴: د کتاب روت (راعوت) لیکوال:

ددې کتاب لیکوال یوه معمارگرځېدلې ده، ددې کتاب لیکوال هم معلوم نه دی خوداسی ویل کيږي چي ددې کتاب لیکوال به سموئیل وي.^{۲۸} ځینی وایی دادحزقیاه لیکنه ده، ځینی وایی دادعزرا علیه السلام لیکنه ده، په هرصورت په دې کي هم ژوراختلاف شته اومحققین وایی چي دا کتاب حزقیاه لیکلی دی نوځکه دالهامي نه دی.

۵: د کتاب سموئیل لیکوال:

داسی ویل کيږي چي دلومړی سموئیل ۲۴ بابونه حضرت سموئیل علیه السلام لیکلی دي، نورپاتی بابونه اودوهم سموئیل بیاگاډ اونتهان لیکلی دی داتراوسه نه ده معلومه چي څومری گاډ او څومری نتهان لیکلی دي. دلته مورنشو کولای چي د سموئیل لیکوالان معلوم کړودتاریخ څخه داڅرگندیږي چي کیدای شی دا کتاب سموئیل، ناتناو جادپه گډه سره لیکلی وي.^{۲۹} داهم ویل کيږي چي دا کتاب درجعام پاچاه په وخت کي لیکل شوی دي.^{۳۰}

۶: دپاچایان اوتواریخ لیکوالان:

^{۲۷} قاموس الكتاب، پانه ۷۵۳، لیکوال: ایس ایف خیرالله، څیرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروزپور روډ لاهور ۲۰۰۸-.

^{۲۸} قاموس الكتاب، پانه ۴۴۴، لیکوال: ایس ایف خیرالله، څیرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروزپور روډ لاهور ۲۰۰۸-.

^{۲۹} قاموس الكتاب، پانه ۵۴۱، لیکوال: ایس ایف خیرالله، څیرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروزپور روډ لاهور ۲۰۰۸-.

^{۳۰} کلام مقدس، (اردو بایبل) ۲۹۷ پانه/ کاتولیک بایبل کمیشن پاکستان ۲۰۱۱

په لومړۍ اودوهم پاچایانو کې هم ژوراختلافات تر سترگو کېږي، ځینې وایی چې داحضرت داؤدعلیه السلام، حضرت سلیمان علیه السلام او حزقیاه لیکلی دی اودخپلو پاچاهيو حال ټي پکښې لیکلی دي، اوځینې بیا په دې آنددي چې داکتابونه گاد، نتهان، شعيا علیه السلام، یرميا علیه السلام او په يهودو کې نورومبعوث شوو پیغمبرانولیکلی دي.

دلومړیوورځوتاریخ اودوهم تاریخ، ځینې خلک په دې گمان دي چې حضرت عزرا علیه السلام لیکلی دي، اودایې دحضرت حجی علیه السلام اوحضرت زکریا علیه السلام په مرسته سره لیکلی دي، ځینې بیا په دې آنددي چې ددې لیکوال هم هغه څوک دی چې پاچایان یې لیکلی دي.

دیهودوپه سپیڅلي کتاب مشناکي راغلی دي چې ددې کتاب لیکوال یرميا دی، لیکن دادامکان څخه وتلې خبره ده، اصل خبره داده چې ددې کتاب لیکوال یونوم ورکي کس دی اوضروربه دیرميا علیه السلام هم عصره و^{۳۱} تواربخ دیهودوپه آندعزرا به لیکلی وي په ۴۵۰ قبل المیلاد کې.^{۳۲}

۷: دکتاب نحميا لیکوال:

انهانیسیس، اېی نی نیس اوکرینزاستم اونورپه دې فکړدي چې ددې کتاب لیکوال حضرت عزرا علیه السلام دی، اوځینې بیا وایی چې دادنحميا لیکنه ده، اواکثره په دوهم قول باندی اتفاق لري.

وبل لورته دنحميا دحکلیاه دزوی په هکله هیڅ معلومات نشته.^{۳۳}

^{۳۱} قاموس الكتاب، پاڼه ۵۲۴، لیکوال: ایس ایف خیرالله، خپرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروز پور روډ لاهور ۲۰۰۸-.

^{۳۲} قاموس الكتاب، پاڼه ۲۶۴، لیکوال: ایس ایف خیرالله، خپرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروز پور روډ لاهور ۲۰۰۸-.

^{۳۳} قاموس الكتاب، پاڼه ۱۰۳۰، لیکوال: ایس ایف خیرالله، خپرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروز پور روډ لاهور ۲۰۰۸-.

۸: د کتاب ایوب لیکوال:

دایوب د کتاب حالت ډیر بددی، یهودي علماء لکه ممانی ډیر، لیکلرک، هیکالس، سملراو بشپ استاک اونور وایی چې ایوب محض یو فرضی اوفسانوی نوم دی او کوم کتاب چې ده ته منسوب دی داصرف یوه افسانه اودرواغ دي؛ او بل لورته کامت، کاننل اونور بیا وایی چې یا ایوب علیه السلام په واقعیت کې یوشخصیت ؤ.

هغه علماء چې په دې قایل دي چې حضرت ایوب علیه السلام یو واقعی کس ؤ ددوی ترمنځ بیا اختلاف شتون لري څوک وایی چې دی د حضرت موسی علیه السلام همعصره ؤ، ځینی وایی چې دی دیوشع علیه السلام څخه وروسته د قاضیانوپه دوره کې ؤ، ځینی په دې آنددي چې دی د هاسی رُوس یادایران دپاچاه د اردشیر په وخت کې ؤ، او ځینی بیا په دې خیال دي چې دی د حضرت سلیمان علیه السلام هم عصره ؤ، ځینو د بخت نصر ځینو د حضرت یعقوب علیه السلام د دورې کس بللی دی؛ ځینی په دې عقیده هم دي چې دی د حضرت ابراهیم علیه السلام وکنعان ته تر راتگ مخکي ؤ.

بل اختلاف په دې کې دی چې په کتاب ایوب کې په لومړۍ فقره کې د (عُوص) نوم راغلی دی، دانه ده جوته چې دی دکوم ځای ؤ؟ بوچارت، سپاتهم، کامت اونور په دې باور دي چې دی د عربوپه یوه ریگستاني سیمه کې واقع ؤ؛ مکالس او الجن بیا دده ځای دمشق بولی، بشپ لور، ارچ بشپ ماجی، ډاکتر هیلز، ډاکتر گوډ اونور متاخرین په دې عقیده دي چې دی د غوط اودادومیه دی.

بل غټ اختلاف په دې کې دی چې ددې کتاب لیکوال الیهودی، ځینی وایی حضرت ایوب علیه السلام دی، ځینی وایی لیکوال ئې حضرت موسی علیه السلام دی، ځینی په دې باور دي چې لیکوال ئې حضرت سلیمان علیه السلام دی، ځینی وایی چې شعیا علیه السلام یی لیکوال دی، ځینی په دې عقیده دي چې ددې

لیکوال دپاچامنسی دزمانې یونوم ورکي کس دی، ځینی بیاوایی چي لیکوال یی حزقیل علیه السلام دی، ځینی په دې آنددي چي لیکوال ئې عزرا علیه السلام دی اوالجن بیا په دې یقین سره دی چي ددې کتاب لیکوال دایهوداداولادې څخه یوڅوک دی.

اوسنیوڅېړنوداثابته کړیده چي دا کتاب دیوه لیکوال لیکنه نه ده، بلکې ډیرو لیکوالانو لیکلی دی، چي داددې کتاب له متن اوبطن څخه معلومیږی.^{۳۴} ددې کتاب لیکوال نامعلوم دی، خو یهودي ثقه معلومات وایی چي دادموسی لیکنه ده، خودا دامکانه څخه لیری ده، کره خبره داده چي ددې کتاب لیکوال نامعلوم دی، اودا کتاب غالباً دسلیمان علیه السلام په وخت کي لیکل شوی دی.^{۳۵}

۹: دزبور لیکوالان:

اوريجن، کريزاسټم، آگستين، انبروس، یوتهمیس اونوريه دې آنددي چي ددې کتاب لیکوال حضرت داؤد علیه السلام دی، ویل لورته هیلری، اتهانیسیس، جیروم، یوسی بیس اونوريه دې باوردي چي ددې لیکوال حضرت داؤد علیه السلام نه دی، هارن صاحب وایی چي لومړی قول په دې غلط دی چي ددې کتاب ځینی برخي دحضرت داؤد علیه السلام څخه مخکي لیکل شوي دي اوځینی برخي ئې وروسته لیکلی شوي دي، دبایبل ځینی مفسرين په دې عقیده دي چي دزبور دمکابینوپه زمانه کي لیکل شوي دي، ځینی بیاوایی:

- هغه زبورونه چي لیکوال یی معلوم نه دی هغه ټول ٣٠ دي.

- هغه زبورونه چي حضرت موسی علیه السلام لیکلی دي ټوله ١٠ دي.

^{۳۴} انسانیکلو پیډیا بریتانیکا، ۱۹۵۰

^{۳۵} قاموس الكتاب، پاڼه ۱۱۱، لیکوال: ایس ایف خیرالله، څېړونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروزپور روډ لاهور ۲۰۰۸.

- هغه زبورونه چي حضرت داؤدعليه السلام ليکلی دي هغه ټوله ۷۱ دي.
  - هغه زبورونه چي اساف ليکلی دي هغه ټول ۱۲ دي.
  - ځیني څېړونکي بیاوایی چي اساف هيڅ زبورنه دی ليکلی.
  - هغه زبورونه چي دقورح درې زامنوليکلی دي هغه ټول ۱۱ دي.
  - هغه زبورچي هيمنان ليکلی دی هغه يودی (۸۸ زبور).
  - هغه زبورچي اتهان ليکلی دی هغه يودی (۸۹ زبور).
  - هغه زبورونه چي حضرت سليمان عليه السلام ليکلی دي هغه ۲ دي (۷۲، ۱۲۷ زبورونه)
  - هغه زبورونه چي جدوتهن ليکلی دي هغه ۳ زبورونه دي.
- لنډه داچي د(۳۰) زبوروهيڅ ليکوال معلوم نه دی، ځیني په دې آنددي چي زبورنوروليکلی دي اويوځای کړی داؤدعليه السلام دي، بيادادزبورونويوځای کيدل ددې په وخت کي هم کافی اختلاف شتون لري، ځیني وایی چي دادحضرت داؤدعليه السلام په زمانه کي سره يوځای شوي دي، ځیني بیاوایی چي دحزقياپه زمانه کي سره يوځای شوي دي اوځیني بل څه وایی.
- دزبوروپه نومونوباندي هم ژوراختلاف شته، اکثره په دې عقیده دي چي دزبوروچي کوم نومونه دي دادنوم ورکوکسانونومونه دي . اودوی نبیان نه وه، چي له پورتنیو څيړنوخه داجوته شول چي زبورکوم الهامي اوالهي کتاب نه دی.
- ۷۳ زبورونه وداؤدعليه السلام ته منسوب شوي دي، ددې نورليکوالان دادي: آسف، بنی قورح، سليمان، ايتان، اويه ډيروزبوروکي شک شته، اودادداؤدنه دي چي داکره خبره ده، دادداؤد سره هيڅ تعلق نلری.^{۳۶}
- ۱۰: دامثال ليکوال:

^{۳۶} قاموس الكتاب، پاڼه ۴۶۸، ليکوال: ايس ايف خيرالله، څيړونکي مسيحي اشاعت خانه ۳۶ فيروزپور روډ لاهور ۲۰۰۸.

ځینې په دې باوردي چې ددې لیکوال حضرت سلیمان علیه السلام دی، دا قول په دې باندې غلط دی چې دجملودتکرارواختلاف څخه معلومیږي چې دادحضرت سلیمان علیه السلام لیکنه نه ده، او همدارنگه (۳۰ او ۳۱ بابو) څخه داپوره معلومیږي چې دادحضرت سلیمان علیه السلام لیکنه بلکل نه ده، وبل لورته جمهورعلماء په دې یقین سره دي چې دحزقیاه، اشعیا، عزرا او نوروسره راتول کړيدي.

۱۱: د کتاب جامعه (ټولنه) لیکوال:

څه علماء په دې باوردي چې دادحضرت سلیمان علیه السلام کتاب دی، مشهوریهودی عالم رب قمچی بیاوایی چې داشعیا علیه السلام کتاب دی، دتالمود علماء وایی چې داحزقیاه کتاب دی، مشهورعیسایي عالم جهان اودجرمني ځینی علماء بیاوایی چې داهغه وخت لیکل شوي دي چې کله یهوددبابل دقیدڅخه خلاص شول؛ زرقیل بیاوایی چې دادانتیوکس ایپی فانس په زمانه کي لیکل شوی دی، کله چې یهودله بابل څخه خلاص شول، دی زیاتوي چې ددې کتاب ټوله مضامین له مقدسوکتابودفهرست څخه وغورځوی او ویل یی چې دادبدعاتواوخرافاتوڅخه ډک کتاب دی، چې بیاوروسته بیرته دمقدسوکتابوپه لږکي راغلی.

۱۲: دغزل الغزلات (نشیدالانشاد) لیکوال:

ددې کتاب نسبت ځینی وحضرت سلیمان علیه السلام ته کوي، ډاکټرکني کات اوځینی متاخرین علماء په دې باوردي چې داځکه دحضرت سلیمان علیه السلام لیکنه نه ده چې دادحضرت سلیمان علیه السلام دوفات څخه وروسته لیکل شويدي؛ دسوشیابشپ پادری تهیودورچي په پنځمه پېړۍ کي تیرشوی دی پردې کتاب اوپرکتاب ایوب باندې ډیردویله، سیمن اولیکلرک خوبیاددي

دوو کتابونو رښتینولۍ په هیڅ ډول سره نه تصدیقول، وشتن بیا په دې نظر وچي دا بې ځایه اونا جایزه غزلې دي اودا بیدله مقدسو کتابو څخه وایستل شي، د سیملر قول دی چې دا کتابونه جعلی دي، وارد کیتھولیک پخپل کتاب اغلاطنامه کې لیکلی دي چې دا حکم صادر شو چې باید دا کتاب له عهد عتیق څخه خارج شي دا ځکه چې په دې کې نا جایزه غزلې دي.

دانظمنه زیات خلک وسلیمان علیه السلام ته منسوبوی، بابا بتهرا په دې آنددی چې غزل الغزلات د حرقیاه کاتبانولیکلی دي.^{۳۷}

۱۳: د کتاب حرقی ایل لیکوال:

د یهودو د علماء په دې کتاب کې زښته ډیر اختلاف دی، چې ایاموردا کتاب په مقدسو کتابوکې شامل کړوکه یا؟ ځینې وایی چې ددې لیکوال یسوع بن سیراخ دی.^{۳۸}

۱۴: د کتاب دانی ایل (دانیال) لیکوال:

زیات یهودي علماء په دې باور دي چې که دا کتاب به دانیال لیکلی وي نو هغه خونې نه ؤ او هغه د بابل د پاچاه یوملازم ؤ نو ځکه دا نشو ویلای چې دا کتاب دی الهامی وي؛ نور بیا وایی چې دا کتاب په ۱۶۵ ق م کې یوه نوم ورکي کس لیکلی دی، یاد دې لیکوال یو یهودي مدیر ؤ.^{۳۹}

۱۵: د کتاب یوئیل لیکوال:

---

^{۳۷} قاموس الكتاب، پاڼه ۶۸۴، لیکوال: ایس ایف خیرالله، خپرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروز پور روډ لاهور ۲۰۰۸-
^{۳۸} قاموس الكتاب، پاڼه ۳۲۴، لیکوال: ایس ایف خیرالله، خپرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروز پور روډ لاهور ۲۰۰۸-
^{۳۹} قاموس الكتاب، پاڼه ۳۸۹، لیکوال: ایس ایف خیرالله، خپرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروز پور روډ لاهور ۲۰۰۸-

دانه ده جوته چي دا کتاب کله لیکل شوی؟ اوهمدارنگه دیوئیل علیه السلام په هکله هم معلومات نشته چي چیری اوکله تیر شوی؟ کله چي دیوکتاب لیکوال نامعلوم وي نوکتاب به ئې هم بې درکه وي، رب قمچی اونوروايي چي یوايل دیورام دپاچاهی په دوره کي ؤ، ارچ بشپ نیوکم، اولام جارچی اونوریهودی علماء بیاوایی چي یوايل دمنسامین په دوره کي ؤ، وبل لورته تارنویس، اکرم، کامت، اونوربیاوایی چي یوايل دیوسیادحکومت په دوره کي تیرشوی؛ اوروت، رنکامولین، هور، روزن ملر، ابارنبل اونورپه دې یقین سره دي چي یوايل دعزیداحکومت په دوره کي تیرشوی.

ددې کتاب دلیکلواتکل کول محاله دی، ددې کتاب لیکوال کیدای شی دعاموس اوهوسیع هم عصره شوی وي، یاددې کتاب لیکوال یونبی ؤ چي دفتوایل زوی ؤ.^{۴۰}

۱۶: د کتاب عوبدیا لیکوال:

وهیچاته معلومه نه ده چي دا کتاب کله لیکل شوی؟ جیروم اونوریهودی علماء په دې باوردي چي دا کتاب عبدیالیکلی دی اوداهغه عوبدیادی چي داچاټ دپاچاه په زمانه کي دیوه ولایت والي ؤ، نورخپرونکي بیاوایی دی دیوسیاله لوری دبیت المقدس لپاره مقررکړل شوی ؤ، ددیوپین ویناده چي دا کتاب داحازدحکومت په دوره کي لیکل شوی، وبل لورته کروټیس، هیوت، ډاکترلائت فت اونورمفسرین بیاوایی چي دهوشیع، یوايل اوعاموس په زمانه کي لیکل شوی، دلوی بشپ نیوکم داخیال دی چي دا کتاب دیرمیا علیه السلام په زمانه کي لیکل شوی.

ددې کتاب لیکوال په ۵ ق م پیری کي ژوندکاوه، اودی دپاچاخی اب خدمت گارنه ؤ، اونه هم دعراسالارؤ دا کتاب عبدیاه نبی ته منسوب دی.^{۴۱}

^{۴۰} قاموس الکتاب، پاڼه ۱۱۵۶، لیکوال: ایس ایف خیرالله، خپرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروزپور روډ لاهور ۲۰۰۸.

۱۷: د کتاب ناحوم (نحمیاه) لیکوال:

ددې کتاب زمانه هم معلومه نه ده، څوک وایی چې د انحمیاه علیه السلام دیوتام د حکومت په دوره کې لیکلی دی، اوځینی بیا په دې نظر دي چې دا کتاب ۷۱۵ ق م په شاوخوا کې لیکل شوی دی.

ناحوم نبی (القوش) اوسېدونکي ؤ چې گمان داسې کېږي چې دی په یهودا کې ؤ، دده د نبوت درسته نېټه وچاته معلومه نه ده؛ لیکن کیدای سي چې دی په ۶۶۴ ق م، یا ۶۶۳ ق م کې ؤ.^{۴۲}

۱۸: د کتاب حبقوق لیکوال:

داهم دنور کتابونو په شان نامعلوم اوسرگردانه دی، ځینی په دې فکر اوندې چې دا کتاب د منسامین د حکومت په دوره کې لیکل شوی دی، لوی بشپ اشری هواییم بیا وایی چې د ادیرمیا علیه السلام په دوره کې لیکل شوی دی، او د لیکوال داهم نه ده معلومه چې دی په کوم قوم او تېرپوری تړلی ؤ او په کومه علاقه کې ؤ. د حبقوق نبی په هکله معلومات چې خپاره شوي دي د اتول اټکل او گمان دي، د دې کتاب د لیکوال او د لیکلونېټه هیڅ نه ده معلومه، داسې معلومېږي چې د ابه په (۶۰۵) ق م کې لیکل شوی وي.^{۴۳}

^{۴۱} قاموس الكتاب، پاڼه ۶۲۶، لیکوال: ایس ایف خیرالله، خپرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروز پور روډ لاهور ۲۰۰۸-.

^{۴۲} قاموس الكتاب، پاڼه ۹۹۵، لیکوال: ایس ایف خیرالله، خپرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروز پور روډ لاهور ۲۰۰۸-.

^{۴۳} قاموس الكتاب، پاڼه ۳۱۸، لیکوال: ایس ایف خیرالله، خپرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروز پور روډ لاهور ۲۰۰۸-.

۱۹: د کتاب ملاخیا، ملاخی (ملاکی) لیکوال:

دارجن ویناده چي په اصل کي ملاکي دانسان دنسل څخه نه ژبلکې هغه یوه فرشته وه اودانسان په شان ئې ځان تراشلی ؤ، کامت، جیروم اونوربیاوایی چي ملاکي په اصل کي دادعزرا دوهم نوم دی، البته روزن ملربیاوایی چي داکس دعزرا څخه بېل کس دی، اړچ بشپ نیوکم بیاوایی چي داکس په ۴۳۶ ق م کي تېر شویدی، ډاکترکني کات بیاوایی چي داشخص په ۴۲۰ ق م کي تېر شویدی. دا هغه کتابونه ؤ چي دتولومسیحی علماء ورباندی اتفاق دی.

۲۰: د کتاب آستیر (استر) لیکوال:

دایوه یهودی بنځه وه، کله چي بخت نصر حمله وکړه داپه جلا وطنو کي شامله وه، پاچا اخسویرس چي کله له خپلی لومړی بنځې څخه ناراضه شونوله استرسره ئې واده وکړ، داکتاب ۱۰ بابه دي اوهمداکيسه پکښې ده. داکتاب دپروتستانوپه بایبل کي نشته

دا کتاب غالباً د ۴۶۵ ق م څخه وروسته لیکل شوی دی کیدای شي چي ددې لیکوال یویهودي (مروکي) وي، داکتاب په یوناني نسخوکي (۱۰۷) آیاته زیات دی، خو داسی هم ویل کیږی چي کیدای شی چي داکتاب به په ۱۱۴ ق م کي لیکل شویوي.^{۴۴}

۲۱: د کتاب باروک (باروخ) لیکوال:

دا کتاب وحضرت باروخ علیه السلام ته منسوب دی، چي دحضرت یرمیاه علیه السلام شاگرد ؤ اودهغه دوحی کاتب هم ؤ. داکتاب دپروتستانوپه بایبل کي نشته عام گمان دادی چي داکتاب د

^{۴۴} قاموس الكتاب، پانه ۴، لیکوال: ایس ایف خیرالله، خپرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروزپور روډ لاهور ۲۰۰۸-.

(۵۰-۱۰۰) عیسوی پیری په منځ کي لیکل شوی دی، باروک په عبرانی ژبه کي و(مبارک) ته ویل کیری.^{۴۵}

۲۲: کتاب طوبیاه:

طوبت یو یهودی وده دخپل زوی (طوبیاه) په هکله ئې داکتاب ولیکي دادنفتانی نسل څخه یو یهودی و، اودده لقب البار(نیک) و، مفسرین په دې آنددي چي داکتاب دالهامي کتابویه لړکي نه دی^{۴۶} داکتاب هم دپروتستانویه بایبل کي نشته ۲۳: کتاب یهودیت:

داویوې یهودی کونډې بنځې ته منسوب کتاب دی، داخپل په قوم کي یوه زپوره بنځه وه، داکتاب دپروتستانویه بایبل کي نشته ۲۴: کتاب دانش (دسلیمان پوهه):

ددي لیکوال هم نامعلوم دی. داکتاب دپروتستانویه بایبل کي نشته

۲۵: دکلیسانصیحتونه:

داکتاب په ۲۰۰ ق م کي دیوه شخص مسیح ابن سروش ولمسی ته منسوب دی. داکتاب دپروتستانویه بایبل کي نشته^{۴۷}

---

^{۴۵} قاموس الكتاب، پانه ۱۱۶، لیکوال: ایس ایف خیرالله، خپرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروز پور روډ لاهور ۲۰۰۸.

^{۴۶} کلام مقدس، (اردو بایبل) پانه ۵۳۸ کاتولیک بایبل کمیشن پاکستان ۲۰۱۱

^{۴۷} اعجاز عیسوی، مخ ۲۰-۴۵ لیکوال: مناظر اسلام مونارحمت الله کیرانوی رح، اداره اسلامیات لاهور

په (ار ایسی وی R.S.V) بایبل کی دعهدهنامه قدیم دکتابونولیکولان:

- پیدایښت: دایودینخوکتابوخته دحضرت موسی علیه السلام دی.
  - خروج: داکهدای سی چي موسی علیه السلام به لیکلی وي.
  - احبار(لاویان): داکهدای سی چي موسی علیه السلام به لیکلی وي.
  - اعداد: داکهدای سی چي موسی علیه السلام به لیکلی وي.
  - استثناء: داکهدای سی چي موسی علیه السلام به لیکلی وي.
  - یشوع: زیاته برخه ئې یشوع لیکلې ده
  - قاضیان: امکان لری چي سموئیل به لیکلی وي.
  - رُوت: په رښتنی ډول سره ئې لیکوال معلوم نه دی، اوگمان کیږی چي سموئیل به لیکلی وي.
  - لومړی سموئیل: لیکوال ئې معلوم نه دی، چي چالیکی دی؟
  - دوهم سموئیل: لیکوال ئې معلوم نه دی، چي چابه لیکلی وي؟
  - لومړی پاچایان: لیکوال ئې معلوم نه دی ، چي چابه لیکلی وي؟
  - دوهم پاچایان: لیکوال ئې معلوم نه دی چي چا به لیکلی وي؟
  - لومړی تواریخ: لیکوال ئې معلوم نه دی، البته عزراسره راتول کړیدی.
  - دوهم تواریخ: گمان کیږی چي عزرابه لیکلی وي اوهم ده به سره راتول کړی وي.
  - عُزرا: غالب گمان داکیري چي عزرادی پخپله لیکلی وي.
-

استیر: لیکوال ئې هیخ معلوم نه دی، چي چابه لیکلی وي؟

یعقوب: لیکوال ئې هیخ معلوم نه دی، چي چابه لیکلی وي؟

زبور: لیکوال ئې حضرت داود علیه السلام دی، اوحال داچي نورلیکوالان هم پکښې دي-

واعظ: په یقیني ډول سره ئې لیکوال شکمن دی، اوزیات داویل کیږي چي سلیمان علیه السلام ئې لیکوال دي.

یسعیا(اشعیا): دا کتاب ویسعیا ته منسوب دی، کېدای سی چي ځینی برخې ئې نورولیکلی وي-

یونا (یونس علیه السلام): ددې لیکوال هیخ معلوم نه ، چي چابه لیکلی وي؟
حبوق: دلیکوال په هکله ئې هیخ معلومات نشته، نه دځای په هکله، نه د وخت په هکله نه دپیداينبت په هکله اوداسی نور- -^{۴۸}

که اوس څه لږیوڅوک دعقل سلیم څخه کارواخلي هغه کتاب چي نه ئې هیخ لیکوال معلوم وي، نه وسیدنا حضرت عیسی علیه السلام ته منسوب وي، اونه هم وځدای جل جلاله ته منسوب وي، دابه څنگه دځدای کتاب شی؟؟؟
عیسایي نړی پخپله په دې گواهی ورکوي چي دادځدای کتاب نه دی، اوهغه چاچي لیکلی دی دهغو هم هیخ درک نه معلومیږي، دهغو دپیداينبت معلومات نشته، دهغو دځای معلومات نشته، داداسی شوي دي چي داکیسې په یهودوکي دخلکویادوي، هغه ئې راتولې کړې اودکتاب بڼه ئې ورکړه چي دوخت په تېرېدوسره دبایبل برخه وگرځېدې اواوس دوی ویوه لورته وایی چي ددې کتاب دلیکوال هیخ

^{۴۸} د (اری اسی وی) بایبل چاپ: ۱۹۷۱، ص. ۱۲-۱۷) چي همدافحه مرحوم شیخ احمدديدات پخپل کتاب Is the Bible God*s Word? په ۵۹ صفحه کي هم چاپ کړیدی.

درک نشته اوبل لورته وایی چي نعوذبالله دادخدای کلام اودا کتاب الهی اوالهامی دی-

عهدنامه قدیم (عتیق) له څه شی څخه بحث کوی؟

په لنډ ډول سره ورباندی رڼا اچوو.

۱: کتاب پیدایښت:

ودې کتاب ته (سفرالخلیقه) هم وایی، سفر د(سین) په زیرسره او د(فا) په سکون سره، چي په عربي کي ورته صحیفه یا کتاب وایی، دا کتاب (۵۰) بابه دی، چي دځمکي اواسمانو دپیدایښت څخه نیولې دحضرت یوسف علیه السلام تروفات پوری په لنډ ډول سره حالات بیانوی علاوه له دې څخه دحضرت آدم علیه السلام، حضرت حوا علیها السلام، حضرت نوح علیه السلام، حضرت ابراهیم علیه السلام، حضرت اسحاق علیه السلام، حضرت یعقوب علیه السلام حالات شته.

۲: کتاب خروج:

ودې کتاب ته سفرالخروج هم وایی، دا (۴۰) بابه دی، په دې کتاب کي دفرعون اودموسی علیه السلام کیسه، وبنی اسرائیلو ته تکلیفونه رسول، حضرت موسی علیه السلام نبی کېدل، وفرعون ته معجزې ښکاره کول، دقلزم په دریاب کي غرقیدل، بنی اسرائیل له مصره وتل او په سیناصحرا کي مشتیدل، دحضرت موسی علیه السلام وکوه طورته تلل، اوځینی نوراحکام.

۳: کتاب لاویان (احبار):

ودې کتاب ته (کتاب قوانین) هم وایی،، دا کتاب (۲۷) بابه دی، په دې کتاب کي احکام، پرسیناه غره باندی دقربانی سوځل، اوداسی نوراحکام دبنی اسرائیلولپاره شامل دي.

۴: کتاب اعداد:

ودې کتاب ته (کتاب شمار) اويا(سفرالعدد) هم وايي، دا(۳۶) بابونه دي، په دې کتاب کي دبنی اسرائیلود ۱۴ دلوبیان، دده دخوردمريمی وفات، دده دمشورورهارون عليه السلام وفات، دوحی په ذریعه دده دوفات نېته معلومیدل، حضرت یوشع عليه السلام خپل خلیفه مقررول، دبنی اسرائیلود مصرخه ومواب ته سفر، بلعم بن باعورا، دحضرت موسی عليه السلام ځینی غزاگاني، اوداسی نور... شامل دي.

۵: کتاب استثنا:

ودې کتاب ته کتاب تکرارهم ویل کیږی، دا کتاب (۳۴) بابونه لری، په دې کتاب کي هغه احکام دي چې و حضرت موسی عليه السلام ته دمواب په ځمکه کي ورکول شوی وه، په دې کتاب کي و حضرت موسی عليه السلام ته منسوب تقریرونه، اوداسی نوریان هم شته چې دده ترمرگه پوری رسیږی.

۶: کتاب یشوع:

دا کتاب (۲۴) بابونه لري، دحضرت یوشع عليه السلام دبنی اسرائیلوسره دیردین درودخه تیریدل، دسرکنبوسره جهادکول، دکنعان فتح، دبنی اسرائیلوو(۱۲) قبیلوته ځمکه وپشل، اوداسی نورواقعات پکښې شامل دي.

۷: کتاب قاضیان:

دا ۲۱ بابونه دي، په دې کي دبنی اسرائیلود دډلو اختلاف، اوددوی ترمنځ جنگونه چې دحضرت یوشع عليه السلام دمرگ څخه وروسته دوی سره شکهل شول.

۸: کتاب روت(راعوت، رعوت):

دا ۴ بابونه لري، په دې کي دراعوت په نامه دیوې ښځې کیسه ده، اوداسی نور...

۹: کتاب لومړی سموئیل:

داکتاب (۳۱) بابه دی، ساول چي دبنی اسرائیل لومړی پاچاؤ، دسموئیل مرگ، دهغه
بنخول، دیوې پېړۍ تاریخ بیانوی، اوداسی نور...

۱۰: کتاب دوهم سموئیل:

دا ۲۰ بابونه لری، په دې کي دساول دخاندان بریادیدل، دحضرت داود علیه السلام
پاچا کیدل، اودده دپاچاهۍ حالات.

۱۱: کتاب لومړی پاچایان:

دا ۲۴ بابه دی، دحضرت داؤد علیه السلام دمرگ څخه وروسته دحضرت سلیمان علیه
السلام پرځای کنبیناستل، دملکې سباکیسه، دبت پرستی بیان، داسرائیلودپاچاهۍ
جوړیدل، دیهودودپاچادیوشافاط بیان، دحضرت ایلیاه علیه السلام بیان
اودنوروپاچاهانو بیان .

۱۲: کتاب دوهم پاچاهان:

داکتاب ۲۵ بابه دی، داکتاب داخزیدپاچاهۍ څخه دبنی اسرائیلوتراخری پاچایوشیع
پوری، په دې کي دبخت نصرفتح، دایلیایغمبرواسمان ته پورته کیدل، اودده پرځای
دالیسع کنبیناستل اوداسی نور...

۱۳: کتاب دلومړیوورځوتاریخ:

داکتاب ۲۹ بابه دی، دبنی اسرائیلوددلوبیان، دساول په هکله څه بیان، دحضرت داؤد
علیه السلام تروفات پوری حالات.

۱۴: کتاب دوهم تواریخ:

داکتاب ۳۶ بابه دی، په دې کتاب کي دحضرت سلیمان علیه السلام څخه تربخت
نصرپاچا پوری اودهغه دتسلط حالات.

۱۵: کتاب عزرا:

دا (۱۰) بابه دی، دبنی اسرائیل و دبابیل دقیدخه خلاصون دایران دپاچاپه حکم، ددوهم ځل لپاره وخیل ملک ته راتلل، دبیت المقدس دوهم ځل ابادول اوداسی نور...

۱۶: کتاب نحمیاه:

دا کتاب ۱۳ بابه دی، نحمیاه دبابیل دپاچار تخششتاپه حکم سره راتلل، نوی ښار جوړول، اوداسی نور...

۱۷: کتاب طویبیه:

دا کتاب (۱۴) بابه دی، په دې کتاب کې دطویبیه ددینداری اوسخاوت په هکله بیان شوی دی.

۱۸: کتاب یهودیت:

دا کتاب (۱۶) بابه دی، پریهودوسخت مصیبت راتلل، اوددې ښځې (یهودیت) په هکله بیان اوداسی نور...

۱۹: کتاب آستر:

دا کتاب (۱۰) بابه دی، دادبنیامین دډلې څخه یوه یهودی ښځه وه، ددې ټوله حال پکښې دی.

۲۰: کتاب ایوب:

دا (۴۲) بابه دی، په دې کې حضرت ایوب علیه السلام خوشحاله کیدل، په ناروغۍ اخته کیدل، دده اولاد او مال هلاک کیدل اوددوهم ځل لپاره دخدای فضل ورباندی کیدل.

۲۱: کتاب زبور (مزامیر):

دا(۱۵۰) زیوره دي، په دې کتاب کي دحضرت داؤدعليه السلام دعاوې شته، مناجات، ترانې، مرثیه، اونظمونه شته.

۲۲: کتاب امثال:

داکتاب ۳۱ بابه دی، په دې کي ټوله نصیحتونه دي.

۲۳: کتاب جامع(ټولنه/واعظ):

داکتاب (۱۱) بابه دي، په دې کي دشریعت داحکامو اتباع اوداسی نور... شتون لري.

۲۴: کتاب غزل الغزلات(نشیدالاناشید):

دا(۸) بابه دی، په دې کي عاشقانه مضامین لیکل شويدي.

۲۵: کتاب حکمت:

داکتاب (۱۱) بابه دی، په دې کتاب کي دحکمت فضیلت، دهغه اثار اوداسی نور شته.

۲۶: کتاب یشوع بن سیراخ:

داکتاب (۵۱) بابه دی، په دې کتاب کي گستاخی، نصیحتونه، مختلف بیانونه، دزنایه هکله، دپیغمبرانویه هکله اوداسی نور.

۲۷: کتاب یسعیاہ (اشعیا):

داکتاب (۶۶) بابه دی، دیروشلم دتباہی وړاندوینې، اوخه داسی مضامین پکښې دي چي دبنی اسرائیلوسره تړاولری اوداسی نور...

۲۸: کتاب یرمیاہ:

داکتاب (۵۲) بابه دی، په دې کي دیرمیاہ وړاندوینه دیروشلم (بیت المقدس) دتباہی، دبابل دتباہی اودمصر دتباہی دي، دصدقیاپاچا احوال اوداسی نور...

۲۹: کتاب نوحه (مرثی):

داکتاب ۵ بابه دی، دبابل دپاچاپه واسطه چي کومی تباھی راخی پرهغوباندی غم کول.

۳۰: کتاب باروک (باروخ):

داکتاب (۶) بابه دی، په دې کتاب کي دبیت المقدس قبضه کول، ومصر او بابل ته تگ اوداسی نور...

۳۱: کتاب حزقی ایل (حزقیال):

داکتاب (۴۸) بابه دی، په دې کتاب کي دبنی اسرائیلودقیدخه خلاصون، اودزرهاووانسانانوژوندی کیدل چي هډوکي یی خاوری شوی وه ، یاجوج ماجوج، اوداسی نور...

۳۲: کتاب دانی ایل (دانیال):

دا (۱۲) بابه دی، په دې کي دنبوت دخوبونواوداسی نوروبیان شته...

۳۳: کتاب هوشیع:

داکتاب (۱۴) بابه دی، په دې کتاب کي داسرائیلوبې وفايي، واسرائیلوته سزا، اوداسی نور...

۳۴: کتاب یوایل:

داکتاب (۳) بابه دی، دبنی اسرائیلودگناهونوخه توبه، زیری اوداسی نور...

۳۵: کتاب عاموس:

داکتاب ۹ بابه دی، ددمشق دتباھی وړاندوینې، وینی اسرائیلوته مصیبت رسیدل اوپرهغه باندی افسوس کول ، خوبونه، دخدای قهراوغضب اوداسی نور..

۳۶: کتاب عوبدیاه/عبدیاه:

داکتاب (۱) باب دی، چي په دې کي داوم دتباھی وړاندوینه شویده.

۳۷: کتاب یونس (یونا):

داکتاب (۴) بابه دی په دې کي دحضرت یونس علیه السلام کیسه ده.

۳۸: کتاب میکاه (میخا):

داکتاب (۷) بابه دی په دې کي څه وړاندوینې شته، اووینی اسرائیلوته دزجرو عظ کوی.

۳۹: کتاب نحمیاه (ناحوم/نحوم):

داکتاب ۳ بابه دی، په دې کي دینوادتباھی وړاندوینه شامله ده.

۴۰: کتاب حقوق:

داکتاب (۳) بابه دی، په دې کي دکلدانیانو تسلط اوددوی لپاره دعاومناجات.

۴۱: کتاب صفیناه:

داکتاب هم (۳) بابه دی، په دې کي هم څه وړاندوینې شته، پرینی

اسرائیلو، فلسطویانو او بنوموآب باندی مصیبت، اووینی اسرائیلوته زیری دخلاصون.

۴۲: کتاب حجي/حجائی:

داکتاب (۴) بابه دی، وحجی ته داوحی وشوی چي دبابل پرتخت کنبینه، دبیت

المقدس تعمیر اوداسی نور..

۴۳: کتاب زکریاه:

دا (۱۴) بابه دی، دیروشلم ددوهم ځل لپاره ابادول، اوداسی نور...

۴۴: کتاب ملاکي (ملاخی):

داکتاب (۴) بابه دی، په دې کي وینی اسرائیلواوکاهنانوته وعظ اوداسی نور..

۴۵: لومړی مکابین:

دا کتاب (۱۶) بابہ دی، په دې کتاب کي فتوحات، جنگونه، دبیت المقدس محاصره اوداسی نور شته.

۴۶: دوهم مکابین:

دا کتاب (۱۵) بابہ دی، په دې کتاب کي لیکونه، دهیکل بی حرمتی، دیهودو فتوحات اودهیکل پاکوالی، اوداسی نور...

نوی عهدنامه/نوی ترون (New Testament) چي (۲۷)

کتابونه لري او هغه دادي

دنوی عهدنامې/نوی ترون کتابونه دتولو عیسایی علماء په نزدباندی اتفاقی نه دي، اکثره په دې آنددي چي دا (۲۷) کتابونه دي خوبل لورته ځینی عیسایی علماوایی چي دا (۲۲) دي، ځینی وایی چي دا (۲۳) کتابونه دي، خوپه هرصورت دا هغه کتابونه دی چي ددوی په اند دسیدنا حضرت عیسی علیه السلام څخه وروسته مختلفولیکوالانوپه بیلابیلو وختوکي لیکلی دي، مورکولای شو چي نوی عهدنامه په لنډپول سره پردروبرخوو ویشو:

لومړی برخه:

څلوارانجيلونه (متی، مرقوس، لوقا اویوحنا)

دوهمه برخه:

خطونه (لیکونه) دپولس، پطرس، یوحنا، یهودا اویعقوب

دریمه برخه:

مکاشفات دیوحنا

داوسنی نوې عهدنامې (۲۷) کتابونہ دادی:

انگلیسی	اردو	عربی	پښتو	
Matthew	انجیل متی	متی	انجیل متی	۱
Mark	انجیل مرقس	مرقس	انجیل مرقوس	۲
Luke	انجیل لوقا	لوقا	انجیل لوقا	۳
John	انجیل یوحنا	یوحنا	انجیل یوحنا	۴
The Acts	رسولوں کے اعمال	اعمال الرسل	اعمال رسولان	۵
Romans	رومیوں کے نام	رومة	درومیانویہ نوم دپولس خط	۶
۱Corinthians	۱-قرنتیوں کے نام	کورنثوس الاولی	دکورنتینانویہ نوم دپولس خط (۱)	۷
۲Corinthians	۲-قرنتیوں کے نام	کورنثوس الثانیة	دکورنتینانویہ نوم دپولس خط (۲)	۸
Galatians	غلاطیوں کے نام	غلاطیة	دگلتیانویہ نوم دپولس خط	۹
Ephesians	افسیوں کے نام	افسس	دافسیانویہ نوم دپولس خط	۱۰
Philippians	فیلیپوں کے نام	فیلیپی	دفلیبیانویہ نوم دپولس خط	۱۱
Colossians	کلسیوں کے نام	کولوسی	دکولوسیانویہ نوم دپولس خط	۱۲
۱Thessalonian s	۱ تسالونیکوں کے نام	تسالونیکي الاولی	دتسالونیکیانویہ نوم دپولس خط (۱)	۱۳

Thessalonian s	۲ تسالونیکوں کے نام	تسالونیکي الثانية	دتسالونکیانو پہ نوم دپولس خط (۲)	۱۴
Timothy	۱ تیموتاوس کے نام	تیموٹاوس الاولی	دتیموتیوس پہ نوم دپولس خط (۱)	۱۵
Timothy	۲ تیموتاوس کے نام	تیموٹاوس الثانية	دتیموتیوس پہ نوم دپولس خط (۲)	۱۶
Titus	طیٹس کے نام	تیٹس	دتیطوس پہ نوم دپولس خط	۱۷
Philemon	فلیموں کے نام	فیلمون	دفلیمیون پہ نوم دپولس خط	۱۸
Hebrews	عبرانیوں کے نام	عبرانیین	دعبرانیانویہ نوم دپولس خط	۱۹
James	ازیعقوب	یعقوب	دیعقوب عام خط	۲۰
Peter	۱- ازپطرس	بطرس الاولی	دپطروس اول خط	۲۱
Peter	۲- ازپطرس	بطرس الثانية	دپطروس دوہم خط	۲۲
John	۱- ازیوحنا	یوحنا الاولی	دیوحنا اول خط	۲۳
John	۲- ازیوحنا	یوحنا الثانية	دیوحنا دوہم خط	۲۴
John	۳- ازیوحنا	یوحنا الثالثة	دیوحنا دریم خط	۲۵
Jude	ازیہودہ	یہودا	دیہوداہ خط	۲۶
Revelation	مکاشفہ	رؤیا یوحنا	دیوحنا مکاشفات	۲۷

دنوي عهدنامې کتابونه ، دهغولیکوالان اودا اختلافاتوڅپې

۱: انجیل متی:

په څلوروانجیلوکي دمتی انجیل رومی مقام لري، وبل لورته ددې انجیل حالت ډیروویجاړ دی؛ داځکه چې متی حواری داانجیل په عبراني ژبه سره لیکلی دی، لکن عیسایی متاخرین علماء دانه منی، یونوم ورکي کس دعبراني ژبې څخه ویوناني ژبې ته ژباړلی دی، اواصل عبراني انجیل اوس شتون نلری، اپی فینیس داثابته کړیده چې په اصل کي دمتی انجیل په عبراني ژبه سره واپه یوناني ژبه سره نه و، ریوصاحب هم پخپل کتاب (تاریخ انجیل) کي لیکي چې داپه عبراني ژبه سره و، یوسی بېس هم پخپل کتاب کي لیکلی دی چې داپه عبراني ژبه سره و، لاردنریخپل تفسیر(کلیات) ټوک ۲ مخ ۱۱۹ کي لیکي چې دمتی انجیل په عبراني ژبه سره و، اواکثره عیسایی علماء اوڅېړونکي په دې آنددي لکه هورن صاحب چې پخپل تفسیرکي راوړی دي دبیلگې په ډول سره بلرمن، کروټیس، کسابن، بشپ والتین، بشپ ټاملان، ډاکټرکیو، همد، دمل، هارورډ، اوډن، دیکن بل، رایي سلارک، سائمن، ټلی منت، اوډوین، کامت میکالس، اری نیس، اریجن، سرل، اپی فینس، کریزاستیم، جیروم اونور... داچي اصلي انجیل نشته اوویوناني ژبې ته ژباړل شوی دی اوژباړن ئې هم نامعلوم کس دی نوځکه مورویلاي شوچي داغه دحواری متی انجیل نه دی اووېل لورته مورپردي انجیل باندي دعیسایی علماء قولونه لرو.

فاستس چې دڅلورمې میلادي پېړی یولوړعالم دی وایی چې کوم انجیل چې ومتی ته منسوب دی داغه انجیل نه دی، پروفیسربائر جرمنی بیاوایی چې داانجیل ټول

درواغ اوغلط دی، دډاکټر اریمن په آنددمتی دانجیل اول اودوهم بابونه الحاقی بولی.

۲: انجیل مرقوس:

مرقوس خپله حواری نه وبلکې دحضرت عیسی علیه السلام دحواری پطرس شاگردو.

کادټس اولمرملاتن په دې آنددي چې په اصل کې دمرقوس انجیل په لاطیني ژبه سره و وروسته دا یوناني ژبې ته وژباړل شو، اوغټ شواهدی دادی چې دوینس په کتب خانه کې دمرقوس انجیل څه برخه موجوده وه چې په لاطیني ژبه سره وه، په دې کتب خانه کې یوبل دمرقس انجیل هم شتون لری چې په سریانی ژبه سره دی، اوپرغه باندی په بنکاره تکوسره لیکلی دی چې دمرقوس انجیل په اصل کې په لاطیني ژبه سره دی، وبل لورته جمهور عیسایی علماء په دې عقیده دي چې داسی نه ده بلکې دمرقوس انجیل په یوناني ژبه سره دی.

واردصاحب پخپل اغلاطنامه کې ویلی دی چې جیروم پخپل یوخط کې لیکلی وه چې زیات متقدمین عیسایی علماء ددې انجیل اخري باب نه مني.

۳: انجیل لوقا:

لوقاهم حواری نه وبلکې یوطیب و چې دپولس سره په سفرونو کې ملگری و، بولټن اوکونلی وایی چې لوقاپه شروع کې هیڅ مذهب ته قایل نه وورسته بیایهودي شو. داسی ویل کیږی چې دا انجیل به لوقالیکلی وي، ځینی عیسایی علماء ددې انجیل په ۲۴ باب کې شک لري، دمارسیون فرقی په انجیل کې داباب

نشته، دپروتستانودډلې مؤسس اودعیسایانو مشهور عالم مارتن لوتهریه دې آندو چې دادرې سره انجیلونه مشکوک دي، اوویل یی چې دادرې سره الهامی نه دي، اودی

وایی: چي په ټوله عهدنامه جدیدکي دپطرس خط له ټولوڅخه درست اوصحیح دی اوهمداپاک انجیل دی.

۴: انجیل یوحنا:

کاتولیک هیرالدمطبوعه ۱۸۴۴ میلادی ټوک ۷ مخ ۲۰۵ کي لیکلی دی چي استارلن پخپل کتاب کي لیکلی دی چي بېله شکه اوشبهې دیوحناانجیل داسکندریې دمدرسې یوطالب العلم لیکلی دی، هورن صاحب پخپل تفسیر ۱۸۲۲ میلادی ټوک ۲:۴ کي لیکي چي په دوهمه میلادي پېړۍ کي یوه عیسایی ډله (الوحین) په نامه سره وه چي ددې انجیل څخه منکروه، همدارنگه ئې دیوحنا دټولو لیکنوڅخه انکارکاوه، مشهورڅېړونکي عالم برطشیندروایی چي دیوحناانجیل اوویوحنا ته منسوب لیکونه دیوحنالیکنه نه ده بلکې په دوهمه عیسایی پېړۍ کي یوکس لیکلی دی اویایی وده ته منسوب کړیدی، ویل لورته جمهوروعیسایی علماء ددې انجیل ۷۵ باب دځینوایاتوڅخه انکارکړیدی، وتلی مشهور محقق عالم کروټیس وایی چي په دې انجیل کي ۲۰ بابه وه، اودافسس کلیسا ۲۱۱ باب ورسره یوځای کړ دیوحنادوفات څخه وروسته.

دڅلوروانجیلونودلیکلونبټې

هورن صاحب پخپل تفسیرکي لیکي چي دانجیلونوچي کومې نیتې دي هغه هم غیرمعتدې اوغیرمعینې دي، نوځکه سړی ویلای شی چي داانجیلونه الهامي نه دي، دبیلگې په ډول سره:

لومړی انجیل په ۳۷ میلادي کال کي، یا ۱۸م، یا ۴۱م، یا ۴۸م، یا ۶۱م، یا ۶۲م، یا ۶۳م اویاهم په ۶۴ میلادی کال کي لیکل شويدي.

دوهم انجیل په ۵۶م، یا په ۶۵م، یا په ۶۰م، اویاهم په ۶۵ میلادی کال کي لیکل شويدي.

دریم انجیل په په ۵۳م، یاپه ۶۳م، یا ۶۴ میلادي کال کې لیکل شويدي. خلورم انجیل په ۶۸م، یا ۷۰م، او یا هم په ۹۸ میلادي کال کې لیکل شويدي.

۵: درسولانواعمال:

دالوقاوخپل شاگردتهیفلس ته لیکلې ده، چې په دې کې دحضرت عیسی علیه السلام دځینو حوارینواحوال پکښې دي. دعیسایي نړۍ وتلوعلماء لکه دولن ای اغنیسی، مارسینو، سویرینس اومانې کیزډلوددې کتاب څخه انکارکړیدی.

۶: دپولس لیکونه:

دپولس دلیکونوپه نېټه اوصحت کې هم ژوراختلاف دی، ځینی عیسایي علماء ځینی لیکونه تسلیموی اوځینی یې بیانه منی، دلیکونو نېټه هم توپیر لري لکه دپولس خط درومیانوپه نوم په ۵۵ م کال کې، یا ۵۷ م، یا ۵۸ م، یا ۶۰ م، یا ۵۹ میلادي کال په پیل کې لیکل شويدي، دتیموتیوس په نوم دپولس خط په ۵۶ م، ۵۸ م، ۶۴ م، یا په ۶۵ میلادي کال کې لیکل شويدي، اوځیني علماء وایی چې ددې لیک وخت معلوم نه دی چې دتیموتیوس په نوم لیک کله لیکل شويدي؟ کله چې پولس په لومړي ځل وروم ته ولاړی اوکه په دوهم ځل کې؟ دتیطوس په نوم دپولس خط په ۵۲ م کال کې لیکل شويدي، یا ۵۷ م، یا ۶۴ م، او یا هم په ۶۵ میلادي کال کې. دپولس په ټولولیکونوکې ژوراختلاف شته، ځینی عیسایي علماء یې نه منی اوورڅخه منکردي.

۷: دپطرس لیکونه، دیوحنالیکونه، ديعقوب رساله، دیهودا رساله

اودیوحنامکاشفه:

یوسی بیوس پخپل کتاب تاریخ کلیساکې (کتاب ۳ باب ۳) لیکلی دی چې دپطرس لومړی لیک درست دی اودوهم لیک ئې هیڅکله هم په مقدسوکتابونوکې نه وداخل، ددې کتاب به ۲۵ باب کې لیکي:

په دې کي دخلکواختلاف دی، چي ديعقوب ليک، ديهودالیک، دپطرس دوهم ليک، اودیوحنادوهم اودريم ليکونه به دانجيل ليکوالانولیکلی وی؟ اویابه نوروکسانولیکلی وی اووروسته به ئې ودوی ته منسوب کړی وي، اودپولس اعمال، مکاشفه، دپطرس ليکونه داټول جعلی اوفرضي دي، په اصل کي حقیقت نلري.

دعبرانیانوپه نوم دپولس ليک په هکله ارنیس بشپ لیس چي په ۱۷۸ م کال کي تیرشویدی، هپ پولیتیس چي په ۲۴۰ م کي و، دروم لوی پادری نوتیس چي په ۲۵۱ م کي و، هغوی ټولوددې ليک څخه انکارکړیدی، ویل لورته سریانی کلیساتراوسه پوری دپطرس دوهم ليک، دیوحنادوهم اودريم ليک څخه انکارکوي اونه یی تسلیموی، اواسکالچریاواپی چي هرچاچي دپطرس دوهم ليک لیکلی دی هغه خپل وخت خوشی ضایع کړیدی؛ لارډنرپخپل تفسیرتوک ۴ مخ ۱۷۵ کي لیکي: چي سرل اودبیت المقدس کلیساؤ مکاشفه نه قبلوله، اوله دې سره ئې کتاب باروک اودیرمیه رساله یوځای کوله، ځینی عیسایی علماء په دې اندی دي چي دیوحنامکاشفه نه حواری لیکلې ده اونه هم درست کس لیکلې ده، داېې معناجهالت اوغلط کاردی. اودابایدله مقدسو کتابونو څخه خارجه شي. یوسی بېس پخپل کتاب تاریخ کلیساکي لیکي: چي ديعقوب ليک یوجعلي اوفرضي ليک دی، زیات متقدمین علماء په دې انددي چي ديهودارساله هیڅ حقیقت نلری، میک دی برحن سینتیورستس وایی چي ديعقوب ليک دحواریینو دتعلیماتو څخه خلاف دی، دپروتستانویوتلی لوی عالم راجرس لاندنی کتابونه دمقدسوکتابونوله لړڅخه وایستل:

دپولس ليک دعبرانیانوپه نوم، ديعقوب ليک، دیوحنادوهم اودريم ليک، ديهودالیک اودیوحنامکاشفه.

نوی عهدنامه (نوی ترون) له څه شی څخه بحث کوی؟

۱- انجیل متی:

دحضرت عیسی علیه السلام پیدایښت، نسب نامه، آزمایشت، دده وعظ، معجزې، وړاندوینې، دده صلیب کیدل، اوداسی نور.

۲- انجیل مرقوس:

دحضرت عیسی علیه السلام معجزې، دده آزمایشت، دده مرگ، دده واسمان ته ختل اوداسی نور...

۳- انجیل لوقا:

دحضرت عیسی علیه السلام پیدایښت، دحضرت یحی علیه السلام بیتسمه، دحضرت عیسی علیه السلام نسب نامه، معجزې، دده مرگ اویاژوندکیدل اوداسی نور.

۴- انجیل یوحنا:

دحضرت عیسی علیه السلام معجزې، دیهودوانکارله مسیح څخه، دده مرگ، بیاژوندی کیدل اوداسی نور...

۵- اعمال درسونو:

دیهوداخای ناستی، روح القدس، پطرس اویوحنا، وعظ، دیعقوب قتل اودپطرس نیول، پولس اوبرناباس، دپولس نیول، دپولس ایمان راوړل پرعیسی علیه السلام باندی، دپولس سفر، اوداسی نور...

۶- درومیانویه نوم دپولس رسول خط:

دپولس سفر، دیهودانوشریعت، ادم اومسیح، اسرائیل، دپولس تبلیغ اوداسی نور..

۷- دکورنتیانویه نوم دپولس رسول اول خط:

دمسیح پیغام، در سولانو خدمت، عشاء ربانی، دمسیح بیاژوندی کیدل.

۸- دکورنیتانوپه نوم دپولس رسول دوهم خط:

دپولس شکر، اندینبنه، تیطوس اودهغه ملگری، دپولس خدمت.

۹- دگلتیانوپه نوم دپولس رسول خط:

دپولس رسول کیدل، دپطرس رقل، اخری خبرداری او برکت.

۱۰- دافسیانوپه نوم دپولس رسول خط:

دپولس دعا، دپولس خدمت، دمسیح مینه، ماشومان مور او یلار، اخری سلام.

۱۱- دفیلیپیانوپه نوم دپولس رسول خط:

دفیلیپیانولپاره دپولس دعا، تیموتیوس او ایفرودیتوس، نصیحتونه، اخری سلام.

۱۲- دکولوسیانوپه نوم دپولس رسول خط:

دخدای شکر، دپولس خدمت، نصیحتونه، اخری سلام.

۱۳- دتساونیکیانوپه نوم دپولس رسول اول خط:

ددهی خلکوایمانونه، دپولس خدمت، نصیحتونه.

۱۴- دتسالونیکیاپه نوم دپولس رسول دوهم خط:

دمسیح بیاراتلل، دعا، برکت.

۱۵- دتیموتیوس په نوم دپولس رسول اول خط:

نصیحتونه، دمسیح خادم، دایمان جنگ.

۱۶- دتیموتیوس په نوم دپولس رسول دوهم خط:

دمسیح بینه سپاهی، نصیحتونه، سلام.

۱۷- دتیطوس په نوم دپولس رسول خط:

تعلیم، شخصی نصیحتونه او سلامونه.

۱۸- دفیلمون په نوم دپولس رسول خط:

دپولس سفارش، اخری سلامونه.

۱۹- دعبرانیا نوپه نوم خط:

لوی خلاصون، عیسی له موسی نه لوی دی، دملک صدق دکهانت طریقه، عبادت،
دمسیح په قربانی گناه لیری کیږی، نصیحت، ایمان، برکت او اخری سلام.

۲۰- دیعقوب عام خط:

ازماینبت اولسون، ددنیا سره دوستی کوی، صبر او دعا.

۲۱- دپطروس رسول اول خط:

ژوندی امید، دمسیح مصیبتونه، بشخې او خاوندان، اخری سلامونه.

۲۲- دپطروس رسول دوهم خط:

ددر واغونبیا، دمالک دراتلولوظ.

۲۳- دیوحنا رسول اول خط:

خدای نوردی، خردجال، دخدای بچی، دخدای روح او د خردجال روح.

۲۴- دیوحنا رسول دوهم خط:

حقیقت او مینه، اخری سلام.

۲۵- دیوحنا رسول دریم خط:

مرسته او مخالفت کول، اخری سلام.

۲۶- دیهوداه خط:

ددر واغجنوا ستا زانو په خلاف عدالت، خبرداری.

۲۷- دیوحنا مکاشفات:

دمسیح په هکله خوب، پیغامونه، په اسرائیلومهرلگیدل، دسرناواز، فرشته اوکتاب،
 بنځه اولوی مار، دبابل بربادی، زرکاله، نوی اسمان اونوی ځمکه،.

دبایبل ایاتونه اوبابونه

لکه مخکي چي ماورباندی رناوچول چي یوڅوک خپل ټول عمر دبایبل په مطالعه کي تیرکړی بیا هم لږدی، داځکه چي بایبل پریوه حال نه دی، نه ئې بابونه په یوه حال دي، نه ئې ایاتونه پریوه حال دي، نه ئې مضامین پریوه حال دي، نه ئې فقرې اوکلې پریوه حال دی، مناظر اسلام مرحوم شیخ احمدیدات رحمة الله علیه پوره (۴۰) کاله دعیسائیت مطالعه وکړل له هغه څخه ئې وروسته دعیسایی مبلغینو، مبشرینو، راهبانو، بیشفانو او علماء سره بحثونه اومناظرې پیل کړې، عیسایی علماء وایی چي اوس مورب بایبل په (۲۰۰۰) ژبوسره ژباړلی اوچاپ کړی دی چي په دې کي هیڅ شک نشته خو بیل لورته دابایبلونه دهرې ژبې بایبل دبلې سره توپیر لري، په عربي بایبل کي یوه فقره وي او هغه فقره بیا په پښتو بایبل کي نه وي، اوداسی نور...

زړه عهدنامه/عهدنامه عتیق/زورټرون (۹۲۹) بابونه او (۲۳۱۴۵) ایاتونه دي.
 نوی عهدنامه/عهدنامه جدید/نوی ترون (۲۶۰) بابونه لري او (۷۹۵۸) ایاتونه دي، دپروتستانو بایبل چي (۶۶) کتابه دي تقریباً په مجموع کي (۳۱۲۷۳) ایاتونه لري، خودټولو پروتستانو بایبلونه هم یوشانته نه دی دبیلگې په ډول سره مشهور بایبل کنگ جیمز بایبل (King James Version) (۳۱۱۰۲) ایاتونه لري، خو بیل لورته دکاتولیکانو بایبل چي (۷۳) کتابونه لري په مجموع کي (۳۳۰۰۰) ایاتونه لري، داهم یوشانته نه دي ځینی لادیر ایاتونه لري او ځینی کم، عموماً بایبل (۱۱۸۹) بابونه لري. په عمومي ډول سره په بایبل کي (۲۷۴) ایاتونه کومه شماره هم نلري، زما توصیه

وهغولیکوالانوته چي پرعیسائیت باندی څه لیکي داده چي دیوه کتاب په حواله باندی دبایبل په هکله اکتفاء ونکړی بلکې بایبل خپله وگوری، دهغه دچاپ ځای اونېته هم ورسره ولیکي داڅکه چي بایبلونه بدلیری، که فرضاً زه ولیکم چي داایات په دغه باب کي دی نو(۱۰۰) کاله وروسته داحواله په دې کارنه کوي چي دغه ایات عیسایی علماء بیاویل باب ته اړوي نوښه به داوي چي دبایبل په هکله هرڅه معلومات چي شوني وی ولیکل شی، دیرداسی بایبلونه دي چي زه کله وعیسایانوته دنیت دبایبل حواله ورکړم دوی ورڅخه منکره شي، اوکله چي دچاپ شوي بایبل حواله ورکړم بیایی مني نوپه لیکنوکي بایددداسی بایبل څخه کارواخیستل شي چي چاپ شوی وي.

دعیسایي علماء اختلاف دنوی عهدنامي دکتابوپه هکله

دنوی عهدنامې (زېری) پر (۲۰) کتابودعیسایي نړی اتفاق دی، په نورو(۷) کتابوکي ئې ژوراختلاف شته، اودهغوی په الهامي کیدوکي پوره شک شته. هغه کتابونه چي گمان کیږی چي الهامي نه دي هغه دادي:

دپولس لیک د عبرانیانوپه نوم، دپطرس دوهم لیک، دیوحنادوهم لیک، دیوحنادیریم لیک، دیعقوب لیک، دیهوداه لیک اودیوحنا مکاشفات-^{۴۹}

یوسې بئیس (Eusebius) چي کلیسادتاریخ پلار (Father of Church History) بلل کیږی، په (۳۴۰) میلادی کال کي ده اونورعیسایي علماوو داتصدیق کړل چي:

((دیعقوب لیک، دپطرس دوهم لیک، دیهوداه لیک، دیوحنا دوهم اودیریم لیک))

داټوله غیرالهامی اوغیرمستنددی په سړیانی

^{۴۹} بایبل سے قرآن تک ج. ۱، ص ۳۱۶، ۳۱۵، ۳۱۷، (اظہارالحق کاردوشرح) لیکوال: شیخ الاسلام حضرت مولانا محمدتقی عثمانی

؛ بایبل کي هم چي د پیشیتا (Peshitta) په نامه سره یادپیری همدغه کتابونه اوتوتې پکښې نشته.^{۵۰}

دیوسی بټس څخه مخکي یوبل مسیحی عالم، مفکراولیکوال ایری نټس (Irenaeus) په (۲۰۰) میلادی کال کي چي کوم دعیسایي الهامی کتابولړلیک خپورکي په هغوکي دپطرس دوهم لیک، دیوحنادریم لیک، دیعقوب اویهودالیکونه اوهمدارنگه دپولس لیک دعبرانیا نويه نامه پکښې نشته.^{۵۱}

ددهمې اودریمې پېړۍ داسکندرې نامتوبېشف کلیمنت (Clement) په (۲۱۵) میلادی کال کي دعیسایي الهامی کتابوچي کوم فهرست خپورکړ په هغه کي دپطرس دوهم لیک، دیوحنادریم لیک اودیعقوب لیک شامل نه وو، اودبرنباس لیکونه پکښې وه، چي دبرنباس لیکونه په اوسنی بایبل کي هیڅ شتون نلری؛ اوهمدارنگه دکلیساپلار طرطلین (Tertullian) په (۲۳۳) میلادی کال کي دالهامي کتابوله فهرست څخه دیوحنا دوهم لیک، دپطرس دوهم لیک اودپولس لیک دعبرانیا نويه نوم وغورځول اوداې څرگنده کړه چي دا کوم ارزښت نلری داځکه چي دالهامي نه دي.^{۵۲}

دهرڅه اختلافات ټولو عیسایي علماوو اوعیسایي نړۍ درک کړي، اوورسره بلد اواشنادي اودوی پخپله داسی اعتراف کوی:

نوی عهدنامه تردوهمې پېړۍ پوری دیوې مستندې مجموعی په ډول سره نه وه پېژندل شوې، اوبالا خره بیا هم ددریمې پېړۍ تراخړه پوری دایوه دا اختلاف نه ډکه اومتنازعه مجموعه وپېژندل شول.^{۵۳}

^{۵۰} Concise Oxford Dictionary of the Church, p. ۳۹۳

^{۵۱} Bratton*s History of the Bible, p. ۱۲۲

^{۵۲} Bratton*s History of the Bible, p. ۱۲۲

^{۵۳} American People*s Encyclopedia, vol, ۳, p. ۴۲۶

داخپله دعيسايی نړی اقراردی، چي دحضرت عيسى عليه السلام څخه وروسته هم تر (۳۰۰) کالوپوری بياهم عيسايی نړی په يوه خوله نشول چي نوې عهدنامه يوالهامي کتاب وبولي، بلکې لکه چي مورډکرکړل چي خپله دعيسائيت بنسټ اېښودونکودنوې عهدنامې څه کتابونه بې بنسټه کړل، اودائې په واضح ډول سره ليکلي دي چي دالهامي کتابونه نه دي، چي مطلب دادی چي ددې متابعت اوپه دې عمل کول پکارنه دی، اودالکه دنړی دنورو ليکوالانوپه شان کتابونه دي څه تقدس نلري، څه کيسې، څه تاريخ، اوڅه دهغه وخت حالات پکښې نغښتی دي اونورپکښې هيڅ شی نشته.^{۵۴}

دبایبل په هکله دعيسايی نړيوالو علماء اوڅېړونکو ښکاره څرگندونې

۱: په انجيلونوکي بدلونونه له ورايه معلومپیری ، دبيلگې په ډول سره دبل ځايه څخه پوره - پوره عبارتونه رااخيستل شوي دي اودبایبل سره گډشويدي اوخلکوداکارقصداً په دې کړيدی چي انجيلونه نورگټورشي اوداکاريه دوهمه ميلادي پېړی کي شويدي داسی ډيرشيان پکښې دي چي هيڅ سرچينه اومصدرنلري.^{۵۵}

۲: په اتمه پېړی کي په منځني ختيځ اودروم په بحيره کي يواډي انقلاب راغی، پاچاهانو واخلکوته دااجازه ورکړه چي ددوی رعب اوددبده وليکي اوليکوالان داسی ليکنې راټولې کړي اوهمداسی وشول اوپه همداسی ليکنوباندي کتابتونونه ښکلي شول؛ په يونان کي هم ډاکاروشو، اسرئيلو ديهودو دمؤرخينو کيسې راټولې اووه ئې

^{۵۴} اعجاز عيسوی، ۴۵- ۶۴ ليکوال: مناظر اسلام مولانا رحمت الله کيرانوی رح، اداره اسلاميات لاهور
^{۵۵} Encyclopedia Britannica- ۱۹۴۶

لیکلی اودبایبل دپنځو کتابونو (پیدایښت، خروج، لایوان، اعداد، تثنیه) سره ئې یوځای کړې.^{۵۶}

۳: په ۶۲۲ ق م کي دهیکل سلیماني دبیادانولوپرمهال یوه لیکنه پیدا شوه کله چي وکتل شوه داسی ویل کیدل چي دا هغه تورات دی چي وحضرت موسی علیه السلام ته ورکول شوی ؤ، حال داچي اصلی تورات په لیکلی ډول سره نه ؤ؛ چي په دغه وخت کي (کتاب استثنا/تثنیه) ولیکل شوه، له دې څخه وروسته (کتاب سموئیل، کتاب پاچاهان) هم دخلکوله خواولیکل شوه دانونوی تورات دی، چي هیچانه خوښاوه.^{۵۷}

۴: په ۵۸۶ ق م کي بخت نصر په بیت المقدس باندي حمله وکړه، هیکل سلیماني ئې وسوځاوه اوتورات هم وسواوله منځه ولاړی، له دې څخه وروسته بیا ۵ کتابونه تورات شول او(لایوان اواعداد) ورسره اضافه شول.^{۵۸}

۵: په ۵۳۹ ق م کي نوي کتابونه رامنځته شول چي (پیدایښت، خروج، لایوان، اعداد، استثنا، یشوع، قاضایان سموئیل اویاچایان وو).^{۵۹}

۶: غالباً دتورات په روحانیت کي د عزراونډیه ډېره ده، داځکه چي دی کاهن ؤ، دی ذهین ؤ، اوهم دی کاتب ؤ، ده دتورات قوانین اواحکام ئې منظم کړل داځکه دی عالم ؤ.^{۶۰}

^{۵۶} Frank Moore Cross, from Epic to Canon: History and literature in Ancient Israel, Baltimore and London, ۱۹۹۸, pp۴۱- ۴۲

^{۵۷} how the Bible became a book? pp, ۱۲۴-۱۲۶,
R.E. Clements, *God and Temple*, Oxford, ۱۹۶۵, pp>۸۹- ۹۵
The Original Torah ,pp۱۴۶-۱۴۷

^{۵۸} Akenson ,*Surpassing Wonder*, pp>۲۲۹- ۲۴۳

^{۵۹} *The Bible The Biography*: by Karen Armstrong-۲۰۰۹

^{۶۰} Ezra ۱:۱۰. Fishbane translation, ibid, p ۶۶

۷: کله چي عزرا پخپل لاس ليکلی تورات و خلکوته اوراوه نو هغه حيران شول اوويل
 ئې چي داخوهغه تورات نه دی چي پر حضرت موسی علیه السلام باندی نازل شوی
 دی، په دغه وخت کي بایبل دوې برخې ژ (تورات، کتب الانبیاء) له دې څخه
 وروسته مقدس لیکونه ورسره یوځای شول او بیا (تواریخ) ولیکل شول؛ چي داپه
 اصل کي د کتاب سموئیل، پاچاهان او کتاب استثناتفسیر ژ.^{۶۱}

۸: (کتاب دانیال) په دوهم قبل المیلاد کي ولیکل شو.^{۶۲}

۹: په ۷۰ عیسوی کال کي پاچا ویسپیشین بیت المقدس فتح کړ او هیکل ئې په اورو
 سوځاوه، او ټول هغه کتابونه چي لیکل شوی وویه مکمله توگه سره له منځه
 ولاړل.^{۶۳}

۱۰: په ((اوشا)) کي یهودي علماء (تواریخ، استر، عزرا، نحیاء، امثال، واعظ،
 غزل الغزلات، ایوب) داتوله رد کړه او ۱۳۵-۱۶۰ یهودي علماء سره راټول شول اونوی
 بایبل ئې جوړ کړ چي دمشنا (Mishna) په نامه سره دی.^{۶۴}

۱۱: د ساول (شاول/پولس) دوفات څخه وروسته ۶۰ عیسوی کال په لسيزه کي هغه
 مسیحي لیکوالان چي دپولس ئې ډیر احترام کاوه دده په نامه سره یی
 افسیانواوتسالوکیانو په نامه لیکونه ولیکل او همدارنگه ئې د تیموتیوس اوتیطس
 خطونه ولیکل او دده په نامه یی کړل.^{۶۵}

^{۶۱} Bruns, Midrash and Allegory, pp. ۶۲۶- ۶۲۷

^{۶۲} Fishbane, Garments of Torah, pp ۶۷- ۶۹

The invention of the Bible and Talmuds, New York, San Diego and London,
 ۱۹۹۸, pp. ۸۹-۹۰

^{۶۳} *The Bible The Biography*: by Karen Armstrong-۲۰۰۹

^{۶۴} The History of the Scripture through Ages-۲۰۰۵

^{۶۵} *The Bible The Biography*: by Karen Armstrong-۲۰۰۹

۱۲: ددوهمې میلادي پیړۍ په منځ کې دنوی عهدنامې ۲۷ کتابونه پوره شول اوڅلور انجیلونه معتمدشول، حال داچې نورانجیلونه هم موجودوو، لکه انجیل تامس (۵۰ میلادی) چې دادحضرت عیسی علیه السلام دخبروتولگه وه، نورانجیلونه هم لکه: Nazarenes, Ebionites, Quelle, Hebrew^{۶۶}

۱۳: ومورته بالکل دامعلومه نه ده چې انجیلونه چالیکلې دي؟ کله چې دلومړي ځل لپاره بنکاره شوه دادنوم ورکوکسانوپه نامه سره وو، یعنی لیکوالان ئې نه درلودل؛ وروسته ئې دکلیسای دمشهورو شخصیتونوپه نامه سره ونومول اووهغوی ته ئې منسوب کړل او اکثره لیکوالان یې یهودي عیسایان وو.^{۶۷}

۱۴: (کتاب مکاشفه) یوزهرجن کتاب دی، خپله کلیساورڅخه نفرت کوي، له همدې کبله ئې دبایبل اخري کتاب کړیدی.^{۶۸}

۱۵: دکتاب پیدایښت په لومړي باب کې چې په ۶ ورځو کې دهرڅه پیداشویدی دااحمقانه خبره ده اودابې عقلي ده.^{۶۹}

۱۶: (W. Whiston) په ۱۷۴۵ میلادي کال کې دعهدنامې جدید (نوی ترون) داسی متن خپورکړ چې په هغه کې دتثلث رد، داچې خدای په حضرت عیسی علیه السلام کې حلول کړی دی ددې رد، اودادعوه ئې هم وکړه چې دادکلیسادمشرانوله لوری پر مور ترپل شوی دی، په ۱۷۲۰ میلادی کال ئې انجیل برناباس خپور کړچې په هغه کې دالله وحدانیت شته نه تثلیث، نوروله ده سره په یوه خوله وویل چې دبایبل اصل حقیقت معلومول دامکان څخه لیری خبره ده.^{۷۰}

^{۶۶} Akenson, *Surpassing Wonder*, pp>۲۲۹- ۲۴۳

A Collection of these Gnostic gospels was discovered at Nag Hammadi in Egypt in ۱۹۴۵

^{۶۷} Fridricksen, Jesus p ۱۹

^{۶۸} what is scripture?

^{۶۹} On The Confusion of Tongues

^{۷۰} What Really Jesus say?

۱۷: په ۱۸ میلادی پېړۍ کې چې کله جرمني علماء بایبل مطالعه کړنوئې ویل چې دبایبل لومړۍ پنځه کتابونه (تورات) چې حضرت موسی علیه السلام ته منسوب دی دادمخترفو لیکوالانو لیکنه ده، ددوی لیکنې بیلې دي، په یوه کتاب کې وځای ته (ایلوهم) Elihim په بل کتاب کې ورته یهوه Yehwhe ویل شوی دی اوداسی نور... اختلافونه ډېر دي نوموړېه جرأت سره ویلای سوچي دا پنځه کتابونه دیوه کس (حضرت موسی علیه السلام) لیکنه نه ده.^{۷۱}

۱۸: بناغلی ډیویټ په ۱۸۰۵ میلادی کې وویل چې (کتاب استثناء) چې دتورات اخی کتاب دی داپه یوسپاه کې په ۷۰۰ قبل المیلاد کې لیکل شویدی، له ده سره پروفیسر هرمن هپفلد (۱۷۹۶-۱۸۶۶) هم اتفاق وکړ.^{۷۲}

۱۹: داسی هم شوي دي چې یوه کاتب حاشیه لیکلې وي او هغه بیا په متن بدل شوی وي داسی غلطیانی په بایبل کې زښته شته.^{۷۳}

۲۰- دعهده نامه قدیم (دپخواني ترون) دمستندونسخوشتون هیڅ اعتبار نلری.^{۷۴}

۲۱- دموجوده تورات زیاته برخه دحضرت موسی علیه السلام لیکنه نه ده، ددې لیکونکي ډیر زیات دي.^{۷۵}

۲۲- په کوم وخت کې چې انجیلونه لیکل شوي دي په دې وخت کې دخدای په هکله توهم اوخیالات ډیروه، نوله همدې کبله دعیسائیت نشواونماپرتوهم اوخیالاتوباندی ولاړه ده.^{۷۶}

^{۷۱} The History of the Bibel ۱۹۹۰

^{۷۲} The Origin of the Bible-۱۹۸۸

^{۷۳} قاموس الكتاب، پانه ۱۲۵، لیکوال: ایس ایف خیرالله، خپرونکي مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروز پور رود لاهور ۲۰۰۸-

^{۷۴} American People*s Encyclopedia, vol. ۳. ۴۲۰

^{۷۵} Dr.E.Sellier: Introduction to the Old Testament, English Translation by W. Montgomery, London ۱۹۲۳

^{۷۶} John Lewis: Religions of the World Made Simple< London

۲۳- په بایبل کې به کیدای شی دوحی رنگ گډوي، خواوس چې کومي نسخې ومورته پاتې دي هغه ټولې سره ټوټه ټوټه دي.^{۷۷}

۲۴- د بایبل (عهدنامه قدیم) زیاته برخه د اسرائیلویرمحيط، ددوی پرعقلي اوسياسي تجربوباندی راڅرخي، په اصل کې ددوی هیڅ لیکوال هم نه دی معلوم چې چالیکی دی؟ په عمومي ډول سره داسی ویل کېږی چې انبیاء، پوهانو، مناجات لیکونکو، رسولانو او کاهنانولیکلی دي چې په دې هکله هم لږمعلومات شته.^{۷۸}

۲۵- ددې نسخواکثره لیکوالان نامعلوم دي په واقعیت کې، یا کیدای شی په اصل کې دلیکوال اخلاص پکښې وي خو، اوسنی بڼه ئې درسته نه ده.^{۷۹}

۲۶- په یهودوکي دارواج وو چې یوه نسخه به ئې وپخوانی نبي یا رسول ته منسوبول لکه حضرت موسی علیه السلام یا عزراته داپه یهودي ټولنه کې یوعادی کارؤ، نوداسی ویلای شی چې داکتابونه چې دوی ورته منسوب کړیدی په اصل دې خلکونه دی لیکلی.^{۸۰}

۲۷- دیهودوخیالی کیسې اولیکنې اوس بایبل شو!!!!^{۸۱}

۲۸- دانجیلونواو کتاب اعمال په اصل کې دنوم ورکوسانولیکنې وې ددوی نومونه اوهرڅه وروسته ورسره ضم شول.^{۸۲}

۲۹- په ۱۹ پېړۍ کې ډیروعیسایي علماء دارد کړل چې یوحناانجيل دی دیوحنالیکنه وي، اوهمدارنگه ئې وویل چې دامشکله ده چې یوشوک دامعلومه کړی چې څلورم انجيل چالیکی دی؟^{۸۳}

^{۷۷} Dr.Maurice Bucaille: The Bible, The Quraan and Science

^{۷۸} The New Funk and Wagnall*s Encyclopedia, New York ۱۹۴۹

^{۷۹} Stanley Cook: Introduction to the Bible ۱۹۵۶

^{۸۰} Bratton*s History of the Bible

^{۸۱} Collier*r Encyclopedia

^{۸۲} Encyclopedia.Brit ۱۹۷۳

^{۸۳} Collier*r Encyclopedia

۳۰- کله چي ودې مقدسونسخوته وکتل شی نولکه چي ورسولانوته ئې منسوب کړیدی هم هغسی توکي پکښې نشته.^{۸۴}

۳۱- کوم بایبل چي اوس زموږ سره شتون لری په همدغه شان بایبل په څلورمه عیسوی پېړی کي موجودنه ؤ.^{۸۵}

۳۲- دبایبل هیڅ داسی نسخه شتون نلری چي خپله لیکوال لیکلې وي او هغه تصدیق کړی او یامهرکړې وي.^{۸۶}

۳۳- بایبل (۲۴۰۰۰) نسخې لیکل شویدی خودوې نسخې ئې یوشانته نه دي.

۳۴- دهغه بایبل په سریزه کي چي دپاپ له لوری تصدیق شوی دی او په ټوله نړی کي زیات لوستونکي لری اومحبوبیت لری داراغلی دی:

داڅلورانجیلونه دحضرت عیسی علیه السلام ژوندپاڼه نه ده بلکې دادعیسایانوخیل افکاراوتخیل دی.

دحضرت عیسی علیه السلام نسب پاڼه چي په انجیلونوکي راغلې ده داحضرت عیسی علیه السلام درسته نسب پاڼه نه ده.

داخبره شکمنه ده، چي څه چي په انجیلونوکي لیکل شوي دي او حضرت عیسی علیه السلام ته منسوب دي چي دادي په واقعیت کي دحضرت عیسی علیه السلام ویناوي وي که یا؟^{۸۷}

۳۵- بروس متزروایی:

دنوي عهدنامې دیوناني نسخې ۵۸۴۷ نسخې لیکل شوي دي اودا نسخې ئې یوشانته نه دي، داوسنی نوی عهدنامې کتابونه په دې شان نه دي لکه په یوناني

New Catholic Encyclopedia

^{۸۴} Encyclopedia.Brit ۱۹۷۳

^{۸۵} Encyclopedia Americana

^{۸۶} Funk And Wagnall*s Encyclopedia>

^{۸۷} The New American Bible, the new catholic translation

نسخې کي چي دي، ددې نسخې ۲۸۱۱ نسخې په واره قلم ليکل شوي دي، په ۹ ميلادي پيړۍ کي ۲۲۷۹ نسخې تحريف شوي دي، يواځې ددې نسخو ۳۰ نسخې ۹د ميلادي پيړۍ مخکي ويل کيدلې اوس.^{۸۸}

۳۶- بارت ډي ارمن (Bart D. Ehrmann) وايي:

کله چي مورديبايبل يوه نسخه دبلې نسخې سره مقايسه کړه نو يوې نسخې دبلې نسخې څخه د(۲۰۰۰۰۰-۳۰۰۰۰۰) توپيرونه درلودل چي دا پيريدي. په ۱۶۱۵ ميلادي کال کي چي دنوی عهدنامې لومړۍ يوناني نسخه وړاندې شوه ډيرداسی شيان پکښې وه چي په اصلي نسخې کي نه وه.

۳۷- تيډي بيزا (Teddy Beza) وايي:

دبايبل دبازنطي اويوناني فاسدونسخوڅخه په ۱۵۶۵ ميلادي او ۱۶۰۴ ميلادي کال کي يوه تحريف شوې نسخه جوړه شوه چي ودې ته کنگ جيمر بايبل (King James Bible) وايي.

۳۸- قسطنطين وان (Constantin Van Tischendorf) وايي:

کله چي موردينوی عهدنامې اوسنی بڼه داصلي نسخې سره وکتل نو(۱۴۸۰۰) بدلونونه پکښې راغلي وه، دبيلگي په ډول سره دحضرت عيسي عليه السلام په هکله مختلفي کيسې، په اصلي نسخې کي تثليث نشته يعنی لاندی اياتونه نشته: درې دي چي گواهي ورکوي په اسمان کي پلار، ځوی اوروح القدس اودادرې سره يو دي. (لومړی ليک ديوحنا ۵: ۷-۹)

په اصلي نسخه کي ديوحنا انجيل ۸ باب: ۱-۱۲ پوري چي ديوې زناکارۍ ښځې کيسه ده نشته.

^{۸۸} Text for the Newtestament/Brucee Metzger

د حضرت عیسیٰ علیه السلام ختل و اسمان ته چي په مرقوس انجیل ۱۶ باب: ۱۹ او همدارنگه لوقا انجیل ۲۴ باب: ۵۰-۵۳ او همدارنگه اعمال درسولانو لومړی باب: ۹-۱۱ په اصلی نسخه کي نشته.

که چیری مورسینایی او واتیکانی (وطیقانی) نسخه سره مقایسه کړونو ددې دوونسخو په منځ کي (۳۰۳۶) اختلافونه شته دبیلگې په ډول سره:

په انجیل متی کي - ۶۵۶ اختلافونه

په انجیل مرقوس کي - ۵۶۷ اختلافونه

په انجیل لوقا کي - ۷۹۱ اختلافونه

په انجیل یوحنا کي - ۱۰۲۲ اختلافونه یو دبله سره لري.

۳۹- عیسایی عالم فاضل پروفیسر بلیک هارډ وایی:

که مورددې دروانجیلونو (مرقوس، متی، لوقا) وسلني ته راشو نو ویلای شو چي:

دلوقا انجیل ۴۵٪ سلنه او دمتی انجیل ۱۴٪ سلنه د مرقوس انجیل څخه اخیستل

شوی دی، بیا دلوقا ۲۵٪ سلنه د متی د ۲۳٪ سلنه سره برابره ده، یواځی ۲۰٪ سلنه

دلوقا انجیل دنوروانجیلونو څخه بېل دي، او دمتی انجیل دنورو څخه ۳۵٪ سلنه بېل

دی، نوموړدپه جراثت سره ویلای شو چي کله چي یوانجیل لیکل شوی دی، نو هغه

انجیل دبل انجیل لیکوال مطالعه کړی دی او پوره اخذني ورڅخه کړیدی یاپه بل

صورت یوانجیل دبل انجیل سرچینه ده..

۴۰- هانس کونگ^{۸۹} (Hans Kung) پخپل کتاب^{۹۰} کي وایی:

هیڅوک دانشی ویلای چي دنوی عهدنامې کتابونه له اسمان څخه رانازل شوي

دي، وبل لورته مورویلای شو چي دا انسانانولیکلی دي اوله انسانانو څخه ئې سرچینه

اخیستې ده، په ځانگړی ډول سره که مور دلوقا انجیل (باب: ۱-۵) وگورو.

^{۸۹} Director: Institute of Ecumenical Studies- Germany

^{۹۰} Infallible?

ای خوره تیوفیلوسه! ډېروخلکوپه دې لا س پوری کړی دی چې دهغه واقعات ترتیب واره بیان کړی چې کوم چې زموریه منځ کي تیری شوي دي؛ بلکې هغوی مورته خبرې حواله کړي دي اوچاچي دا واقعات دسرته پخپلوسترگولیدلی وې اودزیری خادمان وه نوزه هم په خپل وارسره ای خوره تیوفیلوسه! ستادپاره دپوره تحقیق نه وروسته داتولې خبرې په ترتیب سره نقل کوم، داددې لپاره چې تاته دهغه خبروپه هکله صحیح معلومات درکړم دکومونه چې ته خبرکړی شوی ئې. (دلوقانجيل لومړی باب: ۱-۵)^{۱۱}

هغه انجيلونه چې داسلام دراتگ څخه مخکي موجود

وه:

- ۱: دمصريانوانجيل ، چې ددوهمې پېړۍ په منځنيوختونوكي وو-
- ۲: دعبريانوانجيل په لومړۍ پېړۍ كې-
- ۳: دپطرس انجيل په دوهمه پېړۍ كې-
- ۴: دپولس انجيل په دوهمه پېړۍ كې-
- ۵: اندرياس انجيل-
- ۶: دبرناباس انجيل
- ۷: دبرتولوماس انجيل
- ۸: دجيمز انجيل
- ۹: دقدیوس انجيل
- ۱۰: داپلس انجيل
- ۱۱: دباسيليدس انجيل

^{۱۱} انجيل شريف، اول جيبی چاپ ۱۹۹۶ ميلادي، پاکستان بایبل سوسائیتی

۱۲: دکرینتوس انجیل

۱۳: دابیونتس انجیل

۱۴: دحوا انجیل

۱۵: داسخریوطی یهوداه انجیل

۱۶: دحیوه انجیل

۱۷: دمریم انجیل

۱۸: دستایس انجیل

۱۹: دکامیل انجیل

۲۰: دفلیپ انجیل

۲۱: دلوقاس انجیل

۲۲: رونبتیا انجیل

۲۳: دمارکیون انجیل

۲۴: دنیقودیمس انجیل، چي ددی سپیخلی رسالی په لاندی ډول سره دي:

۱: دعیسی المسیح حکمت

۲: اپوکریف یوحنا

۳: دمریم نسل

۴: داندریاس اعمال

۵: دیوحنا اعمال

۶: دپولس اعمال

۷: دپطرس اعمال

۸: دپطرس موعظه

۹: دتوماس اعمال

۱۰: دحوای دروازی موعظه

۱۱، ۱۲ دلومړی اودوهم کلیمانت لیکونه

۱۵، ۱۶ دحضرت مریم دیکارت په هکله دکلیمانت لیکونه

۱۷، ۱۸ جیمز ته دکلیمانت لیکونه

۱۹: داگناتیوس لیک

۲۰: دپولیکارت لیک

۲۱ او ۲۲، لوروکیانواواسکندریانوته دپولس لیکونه-^{۹۲}

دبایبل پخوانی نسخې

۱- سینایی نسخه (Codex Sinaiticus):

دانسخه په (۱۸۴۴) میلادی کال کې مشهورعالم تشند ارف دسیناپه غره کې وموندل، ودې نسخې ته الف وایی، داسی گمان کیږی چې دابه په څلورمه پیړی کې لیکل شوی وي، په دې نسخه کې زیاته برخه دعهدهعتیق شته، مگرهغه هم بشپړه نه ده، دنوی عهدنامې هغه برخې پکښې دي چې دبایبل برخه نه ده، لکه دبرناباس لیک اوداسی نورودې ته د(اې) نوم روکول شوی دی اودانسخه په برتیش موزیم کې پرته ده.

۲- سکندریه نسخه (Codex Alexandrinus):

دانسخه هم په برتیش موزیم کې پرته ده، ودې نسخې ته د(A) نسخه ویل کیږی، داپه ۵ میلادي پیړی کې لیکل شوې ده، دالا هم پوره یقینی نه ده چې کله لیکل شوی ده، داهم مکمله نسخه نه ده، په دې کې هم عهدنامه عتیق شته، په دې

^{۹۲} Encyclopedia of Britannica, ۱۳th edition, vol ۲. ۱۷۹۱, ۱۸۰

کي هم دنوی عهدنامې هغه برخی شاملی دي چي په اوسني بایبل کي نشته، لکه دکلیمنت لیکونه اوداسی نور....

۳- وطيقانی نسخه (Codex Vaticanus):

دانسخه دپاپ په کتابتون کي پرته ده ودې نسخې ته (B)، ویل کیږی، په دې نسخه کي عهدنامه قدیم شته اودیره نامکمله ده، دانسخه (۷۵۹) پانې ده، چي په دې نسخه کي پیدایښت اوزبورونه یوڅه شتون لری داهم دخلورمي میلادی پیږی ده دانسخه په ۱۴۸۱ میلادی کال کي وموندل شوه.

۴- افرائیمی نسخه (Codex Ephraemi Syri Rescriptus):

دانسخه دپاریس په کتب خانه کي موجوده وه، داهم په پنځمه میلادی پیږی کي لیکلې شویده، په دې نسخه کي یوڅه دعهدنامه قدیم اویوڅه دعهدنامه جدیدبرخی شتون لري. په ۱۳ میلادی پیږی کي یوڅه خرابه شوې ده، اونورڅه ورباندی لیکل شوي دي. په دې نسخه کي دالاندی برخی دبایبل شتون لری:

- کتاب پیدایښت ابواب ۱-۴۶

- زبور ۵-۱۳۷

- دعبرانیا نويه نامه لیک ۱۴-۹

۵- بیزائی نسخه (Codex Bezae):

دانسخه دکیمبرج په پوهنتون کي موجوده وه دانسخه په (۱۵۶۲) میلادی کال کي وموندل شوه، دانسخه په دووژبواندی لیکل شوې ده، په یوناني ژبه اوپه لاطیني ژبه باندی، ودې نسخې ته (D) ویل کیږی، داهم دپنځمې پیږی ده، دخپرنومطابق دانسخه هم د(۷-۵) میلادی پیږی په منځ کي لیکل شویده، چي لیکوالان ئې معلوم نه دي.

۶- دمردارې بحیرې طومار:

دانسخه په (۱۹۴۷-۱۹۵۳) میلادی کی دمردرې بحیرې په غارونو کی ومندل شوه، داویل کیبری چی دانسخه ترنورنسخو پخوانی ده، البته دا کره خبره ده چی ددې نسخې تعلق د (۱۰۰) ق م څخه تر (۱۰۰) میلادی کال پوری ده، په دې نسخه کی هم عهدنامه قدیم شته اوهم عهدنامه جدیدشته، داهم غیرمکمله ده.^{۹۳}

دعهدعتیق/قدیم عهدنامه پخوانی نسخه درې دي

۱- عبراني نسخه:

دا دیهودوپه نزد معتبره ده اوهمدارنگه وپروتستانوته هم پوره اعتبارلري.

۲- يوناني نسخه:

دانسخه وعيسايانوته د ۱۵ میلادی پېړۍ څخه تر ۱۷ میلادی پېړۍ پوری معتبره وه، وبل لورته عيسایی نړۍ وعبراني نسخې ته دیوې تحریف شوي نسخې په سترگه گوري، يوناني نسخه په يوناني او مشرقي کلیساؤ کی خورامعتربه ده، دادواړې نسخې دعهدعتیق ټوله کتابونه لري،

۳- سامري نسخه:

دانسخه وسامریانوته دمنلوورده، دانسخه په حقیقت کی عبراني نسخه ده البته په دې نسخه کی دعهدعتیق ۷ کتابونه شتون لري.

---

^{۹۳} قاموس الكتاب، پاڼه ۱۲۶، لیکوال: ایس ایف خیرالله، خپرونکی مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروز پور روډ لاهور ۲۰۰۸-.

د عهدنامې قديم پخوانۍ نسخې هم يوشانته نه دي

دبايبل هره نسخه دبلې نسخې څخه که هغه نوې نسخه وي اوکه پخوانۍ نسخه وي ډېر توپير لري چې موربه اوس دپورته ذکر شوی دبايبل دپخوانيو نسخو توپيرونه ديبيلگې په ډول سره بيان کړو:

دحضرت آدم عليه السلام څخه دحضرت نوح عليه السلام تر تويانه پوری زمانه اووخت په عبراني نسخه کې (۱۶۵۶) کاله دي، په يوناني نسخه کې (۲۲۶۲) کاله دي، په سامري نسخه کې (۱۳۰۷) کاله دي.

دحضرت نوح عليه السلام دتويان څخه نيولې ترابراهيم عليه السلام پوری په عبراني نسخه کې (۲۹۲) کاله دي، په يوناني نسخه کې (۱۰۷۲) کاله دي، په سامري نسخه کې (۹۴۲) کاله دي.^{۹۴}

اوداسی نور تر شمېر وتلی توپيرونه چې هيڅوک نشی کولای چې دا پېچلې معامحل کړی، دومری توپيرونه ئې شته لکه دځمکې او اسمان تر منځ نوچي په پخوانيو نسخو کې ئې داسی توپيرونه، تحريفات او غلطيانې شته نو اوسنی نسخې به ئې څنگه درستی وي؟! دا هيڅ امکان نلري.

هفتادي ترجمه (Septuaginta) سپتواگنتا/سپتواجنتا:

ددې لغوي معناده (۷۰ بزرگ خلک)، په عربي ژبه کې ورته سبعينه نسخه وايی، دادعهدنامې قديم تر ټولو پخوانۍ نسخه ده، چې په ۳ قبل الميلا دکی د عبراني څخه ويوناني ژبې ته دا ژباړه وشوه، ودې ته (LXX) وايی چې په رومي حساب (۷۰) دي، ديهودود رواياتو مطابق داسکندريې دکتب خانې ساتونکي دمصر دپاچا بطليمس اول (۲۸۵ ق م - ۲۴۶ ق م) څخه غوښتنه وکړه چې ديهودومقدس

^{۹۴} بايبل سے قرآن تک ، ج- ۲، ص- ۱۴- ۱۸ (اظهار الحق کار دوشرح) ليکوال: شيخ الاسلام حضرت مولانا محمد تقی عثمانی

کتاب په دې کتب خانو کې کښېږدي، پاچا بطليمس دبیت المقدس دمشکاهن څخه غوښتنه وکړه چې دا کار وکړي، پاچا (۷۰) يهودي علماء ديوي مستندي نسخې سره يوځای واسکندريې ته وليږل او هغو داکاره (۷۲) ورځو کې وکړي يعنی هفتادې ژباړه ئې بشپړ کړله، په دې ژباړه کې ئې ټوله شکمن او پوکريغه کتابونه شامل کړل، هغه متروکې نسخې چې خلکو ورته توجه نه کوله هغه په دې نسخه کې ورگډې شولې.^{۹۵}

له همدې کبله پروتستانودانسخه غيرقبوله اوردکړه اودايې وويل چې په دې نسخه کې مشکوک اومتروک کتابونه شتون لري چې هغه هيڅ ارزښت نلري.

دورژن (Version) او ژباړې ترمينځ توپير:

دورژن (Version) توری دلاتینی ژبې د (Versio) (ورژيو) څخه اخيستل شوی دی، چې معنی ئې ده (اړول، بدلول)، اوداتوری د (۱۵۸۲) میلادی کال راهیسی استعمالیږي.^{۹۶}

په ځینو قاموسونو کې د (ورژن) معنی (متن اونسخه) لیکل شوی دی؛^{۹۷} او په ځینو نورو کې بیا په لنډ ډول سره داسی لیکل شوی دی:

(ورژن) عبارت دهغه متن، نسخې او بیان څخه دی چې صورت ئې بدلون موندلی وی.^{۹۸}

یاه بل عبارت، (ورژن) یعنی بیل متن یا هغه متن چې دمخکني متن څخه توپیر ولري.^{۹۹}

^{۹۵} قاموس الكتاب - پاڼه ۱۰۸۱، لیکوال: ایف ایس خیرالله، خپرونکي: مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروز پور روډ لاهور ۲۰۰۸

^{۹۶} Merriam Webster*s Collegiate Dictionary, ۱۰th edition

^{۹۷} بهیج انگلیسی پښتو سیند

^{۹۸} Practical Combined Dictionary

^{۹۹} Oxford Advanced Learner*s Dictionary ۷th edition (۲۰۰۵)

دبیلگې په ډول سره د(بایبل) یوورژن اوبل ورژن چې وروسته به په تفصیل سره ورباندې بحث وشي، چې همدا اصطلاح اوس پر هر بایبل باندې نوشته وی چې دا(اول ورژن دی)، دا(دوهم ورژن دی) اوداسی نور... اوهرورژن دبل ورژن څخه توپیرلري.

ترجمه (ژباړه) څه ته وايي:

داتوری (ترجمه) دعرېبې ژبې توری دی چې په پښتوکې ورته (ژباړه) وايي، داتوری (اسم واحد مونث) دی چې معنی ئې:

دیوې ژبې څخه وبلې ژبې ته اړونه ده. ^{۱۰۰}، ژباړه یوعام توری دی چې دادب په کورکي ددې استعمال زښته ډېر دی، هره ټولنه اواولس ورسره اشنادی لکه دقرآنکریم ژباړه چې دنړۍ په بېلابیلوژبوکي شوې ده. اوداژباړه وځپل ځانته یوه طریقه اوبنسټیزتوکي اواوصول لري، اوتقریباهراولس ورسره اشنا دی، داځکه چې لیکوالان دېوې ژبې څخه وبلې ژبې ته ژباړې کوی دبیلگې په ډول سره ناولونه، لنډې کیسې، تاریخی، کلتوری اواسلامی کتابونه اوداسی نور. کله چې دااصطلاحات ښه واضح اوروښانه شول نووروسته بیا په راتلونکوپانوبښه پوهیدلای شي، داځکه چې کله مورددورژن خبره کونوتاسی پوهیږی چې بېل متن دی اوکله مورددژباړي خبره کوو، په بایبل کي ورژن شته خوپه قرآنکریم کي ورژن نشته، دځمکې دگرې دشمال څخه ترجنوبه پوری اوبیادختیځ څخه ترلویدیځ پوری ټول یوقرآن عزیزدی دیوه پېښ، زبراوزیرپه اندازه پکښې بدلون نشته، البته قرآن کریم په مختلفوژبوسره ژباړل شوی دی.

^{۱۰۰} درياب، پښتولغت، مولفين قلندر مومند اوفریدصحرایی، ص. ۳۳۷

په تورات کي (۷۰۰) ځلي راغلي دي چي دادخداي

کتاب نه دی:

داوسني تورات په دې پنځو کتابو کي (پیداينبت، خروج، لاويان، اعداد، استثنا) داراغلي دي چي، موسی و خدای ته وويل او خدای و موسی ته وويل، چي مطلب ئې دادی چي دريم سړي دا خبرې ليکلې دي، نه سيدنا حضرت موسی عليه السلام؛ او که چيري لکه تاسی (عیسایانو) چي تورات د حضرت موسی عليه السلام کتاب بولی نوپکارداوه چي داسی ليکلی وای: چي ما (موسی) و خدای ته وويل او خدای وماته وويل، هرځای و حضرت موسی عليه سلام ته دغایب (دریم) شخص توری استعمال شوی دی نه د (متکلم) لومړی شخص؛ چي داپوره ددې ثبوت دی چي دانه سيدنا حضرت موسی عليه سلام په لاس او حکم ليکل شويدي اونه هم دخدای کلام دی بلکې داپه واقعیت کي په لایزال خدای جل جلاله او حضرت موسی عليه السلام پوری له ځانه څخه جوړشوی بې هوده، ليکنې، کيسې او کرنيې دي؛ چي داپه حقیقت کي دلوی خدای جل جلاله او حضرت موسی عليه السلام په حق کي گستاخي او بې عزتي ده.

زه اوس غواړم چي يوه بېلگه ئې وړاندی کړم.

اوسنی تورات د حضرت موسی عليه السلام کتاب نه دی

لکه په بايبل کي چي راځي:

۱: اوموسی دخدای بنده دخدای دفرمان مطابق په مواب کي وفات شو، اودمواب په يوه شله (وادی) بيت فغورکي بنخ کړل شو، چي تراوسه داقبروهيچاته معلوم نه دی، اوموسی دوفات پرمهال د (۱۲۰) کالوو، اوبنی اسرئیلودموسی لپاره دمواب په دښته

کي (۳۰) ورځي وژړل، اودهغه مهاله راهيسی تراوسه په بنی اسرائيلو کي د موسی په شان بل پېغمبر نه راغی - (استثناء، ۳۴: ۴، ۵ او وروستني اياتونه)

ايدا اياتونه حضرت موسی عليه السلام ليکلی دی؟

ايدا اياتونه د حضرت موسی عليه السلام په ژوند کي ليکل شوي دي؟

ايا حضرت موسی عليه السلام ويوچاته حکم وکړچي دا وليکه؟

ايدا د الله جل جلاله وحی دی و حضرت موسی عليه السلام ته؟

ايدا داسی بې بنياده، بېهوده او سرگردانه توري والله ته منسوبول او ياهم د الله جل

جلاله والوالعظم پېغمبر ته منسوبول پوره توهين او سپکاوی نه دی؟

۲: اوسرائيل ومخى ته ولاړل اود عدر (عادر) د برج سره ئې پړاو واچاوه.

(پيداينبت ۳۵: ۲۱)

عدر (عادر) د بيت المقدس په دروازه کي يوه مناره وه چي د حضرت موسی عليه

السلام څخه په سلهاوکلونه وروسته تعمير شوي وه. چي پردې باندی ټوله عيسايی

او غير عيسايی نړی په يوه خوله دي.

نوله دې څخه په بنکاره معلوميری چي دا کتاب حضرت موسی عليه السلام نه دی

ليکلی بلکې دهغه څخه ډيرکلونه وروسته ليکل شوی دی.

۳: هغه عماليقه او کنعانيان چي پر هغه غره باندی اوسېدل پر هغو باندی ئې يرغل

وکړ او هغه ئې ووژل او هغوی ئې تر حرمې پوری وهل.

(اعداد ۱۵: ۴۵)

همدارنگه د (حرمه) توری په استثناء ۱: ۴۴) کي راغلي دی، دا پېښه د يوشع بن نون

عليه السلام څخه لا وروسته شوې ده، او حضرت يوشع بن نون عليه السلام

تر حضرت موسی عليه السلام وروسته ؤ، نوځکه مورويلاي سوچي دا پنځه کتابونه

چي دوی ورته تورات وایی داوړوستوخلکولیکلی دي اوبیایی وحضرت موسی علیه السلام ته منسوب کړیدی.
اوداسی نور...

کتاب یشوع دیشوع کتاب نه دی!

که مورديشوع وکتاب ته راشونوپه دغه کتاب کي یشوع هرځای په غایب ضمیر(دریم کس) باندی لیکل شوی دی لکه یشوع وخدای ته وویل اوخدای ویشوع ته وویل چي داکتاب هم دریم سپری لیکلی دی، نه خدای ویشوع ته ویلی دی اونه هم یشوع وخدای ته ویلی دی، یوکس دااوړیدلی دی اوبیایی لیکلی دی زه یی یوه بېلگه وړاندی کوم:
اوپس ددې خبرې داسی وشوه چي یشوع دنون ځوی دخدای بنده مړشو او هغه دیوسل لسوکالوؤ... دافرائیم په کوهستان کي ئې بنخ کړ دجسس غره په قطب طرف.

(کتاب یشوع: ۲۴ باب: ۲۹-۳۱) ^{۱۰۱}

له دې څخه علاوه عیسایی علماء دیشوع دکتاب په هکله وایی:
ډاکټر لائټ فټ وایی چي داکتاب دفيخاس لیکنه ده.
کالون داسی وایی چي داکتاب دعزرالیکنه ده.
وانټیل وایی چي داکتاب دسموئیل علیه السلام لیکنه ده.
هنری وایی چي داکتاب دارمیاه علیه السلام لیکنه ده. ^{۱۰۲}
څومری اختلافات پکښې شتون لري، دداسی اختلافاتودشتون سره سره به څوک ووايي چي دایوالهامي کتاب دی!!؟

---

^{۱۰۱} دالله کلام، درمطبع بریتش بایبل فارن سوسایټی لندن ۱۸۹۵
^{۱۰۲} بایبل سے قرآن تک، ج. ۱، ص. ۳۴۰ (اظهارالحق کاردوشرح) لیکوال: شیخ الاسلام حضرت مولانا محمدتقی عثمان

اوهمدارنگه دعهدهنامه قدیم نورکتابونه...

داهم دنوم ورکي کس ليکنه ده، ده اورېدلي دي چي يشوع داسی مړشو او په دغه عمرؤاويه دغه ځای کي بنخ شو، داچي ددې ليکوال دغه خبره به رښتني وي اوکه يادابېله خبره ده، داچي يشوع بن نون عليه السلام واقعاً د(۱۱۰) کالوؤ؟ او واقعاً دی په افرائيم کي بنخ کړل شوی دی؟ داهم نه ده معلومه اوداسی نورې پوښتني يې ځوابه دي؛ دانه ديشوع کلام دی اونه هم دخدای کلام دی، اونه هم په دې کرښوکي کوم الهی حکم، انساني گټه اونورڅه نغښتي دي.

عهدهنامه عتيق ځکه دخدای کتاب نه دی!!!

تاسی به په دې اياتونبه پوه شوي ياست چي دانه دخدای کلام دی اونه هم دحضر ت موسی عليه السلام ويناده، اونه حضرت موسی عليه السلام دداسی پوچوويناوولپاره رالېرل شوی ؤ، بلکې داديوه داسی سړي ويناوليکنه ده چي دحضرت موسی عليه السلام دمرگه څخه ډېروروسته ئې داسی گنگوسې دخلکوڅخه اورېدلی اوبيائې ليکلی دي-

- ۱- دپنځوکتابونو(کُتبُ خمسَه) اکثره برخې دحضرت موسی عليه السلام څخه نه دي نقل شوي، داډېرې سرچينې سره يوځای شوی چي ځيني عيسايی علماووافاضلانوددې پنځوکتابولیکوالان ددوه درځنه څخه زيات بولی-^{۱۰۳}
- ۲- په پيدايښت کي راځی چي ابراهيم عليه السلام پخپلو دښمنانو پسې تر(دان) ښاره پوری ولاړی- داايات هم نه پرموسی عليه السلام نازل شوی دی، اونه هم ابراهيم عليه السلام ليکلی دی؛ داځکه چي دموسی عليه السلام اوابراهيم عليه

^{۱۰۳} Dr.E.Sellier: Introduction to the Old Testament, English Translation by W. Montgomery, London, (۱۹۲۳), pp. ۲۵/۲۶

السلام پرمهال ددې ښارنوم (لیس) وو، لکه چې په پیدایښت (۱۴:۱۴) اوقاضیان (۲۹:۱۸) کې راغلی دی.

۳- عهدنامه قدیم (زورپرون) دپخوانیو پوځو، بې معنا، بې مفهومه، تاریخي اونیموتاریخوکیسو او پېښو او توهم نه ډکه یوه مجموعه ده، لکه چې (گلیډستون برېتن) پخپل یو کتاب کې چې (بایبل تاریخ) په نامه سره یادېږي داسې لیکي: بایبل پرمنظوم، روایتی کیسو، تاریخي، ولسي اوقومي پېښو او هغو نظمو باندې مشتمل دی چې داسرائیلو د پلرونو څخه سینه په سینه راغلی دي؛ چې په دې کیسو کې سرگردانه او غیررېښتني کېسې ډېرې دي، چې داسې کیسې د پیدایښت په ۲۱ او ۲۶ باب کې په ابراهیم اوسحاق پورې تړل شوی روایات دي.^{۱۰۴}

۴- بایبل د داسې بې مفهومه کړنونه ډک دی چې یوانسان ئې هم نشي منلای، یوعقل ئې نشي منلای، یودهن ئې نشي منلای؛ اودبایبل دکیسوتطابق یوه داسې پیچلې معما ده چې دا (۲۰۰۰) کاله کېږي چې بېشمان، راهبان، پادریان او پاپان په بوخت دي چې پایلې ئې په صفر کې ضرب دي، اوبس- اویه اخرکي دبایبل ډېرو مفسرینو دامنلې ده چې بایبل دتناقضاتو (تکرونو) ډک دی- چې پرتکرونو باندې پخپل ځای کې بحث کېږي انشاء الله-

نوځکه دا اوسنی تورات نه دموسی علیه السلام کتاب دی اونه هم الهی کلام دی- ۵- ټول اهل کتاب په دې اتفاق لری چې لومړی تاریخ اودوهم تاریخ د عزرا علیه السلام دحجی علیه السلام اوزکریا علیه السلام په پوره مرسته سره لیکل شوی دی، اوداهغه کیسې اواقعات دی چې په یهودو کې مشهورې وې اویاورته دکتاب بڼه ورکول شوه-

^{۱۰۴} F. G. Bratton: op. cit, pp , ۸۵, ۸۶

اوکه چیری بالفرض داومنل شی چي داتورات عزرا لیکلی دی، نوڅنگه به و منوچي دادحضرت موسی علیه السلام کتاب دی، او یادالله له لوری نازل شوی کلام یا کتاب دی؟ بلکي هیڅ کله نه. ^{۱۰۵}

۶- ډاکټرسکندر کیدس چي یومعتبر عیسایی عالم افاضل دی هغه دخپل یو کتاب (جدیدبایبل) په سریزه کي لیکي:

چي درې خبرې وماته په یقیني ډول سره ثابتې شویدي:

۱: اوسنی تورات دحضرت موسی علیه السلام لیکنه نه ده.

۲: دا کتاب په کنعان اویاهم په بیت المقدس کي لیکل شوی دی.

۳: ددې تورات وخت دداود علیه السلام څخه مخکي اود حزقیال علیه السلام څخه وروسته نه دی ثابت شوی، چي ددې تورات دلیکولو وخت دحضرت سلیمان علیه السلام دوره ده، دادحضرت عیسی علیه السلام دپیدایښت څخه تقریبا (۱۰۰۰) کاله کپری. ^{۱۰۶}

۷- لوی فاضل عالم پادری وایی:

دحضرت موسی علیه السلام په وخت کي د خط او کتابت رواج نه وو.

چي دایوه ډبره په زړه پوری اومعقوله خبره ده، او پرتول تورات ئې دامهروواوه

دادحضرت موسی علیه السلام تورات نه دی، نه حضرت موسی علیه السلام

لیکلی دی اونه هم د هغه په وخت کي لیکل رواج وو؛ ^{۱۰۷} چي ددې زرینې

ویناڅخه دا جوته ده چي داتورات دحضرت موسی علیه السلام څخه ډېر وروسته

^{۱۰۵} بایبل بایبل سے قرآن تک ج. ۱، ص ۳۲۶ (اظهار الحق کار دوشرح) لیکوال: شیخ الاسلام حضرت مولانا محمد تقی عثمانی

^{۱۰۶} بایبل سے قرآن تک ج. ۱، ص ۳۳۰، (اظهار الحق کار دوشرح) لیکوال: شیخ الاسلام حضرت مولانا محمد تقی عثمانی

^{۱۰۷} بایبل سے قرآن تک ج. ۱، ص ۳۳۳، (اظهار الحق کار دوشرح) لیکوال: شیخ الاسلام حضرت مولانا محمد تقی عثمانی

لیکل شوی اوددی په منظورچي خلک ورته متوجه شی نوئی وسیدنا حضرت موسی علیه السلام ته منسوب کړ-

۸- په مجموع کي په ټوله بایبل کي غلطیانې دومرې ډېرې دي، چي په دقت سره دلوستلوڅخه وروسته به داویوکس ته معلومه شی چي داټول بایبل غلط دی، که یوه موضوع په لسوکتابوکي راغلې وي، نوهمدغه یوه موضوع به په ټولوکتابوکي سره بېله وي، اوداسی ډېرڅه به پکښې تر سترگوکېږی چي دموثقتاریخونوپه حواله سره به غلط شی، اوبله داچي دبایبل هرپاڼه دبلې پاڼې سره په مخالفت کي ده، چي لوستونکي ته ضرورداپه ذهن کي راځی چي په دغو دواړو لیکنونکي یوه لیکنه ضرورغلطه ده؛ چي زه ئې بېلگه وړاندی کوم:
لکه په بایبل کي چي راځي:

هیڅ حرام زاده (ولدزنا) به دخدای وټولی ته داخل نشی اوترلسم پښته پوری به دده په نسل کي دخدای دټولی څوک رانشی - (استثناء ۲۳: ۲)
دپه دې غلطه ده چي حضرت داودعلیه السلام اودده ټوله کورنی پکښې شامله ده ترافراض پوری، اوحال داچي افراض دزناڅخه پیداشویدی، چي بیان ئې دپیداينبت په ۳۸باب (۵-۱۹) بیاد (۲۷-۲۹) کي راغلی دی، داډېره دشرم نه ډکه کیسه ده چي په بایبل کي ئې دفحشاء ترسرلیک لاندي وگوری، اوحال داچي حضرت داودعلیه السلام دافراض په لسم پښت کي دی چي دمتی اولوقاپه نسب پانوکي شامل دی، لکه په بایبل کي چي راځي:

داود دیشی زوی، یشی دعوبید زوی، عوبید دبوعز زوی، بوعز دسلمون زوی، سلمون دنحشون زوی، نحشون دعمیناداب زوی، عمیناداب درام زوی، رام دحصرون زوی، اوحصرون دافراض (فرص) زوی - متی (۱: ۳-۷) -

وبل لورته که موردبایبل داایاتونوته وگورونودتولی عیسایی نری لپاره یوه حیرانوونکې پرېکړه ده او هغه داچي که یوڅوک ولدزنا (حرامی) و نوترلسم پښته پوری به دهغه ډلي څخه څوک دخدای وتولی ته داخل نشی یعنی دخدای رحمت ورڅخه بنددی، اوبل داچي ترلسم پښته پوری به داتول (ولدزناوي) وی ایاپه عیسایی نری کي داسی څوک شته چي ددې ایاتومطابق (حرامی/ولدزنا) نه وي، اویاداسی څوک شته چي دخدای په تولی کي دی داخل وي نه هیڅکله نه؟؟؟؟ نوکه داایات رښتیاشی نوپخپله دعیسایی نری لپاره ئې پرېکړه شرموونکې اوهیښوونکې ده.

اوسنی انجیل (نوی عهدنامه/نوی ترون) یازېری دخدای کتاب نه دی!!!

په دې څلوروانجیلونو کي دسیدناحضرت عیسی علیه السلام دپیداينبت څخه نېولې، دده دژوندحالات، وده ته منسوبې ویناوې اودده مزعومه مرگ هم پکښې شامل دی، اویاته دی نه وی چي وده ته ئې (۶۶) په اصطلاح پلرونه اونیکونه هم پیداکړی دي، حال داچي هغه پلارنه درلودی، اودده دوې مختلفې نسب پانې هم پکښې دي؛ اوداوهرچاته جوته ده چي دا هغه وحی نه دی چي دخدای جل جلاله له لوری پرسیدناحضرت عیسی علیه السلام باندی نازلې شوې وې، برعکس داځینوخلکو دخپلوځانوڅخه لیکلی دي، چي ددې دواړوشجرو(نسب پانو) ټکرونه ئې پردې دلالت کوی چي دادخدای کلام نه دی - .

دلوقانجيل دخداى كلام نه دى

دلوقانجيل په پيل كې ليكي:

اى خوره يتوفيلوسه! ډېروخلكويه دې لاس پورې كړيدى چې دهغه واقعاتو ترتيب واريان وكړي كوم چې زمورپه مينځ كې تېرې شوې، بلكې هغوى مورته خبرې حواله كړيدي اوچاداواقعات دسرته پخپلوسترگوليدلى وو اودزېرې خاوندان وو، نوزه هم په خپل وار اى خوره يتوفيلوسه! ستادپاره دپوره تحقيق نه پس داتولې خبرې په ترتيب سره نقل كوم داددې لپاره چې تاته دهغوخبرويه هكله صحيح معلومات دركړم دكومونه چې ته خبركړشوى ئې. - (لوقا ۱: ۵۱)

كه چيرى اوس مورددې اياتوخه تجزيه اوڅېړنه وكړونودابه په لاس راشي چې داكيسې په هغه وخت كې هرچاليكې، پرهړيندېله اوكلې كې هرڅوك ليكوال وو، اوچې هرچاهرڅه ورسره يوځاى كولای نوهيڅ پروا ئې نه درلوده، دلته لوقاپه سپينوخبروييل كوى، اودامورته ښكاره كوى چې زماداتول انجيل زماپه اندماترتيب كړيدى، اوزماپه شان ډېروخلكوداسى دځانه انجيلونه ليكلې دي؛ بله خبره داده چې لوقادله دانه وايي چې ياماته وحى شوى دي، اوياهم زه دانجيل دروح القدس (جبرائيل عليه السلام) په واسطه ليكم، برعكس دى داوايي چې زه هم دنورواموخلكويه شان يوڅوك يم، اوبل داچې لوقادخپل ځان بهتروالى هم نه ښكاره كوى، چې زمارتبه څومره ده.

نه لوقادله داڅرگندوى چې داحكم وماته سيدناحضرت عيسى عليه السلام كړيدى چې زه بايدداوليكم، اوياهم ده امرراټه كړيدى چې زه بايدليكل وكړم بلكې كيسه ډېره وختى تېره شوې ده، اواوس يوڅوك دلوقاپه نامه راولاړېږي اويوڅه ليكي، داځكه چې كه كيسه ژرتيره شوى وي بويياضرورهرچاته ئې رشتياودرواغ معلومېږي، نوځكه داپه هيڅ صورت دخداى كلام نشى كيدلاى.

نوې عهدنامه هم دزړې عهدنامې په شان دغلطیانو، ټکرونو، مبهمو او غیرواقعي کیسو یو خورجین دی.

په اوسني انجیل کې غیرواقعي کړنې

دبېلگې په ډول سره:

عیسی چې دروح القدس نه معمورداردُن سیندنه واپس شواوروح القدس هغه بیابان ته بوتلواوترخلوېبنتوورځوپوری په بیابان کې دابلیس په لمسون کښې وو. (لوقا ۴: ۱-۳)، متی ۴: ۱-۱۱، مرقوس ۱: ۱۲-۱۳)

اوس که مورداایات دانصاف په تله کې وتلونو دابه ښه روښانه شی، چې دخدای جل جلاله یولوی پیغمبربه څنگه (۴۰) ورځی دابلیس په ازموینه کې پاته کیږی، اوابلیس به تربیت ورکوی العیاذبالله، ابلیس څوک دی چې دخدای یولوی پیغمبرامتحانوی، او هغه ته تربیت ورکوی؟

ایادسیدنا حضرت عیسی علیه السلام څخه مخکې ونورپیغمبرانوته هم ابلیس درس اوتربیت ورکړیدی؟

اوحال داچې دنړی په ټولومذهبونواومفکوروکې شیطان دانسان دښمن دی، اوشیطان دتل په شان یوانسان وهلاکت، ضلالت، اوددورځ وکندي ته چې وس ئې کیږی غورځوی.

چې ددې ایات څخه داپایله اخیستل کیږی چې دانه دخدای کلام دی، نه دیوه نبی کلام دی، نه دیوه حواری (دعیسی علیه السلام دمريد) کلام دی بلکې دادیوه بې عقله، بې وقوفه، اویه هرڅه ناخبره دیوه داسی سړی لیکنه اوتخیل دی چې وهغه ته توراوسپین یوشان ښکاره کېدل.

بله هیښونکې په بایبل کې:

بیابلیس هغه پریوه لوره وخبژاوه اودنری، ټولې پاچاهۍ ئې دسترگوپه رب کي ورته
بنکاره کړې. (متی ۴: ۵)

ایاهلته په بیت المقدس اویادبیت مقدس په شاوخواکي داسی لوړ ځای شته چي
ټوله دمخکې گره ورڅخه ولیدل شی؟

ایاداسی لوړځای شته چي دنړی دوې یادرې پاچهۍ ورڅخه ولیدل شی؟
نه هیڅکله نه!!!!

دنړی ترټولولوی غردهمالیادغرونویه لری کي دایوریست غردی چي لوړه څوکه ئې
په ټوله نړی کي هسکه ده اوحال داچي که یو څوک پرهغه ودرېږی، اواوسنی
عصری دوربین هم ورسره وی، لامکان نلری چي نیمه نړی دي ووینی؛ نوابلیس
په هغه وخت داتوله نړی څنگه ورته بنکاره کړل؟

بیایوی:

زه به داتولې پاچایانې وتاته درکړم داڅکه چي ددې اختیاروماته راکړل شویدی.
(متی ۴: ۶)

داتولې پاچایانې چاوابلیس ته ورکړې دي؟

ایاشیطان کولای شی چي دانسانانوپاچاهۍ اشغال کړی؟

ایااوس هم واتیکان په دې باوردی چي داتوله نړی دابلیس پاچایانې دي؟

داسی پوچي ، دحقیقت نه لیرې کیسې اودروغ څوک منلای شی چي دادی

العیاذبالله دالله جل جلاله کتاب وی، دانه دخدای کلام دی، نه دخدای داستازی

کلام دی ، نه دصحابی کلام دی اونه هم دیوه هونبیار اومصلح سړی کلام اولیکنه

ده-

دیپولس لیکونه ناقص دي:

په نوی عهدنامه کي دیپولس لیکونه هم شتون لری، چي پولس به پخپل ځای کي دروپېژنو، دیپولس دلیکونوپه هکله لیکي:

پولس خپل لیکونه په ناقصه یوناني ژبه سره لیکل، دالیکونه ئې په چټکی سره لیکل؛ له همدې کبله دده لیکونه غیرواضح، نیمگړي او بې ترتیبه وو اودده لیکونه دډېرو جذباتوله کبله غیرمعتدله او مبهم وو اوده ته داجوته نه وه چي دده داناقص لیکونه به بیادنوې عهدنامې یوه برخه گرځی، کیدای شی ټوله نوې عهدنامه همداسی وي هرلیکوال چي لیکله دائې نه گنله چي دابه دخدای کلام شي، چي وروسته کلیساتوله دخدای په کلام کي داخل کړل-^{۱۰۸}

ډاکټرموريس بوکائی دنوی عهدنامې په هکله وایی:

په دې لیکنوکي ډېر لبردوحي اثریه سترگوکیري، اونن سباچي کوم کتابونه ومورته پاته دي دادانسانانودلاس کسب اودوی مورته پرې ایبسی دي اووحي ئې ټولې درې ورې کړې دي او هیخ حقیقت ئې نه دی پکښې پرې ایبسی-

فاستیس چي د(مانی کین) دیوې عیسایی ډلې یوعالم دی وایی چي: داوهرچاته ترلرسپینه ده چي نوې عهدنامه نه حضرت عیسی علیه السلام لیکلې ده، اونه هم حواریونولیکلې ده بلکي دانوم ورکو خلکولیکې ده، اودده(حضرت عیسی علیه السلام) حواریونوته ئې منسوبه کړیده؛ چي خلک ورته اعتبارورکړي اوحال داچي دوی وهغوخلکوته چي حضرت عیسی علیه السلام ئې مانه ډېرتکلیفونه ورسول هغه له دې کبله چي په نوې عهدنامه کي داسی غلطیانې اوټکرونه شتون لری چي ترعقل لوردي-^{۱۰۹}

^{۱۰۸} Herbert Muller: Use of the Past, p. ۸۹

^{۱۰۹} کاتولیک هیرلډ چاپ ۱۸۴۴، بحواله: بایبل سے قرآن تک ج- ۱، ص ۳۶۱، (اظهارالحق کارادوشرح) لیکوال: شیخ الاسلام حضرت مولانا محمدتقی عثمانی

چي موخه ئې داده چي عقل هم ورته حيران دی

استاولن پخپل يوكتاب کي وایی:

ټوله انجيل دمصر داسکندريې دبناردیوې مدرسې دیوه طالب العلم لیکنه ده. ^{۱۱۰}
 دیوحنا انجيل (۲۰) بابہ دی او (۲۱) بابہ ئې افسیوس (Ephesus) دیوحنادوفات
 څخه وروسته لیکلي دي. ^{۱۱۱}
 په دوهمه میلادی پېړۍ کي دعيسایانویوې ډلې چي د (وجین) په نامه سره یادېده
 دیوحنادټوله انجيل څخه ئې انکاروکړ.
 دانجيلونودلیکلوزمانه ناقصه اونامعلومه ده، چي هیڅوک ویودرست مسيرته نشی
 تللای اوتیرومشایخوددې ناقصو او مبهمورواياتوتصدیق کړیدی
 اوراتلونکونسلوبیادتعظیم له کبله قبول کړیدی؛ چي دادپښتنواودرواغونه ډک
 روايات دیوه کاتب څخه وبل کاتب ته رسېدلي دي. ^{۱۱۲}
 دانجيلولیکوالانوهیڅ یوه هم دانه دي ویلی چي دادخدای کتاب دی، اویاخدای
 ومورته وحی کړیدی، اویاداومورته روح القدس ویلی دی. چي په اصل اوبنسټ
 کي دادحواریونوکتابونه هم نه دي؛ داپه دې مفهوم چي متی دمتی کتاب نه دی،
 یوحنادیوحناکتاب نه دی، لوقادلوقاکتاب نه دی، اوهمدارنگه دمرقوس دمرقوس
 کتاب نه دی، لکه په لاندي کرښوکي.

^{۱۱۰} کاتولیک هیرلډ چاپ ۱۸۴۴، ج. ۷، ص. ۲۰۵، بحواله بایبل سے قرآن تک ج. ۱، ص ۳۶۱،
 (اظهار الحق کاردوشرح) لیکوال: شیخ الاسلام حضرت مولانا محمدتقی عثمانی
^{۱۱۱} بایبل سے قرآن تک ج. ۱، ص ۳۶۱، (اظهار الحق کاردوشرح) لیکوال: شیخ الاسلام حضرت
 مولانا محمدتقی عثمانی
^{۱۱۲} تفسیر هورن چاپ ۱۸۲۲، ج. ۲، باب ۲، بحواله اظهار الحق

دمتی انجیل دمتی کتاب نه دی؟

په بایبل کې په نوې عهدنامه کې دمتی په انجیل کې راځي: څنگه چې عیسی له دې ځای څخه وړاندې تېرشونو عیسی یوسپری چې دمحصول چې پرچوکې ناست ولید او هغه ته ئې وویل چې زما پسې راځه! متی پاڅید او یوه هغه پسې روان شو. (متی ۹: ۹)

که چیرې دامتې په لاس لیکل شوی وای نوده ولی دخپل ځان لپاره دغایب (دریم سړی) صیغه کارولې ده؟ اوکه دادده لیکنه وای نوپورتنی ایات داسې پکاروو: څنگه چې عیسی له دې ځایه تېرشوزه ئې پرچوکې ناست ولیدمه، اوراته ئې وویل چې په ما پسې راځه! زه پاڅېدم او پسې روان شوم.

له دې څخه دامعلومه شوه چې دا کتاب یوه نوم ورکې سړی لیکلی اویائې و متی ته منسوب کړیدی، چې ددې ایات څخه ښه ښکاری؛ اوکه چیرې ئې ودې کتابوته دمتی، یوحنا، لوقا اومراقس نومونه نه وای وکړې نوزرکاله مخکې به ئې لایوحرف نه وای.^{۱۱۳}

دیوحنا انجیل دیوحنا کتاب نه دی!!!

یوڅو بېلگې ئې وړاندې کوم:

۱: داهم دغه مرید دی چې دلته چې څه لیکلی شوی دی دهغې گواه دی، داپه حقیقت کې هغه دې چې دائې ولیکل اومورته دامعلومه ده چې دهغه گواهي رېښتني ده. (یوحنا ۲۱: ۲۴)

که چیرې دادیوحنا لیکنه وای نو بیادلته دبیاولی (دریم سړی) په شان دی، اوولی ئې داوول سړی (متکلم) ضمیرنه دی ورته استعمال کړی. چې وتولوته داپېغام

^{۱۱۳} The History of Church, Sec. ۳, p. ۳۱۱

ورکوی چي دانه دیوحناکتاب دی، نه دعیسی علیه السلام اونه کوم الهامی بنه لری-

۲: دادسترگولیدلې گواهی ده چي پخه ده، اوهغه پوهیبری چي هغه رشتیاوایی، چي تاسوهم پرې ایمان راوړی- (یوحنا ۱۹: ۲۵)

که دادیوحناکلام وای نو باید د(هغه) پرځای (زه) راغلی وای، چي دا ترلرسپینه ده چي دادیوحناپه لاس نه دی لیکل شوی اوبس- اوهمدارنگه دبایبل نورکتابونه...

دالیگزیدراعتراف

هنری واسکات پخپل تفسیرکي په اخری توک کي دالیگزیدریه وینالیکی:

داضروري نه ده چي هره خبره دی نبی کرې وي نوهغه دی الهامی اوقانوني وي اودسلیمان په ځینوکتابونوکي چي دوی دی الهامی وي دااړینه نه ده، چي هرڅه ئې لیکلی وي هغه دی الهامی وي اوداپه یادوساتی چي وانبیاءاوحواریینوته په خاص خاص حالتونوکي الهام کیږی.

دانسایکلوییدیا بریتانیکا اعتراف

پردې خبره باندی جگره ده چي هرڅه په مقدسوکتابونوکي لیکل شوی وي هغه الهامی دي که نه دي؟ جیروم، کروتیس، پروکویس اونورعلماء وایی چي دمقدسوکتابوهرقول الهامی نه دی.

هغه خلک چي وایی چي دبایبل هره خبره الهامی ده دوی ئې ذکره شواهدوله مخی نشی ثابتولای.

(توک ۱۱ مخ ۲۷۴)، (توک ۱۹ مخ ۲۰)

دواتس اعتراف

واتس یوکتاب لیکلی دی چي د(الهام) په نامه سره دی، په دې کي ئې یوه رساله لیکلې ده چي پردې بحث کوي چي ایابایبل الهامی دی که یا؟ دی وایی چي

دلوقا انجیل الهامی نه دی، دی وایی چي عیسانی علماء دالیکنی داسی کړیدی لکه یوڅوک چي یوڅه لیکي، لکه څرنګه چي غیر حواریینو یوڅه لیکل همداسی دوی هم لیکل.

دهورن صاحب دتفسیر اعتراف

دهورن صاحب دتفسیر ټوک ۲ مخ ۷۹۸ کي داسی وایی:

اکهارن دجرمني دعلماء څخه دی هغه وایی چي وحضرت موسی علیه السلام ته الهام نه دی شوی.

بیا په مخ ۸۱۸ کي داسی وایی:

شلز، وات، روزن ملر او ډاکټر جسد وایی، چي وحضرت موسی علیه السلام ته هیڅ الهام نه دی شوی او هغه پنځه کتابونه چي دي هغه دهغه وخت درواياتو ټولګه ده. اونن سبا دجرمني په علماء کي دافکر په تیزی سره روان دی.

دلوتهر صاحب اعتراف

لوتهر پخپل کتاب په ټوک ۳ پاڼه ۴۰ کي لیکي چي زه نه دموسی خبره اورم اونه هم هغه ته ګورم داځکه چي هغه دیهود لپاره ژاوزه دهغه سره هیڅ اړیکه نلرم. لوتهر صاحب په بل کتاب کي وایی چي زه نه موسی منم اونه ئې تورات منم داځکه چي دی دحضرت عیسی علیه السلام دبنمن دی.

دپروټسټنټ دفرقي دنورو علماء اعتراف

وارډ کیتولیک پخپل کتاب کي چي مطبوعه ۱۸۴۱ میلادی کال دی دپروټسټنټ دډلې دمعتبرو علماء قولونه رانقل کړيدي چي په دې کي موریوڅو قولونه بیانوو:

- ۱- زندکلیس اونورواپی چي دپولس ټول لیکونه مقدس نه دي داڅکه چي په خویینو کي غلط دي.
- ۲- مستر فلک وایی چي پطرس دانجیل سره بلدیت نلري، اوهغه څه چي ئې لیکلی دي هغه غلط دي.
- ۳- ډاکټر کوډپه دې آنددی چي کله چي وپطرس ته روح القدس نازل شو ورسته ئې غلطې وکړل.
- ۴- برنسس وایی: ریس الحواریین پطرس او برناباس دروح القدس دنزول څخه وروسته غلط بیاني کړی ده.
- ۵- میکېی برجنس وایی چي پولس غلط بیانونه ورکړی دي.

دنړیوالوعیسایی علماء اعتراف

داکهارن صاحب اعتراف

- اکهارن صاحب چي یوعیسایی فاضل اوعالم دی اوډیرکتابونه ئې په دې هکله لیکلی دي پخپل یوه کتاب کي په ۵۳ مخ کي وایی:
- دانجیل متی لومړی دوه بابونه دده لیکنه نه ده.
- په ۶۳ مخ کي بیا وایی:
- دیهودي اسخریوطی کیسه چي په انجیل متی باب ۲۷ کي بیان شوې ده ۳-۱۰ آیاته پوری بلکل درواغ دي. اوهمدارنگه په دغه باب کي ۵۲ او ۵۳ آیاتونه الحاقی دي.
- په ۷۰ مخ کي لیکي:
- انجیل مرقوس باب ۱۶ ، ۱۲ آیاتونه ټول درواغ دي.
- په ۸۹ مخ کي لیکي:
- انجیل لوقا کي باب ۲۲ کي ۴۳ او ۴۴ آیاتونه الحاقی دي.
-

بیواویی:

اصل انجیل ورک دی، په اوسني انجیلونو کي هم درست بیانونه شته اوهم درواغ، په دې انجیلونو کي تحریف هم شويدي، بت پرستو علماء هم کار پکښې کړيدي، عيسايانو خپل انجیلونه درې يا څلور ځلي بدل کړيدي، تردې اندازې پوري چې مضامين ئې هم بدل شويدي.^{۱۱۴}

د ډاکټر گراهام سگروگي^{۱۱۵} (Dr. Graham Scoggie) اعتراف:

گراهام سگروگي پخپل کتاب^{۱۱۶} په ۱۷ مخ کي ليکي:

مقدس بايبل انسان جوړ کړی دی، او ځيني خلک زمادا خبره ردوی زه نه پوهيږم چې ولې؟ په اصل کي ډاکټاب دانسان له مغزوڅخه راوتلی دی، انسان ليکلی دی اودانسان په ژبه سره ليکل شوی دی اوهرڅه ئې انساني دي.

کنيت گريگ (Kenneth Cragg) چې يوعيسايی عالم دی وايی:

نوې عهدنامه چې دبايبل يوه برخه ده دادخدای کلام نه دی، په دې کي دخلکو هغه کيسې اوييښې شتون لری چې په سترگو ئې ليدلی وي اوياور بدل شوي دي دادکليسا اوازه ده چې دادخدای کتاب دی.

پروفيسر گيسر (Prof. Geiser) اعتراف کوي:

سپېڅلی بايبل دخدای کتاب نه دی، ددې باوجود هغه يو مقدس کتاب دی.^{۱۱۷}

د پروفيسر جان سکات اعتراف:

^{۱۱۴} بايبل سے قرآن تک ج- ۱، ص ۵۳۸-۵۷۲، (اظهار الحق کار دوشرح) ليکوال: شيخ الاسلام حضرت مولانا محمد تقی عثمانی

^{۱۱۵} A member of the Moody Bible Institute.

^{۱۱۶} Is the Bible the Word of God?

^{۱۱۷} Islam and Christainity /Husain Hilmi ۲۰۱۱ Istanbul Trukey

اوسنی بایبل په دې دخدای کتاب نه دی چې حضرت عیسی علیه السلام په آرامی ژبه سره خبرې کولې او اوسنی نسخې په یونانی ژبه سره دي، لکه دبایبل ترټولو زړه نسخه سینایی نسخه؛ دبایبل ترټولو پخوانی نسخه د حضرت عیسی علیه السلام څخه (۶۰۰) کاله وروسته لیکل شوې ده، که بایبل په غور سره مطالعه شی نو داسی جوتیږی چې بایبل په تدریجی ډول سره تکامل موندلی دی، بله دیادونې وړ خبره داده چې موراصلي د حضرت عیسی علیه السلام لیکنه او یوینانه لرو هغه څه چې وده ته منسوب دي هغه ټول په یونانی ژبه سره دي او حال دا چې حضرت عیسی علیه السلام په آرامی ژبه سره خبرې کولې.^{۱۱۸}

د ډاکتر جوزف پارکر (Dr. Joseph Parker) اعتراف:

ده پخپل کتاب کي^{۱۱۹} لیکلی دي چې بایبل ټوله دنوم ورکواو مبهمو نومونو څخه ډک دی، په بایبل کي دنسب پانو (شجره) څخه ماسیوا بل شی نشته، نه داخرت په هکله شی پکښې ترسترگو کیږی اونه هم دمذهب په هکله، که مور د حضرت عیسی علیه السلام شجره وڅېړونو د تعجب خبره داده چې روح القدس د څلوروا نجيلونو د لیکوالانو څخه ولی و دوولیکوالانو ته دا شجره وروښودل؟ او حال دا چې په دې دواړو کي هم ژور اختلاف شته، متی د عیسی څخه تر داؤد پوری (۲۶) پښته راوړی دي اولوقاد عیسی څخه تر داؤد پوری (۴۱) پښته راوړی دي نوموړې ساده توروداسی ویلای شو چې دادخدای کلام نه دی؛ اودامتی اولوقا خپلی لیکنی دي اوروح القدس هیڅ هم نه دي ورته ویلی.

^{۱۱۸} The Major Changes in the Bible, pp ۵۲-۶۰

^{۱۱۹} Bible, What a book?

فاضل عالم ریو- پیکر (Rev. Packer) اعتراف:

فاضل عالم ریو- پیکر (Rev. Packer) تردې سرلیک لاندی چي ایاپه بایبل کي غلطیانی شته؟ دی وایی: غلطیانی په بایبل کي شته، په ځانگړی ډول سره په پخوانیونسخوکي، کلمې بدلی شوی دي، حتی مکملې لیکې او جملې له منځه تللی دي، ځینی جملې بیاییاتکرارشوی دي، چي دغلطیانوشتون نشوردولای اوپه ځینونسخوکي داسی شوی دي چي په غلطیاسره نوي عبارتونه ورسره یوځای شوی دي. دامونچي دادانسانانوپه لاسونوسره نوشته شوی دي اودهربدلون امکان پکښې دی.^{۱۲۰}

دباغلی گراهام سکورگي^{۱۲۱} (Dr. W.Graham Scroggie) دباغلی

اعتراف:

دباغلی ډبلیو گراهام سکورگي چي دامریکادشیکاگوايالت دمودی بایبل انستیتیوت یووتلی نړیواله خهره اومبشر دی وایی:

بلی دامنو! چي دادانسان په لاس لیکل شوی دی، دانسانانوله ماغزوڅخه راوتلی دی، دانسانانوپه ژبه سره لیکل شوی دی

دبیت المقدس دانگلیکن کلیسادلوی راهب کینیت کریگ^{۱۲۲} اعتراف:

^{۱۲۰} Deseret News Publishing Co. ۲۰۰۳

^{۱۲۱} Dr. W. Graham Scroggie of the Moody Bible Institute, Chicago, a prestigious Christian evangelical mission

^{۱۲۲} Kenneth Cragg, the Anglican Bishop of Jerusalem

نوې عهدنامه اوتوله بایبل دکلیساله ماغزوڅخه راوتلی دی، لیکوالان ئې هم مبهم دي، دامنوچي بایبل دتجربو اوتاریخي پینونمايندگې کوي. په پیل کي بایبل دخلکویر ژبه باندی یاداوه دامنوچي بایبل دحضرت عیسی علیه السلام په ژوندکي نه دی لیکل شوی اودلیکلوپرمهال مقدس پولس داسی شیان پکښې ورگډ کړل چي داصلي محورسره په تضادکي دي.

دډاکترلوبیگات اعتراف:^{۱۲۳}

دنوې عهدنامې ځینی عبارتونه دزغملونه دي، دردناکه دي، اویه اصل کي دحواریینودویناووسره په تکر کي دي. اودامنوچي په اوسني بایبلوکي داسی څه شته چي دپخوانیونسخوسره پوره توپیرلري، نوځکه دبایبل اصلیت هم تریوبنتنولاندی راځي.

دامریکادسي این این (CNN) تلویزون اعتراف:

په سي این این تلویزونی چاپنل کي په ۲۰۰۸^{۱۲۴} او ۲۰۰۹^{۱۲۵} کي پردې باندی بحث کیدی چي ایابایبل څومری درست دی؟ اووهغوپوبنتنوته دعیسایی نړی ځواب څه دی چي دبایبل په هکله کیری؟

^{۱۲۳} Our Bible and the Ancient Manuscripts/ Dr. Lobegott Friedrich
Konstantin Von Tischendorf, one of the most adamant conservative Christian
defenders of the Trinity

^{۱۲۴} July ۲۴, ۲۰۰۸ -- Updated ۱۱۱۳ GMT (۱۹۱۳ HKT)/ By Ed Payne

^{۱۲۵} July ۶, ۲۰۰۹ -- Updated ۱۶۲۸ GMT (۰۰۲۸ HKT)/By Richard Allen Greene
CNN

دابحث چي څوورځي روان وپایله ئې داراووتل چي بایبل شکمن دی داځکه چي پروتستان ۱۴ کتابونه پخپل بایبل کي نلری ولی؟ ولی عیسایي نړی دبایبل وځینوکتابونوته اپوکریفه (شکمن) کتابونه وایی ایادالهي کتابونه نه دي؟ دبحث په جریان کي پردې هم بحث وشوچي اوسني بایبلونه له اصلي نسخوسره پوره واټن اوتویپر لري.

دسي ایس لويس (C.S.Lewis) اونورواعتراف:

په ټوله بایبل کي شرمونکې برخه، تردې سرلیک لاندی یوه لیکنه خپره شوې وه^{۱۲۶}، په دې برخه کي ډیروعیسایي علماء کارکړی دی اوپه دې شرمونکې برخه کي (دمتی انجیل ۲۴ باب) اودبایبل نورکتابونه دي خوموردلته بواځی اوبواځی ومتی انجیل ۲۴ باب ته راځو واقعاداسی څه پکښې دي چي شرمونکي دي اوداعیسایي عالم رښتني دی په دې برخه کي وحضرت عیسی علیه السلام ته منسوبی یوڅه وړاندوینې دي هغه وړاندوینې رښتني نه شوې نوځکه اوس عیسایي علمافکرکوي چي کیدای شی دابه دحضرت عیسی علیه السلام وړاندوینې نه وي اومتی به خطاوتلی وي او اوس په شرمیږی.

ولی په مطابق؟؟!

یوه ډېره روښانه اوهېښونکې خبره داده چي دهرانجیل په سرلیک کي داسی لیکلی دي:

دمتی په مطابق انجیل

^{۱۲۶} Prepared by Pastor Aaron Goerner (۷/۱۰/۲۰۰۵). See Dt. ۳۳:۸-۱۰; Ezra ۷:۱۰; Malachi ۲:۷; Matt. ۱۳:۵۲; Acts ۱۷:۱۱; Col. ۱:۲۸،۲۹; ۱Tim. ۴:۱۲-۱۶.

دلوقاپه مطابق انجیل

دمرقوس په مطابق انجیل

دیوحنایه مطابق انجیل

چي په انگلیسي بایبلوکي داسی لیکلی دی:

The Gospel According to Saint Luke

The Gospel According to Saint John

The Gospel According to Saint Mark

The Gospel According to Saint Mathew

دلته ولی (په مطابق) ورسره دی، هرڅوک چي یو کتاب ولیکي، خپل لاسلیک اویاې هم مهرپرلگوي، اودایقینی وی دادده کتاب دی نوهغه ته نوشته وی دادفلانی کتاب دی، لکه څرنګه چي پردې انجیلونوباندي نه دمتی لاسلیک اومهر، نه دلوقالاسلیک اومهر، نه دیوحنالاسلیک اومهر اونه هم دمرقوس لاسلیک اومهرشته له دې څخه علاوه نه په دې هکله پاڅه شواهدشته اونه هم بل ثبوت نوڅکه (په مطابق) توری ئې ورسره لیکلی دی، که داانجیلونه متی، لوقا، دیوحناوومرقوس لیکلی وی نودوی به ضرورورته لیکلی وی چي: دمتی انجیل، دیوحنانجیل، دلوقانجیل اودمرقوس انجیل -

له دې څخه په بنکاره ډول سره جوتیږی چي دا کتابونه نوم ورکوخلکو لیکلی دی اویایی ودوی ته منسوب کړی دي ترڅوداپه خلکوکي عام کړی اویه خلکوکي ئې سپیڅلي وساتي اوخلک ودې ته مجبوره کړی چي په دې باندي عمل وکړی، وبل لورته که چیری هرانجیل وکتل شی نوداسی معلومیږی چي دایوانجیل دیوه لیکوال لیکنه هم نه ده، دلیکلودسبک اولیکدودڅخه دانبنکاری چي

دامختلفولیکوالانولیکلی دي په مختلفو وختونو کې نوموړداسی ویلای شو چې دالهی کتابونه نه دي.

دآرایس وي (Revise Standard Version) بایبل اعتراف:

هغه بایبلونه چې دبایبل دټولنوله لوری چاپ شوی دی یوه ډله دبېلې ډلې وبایبل ده دباوردوایی، چې زه دلته یواځی او یواځی دیوه بایبل بیلگه راوړم: آرایس وي (RSV) بایبل چې خپله عیسایانوچاپ کړی دی^{۱۲۷} اوددوی له لوری خپورشوي دي، پرهغه باندی یوه سریزه لیکل شوې ده، اویه هغه سریزه کې ئې دادلایل ویلی دي چې ولی دابایبل اصلاح شوی دی، پردې بایبل باندی لیکل شوي دي چې کله په لومړي سرکي کینگ جیمزورژن (KJV) بایبل په ۱۶۱۱ کې ترتیب شو نوبیاپه ۱۸۸۱ کې اصلاح شو، له هغه وروسته بیاپه ۱۹۰۱ کې اصلاح شواوآخري ځل په ۱۹۵۲ کې اصلاح شو داوولی؟

تراوسه دکینگ جیمزورژن بایبل ډیرغټ عیبونه اونیمگرتیاوي لري، اودانیمگرتیاوي ډیري دي اوډیري مهمي اودفکرورډي نوځکه موربیاااصلاح کړی.

یادونه: ددوی دااصلاح به ترقیامته پوری دوام ولری اوهیڅ بایبل به اصلاح نشی، له دغه بایبل څخه وروسته بیاډیرځله همدابایبل اصلاح شوی اودالری لاروانه ده.

دثلیث رینه او حقیقت

عیسایي نړی دثلیث الهام دیونان دفلاسفه و واودنورومشکرکانو څخه اخیستی دی، چې پردې باندی پخپله عیسایي کتابونه گواه دي، لکه دبایبل دايرة المعارف، اودبریتانیکا دايرة المعارف اوداسی نور.. دثلیث اودحضرت عیسی علیه السلام

^{۱۲۷} The Bible(RSV)/Publishe by: WM.Colins Sons & Co. LTD.
The British & Foreing Bible Society ۱۹۵۲

دالوهیت نظریه دلومړي ځل لپاره پولس (ساو، شاول) وړاندي کړه او بیا وروسته دعیسائیت یوه عقیده وگرځېده.

لومړی سړی چې په نصرانیت کې ئې دتثلیث عقیده دودکړه، پولس (پاول، ساول، شاول) وده دعیسی علیه السلام دالوهیت اودروح القدس دالوهیت اعلان وکړ، دتثلیث عقیده په ۳۲۵ میلادي کال دنیقیه په غونډه کې تائیدشوه، دیونان دفیلسوف افلاطون نظریاتو دنصرانیت په دین باندی ښکاره اغیزه درلوده، ده ویلئ دي چې نړی په چلښت اوتدبیرکي له دریوخیزونوڅخه اغیزمنه کیږي:

۱: ازلي لومړی پیداکونکي.

۲: هغه عقل چې له هغه څخه راوتلی دی.

۳: هغه روح چې دتولوارواوحمصدراوچینه ده.

ده پخپله په دغې عقیدې باندی دتثلیث بنسټ ایښی دی، ځکه ازلي پیداکونکي خدای جل جلاله، عقل ئې زوی حضرت عیسی علیه السلام (ددوی په نزد) اوروح ئې روح القدس حضرت جبرائیل علیه السلام دی؛ په عیسایانوکی داسی ډلې هم شته چې دخدای په توحیدقایل دي اوعیسی علیه السلام دالله جل جلاله بنده اویغمبر گڼي د(برناباس) یابرنابانجيل چې دعیسویانو په نزد له پنځو منل شوو انجيلونو(متی، لوقا، یوحنا، مراقس) څخه یودي خدای یواو داسمانواو ځمکوخالق ئې گڼي.

په هندومذهب کې هم دتثلیث اصطلاح شته، ددې دین پیروان باورلري چې خدای درې نومونه لري(وشنو) ساتونکي، (سیفا) یعنی وژونکي او(براهما) یعنی پیداکونکی.^{۱۲۸}

^{۱۲۸} آریانادایرة المعارف، دوهم ټوک، مخ: ۶۲۵-۶۲۶، چاپدافغانستان دعلومو اکاډمي ددایرة المعارف دمرکز ریاست ۲۰۰۸

د تثلیث عقیده د حضرت عیسیٰ علیه السلام څخه ۱۰۰۰ کاله مخکې موجوده وه، قسطنطین (Constantine) په ۳۲۵ میلادي کال کې چې دروم امپراطور د دنقیه غونډه (Council of Nicaea) جوړه کړه، په دغه غونډه کې د حضرت عیسیٰ علیه السلام الوهیت او تثلیث تائید اوله خلکو څخه ئې رایه واخیستل په هم دغه ورځ باندې دادعیسائیت یوه عقیده او برخه وگرځیدله.

وبل لورته په اوسني تحریف شوي بایبل کې که موروگور نودابه راته معلومه شي چې تثلیث په هر بایبل کې نشته داځکه چې داپه اصل کې داصلي انجیل برخه نه ده، اودادپولس اونورو عقیده وه چې په عیسائیت کې ئې گډه کړه لکه:

For there are three that bear record in heaven, the Father, the Word, and the Holy Ghost: and these three are one. (1 John, 5 :

۷)

ژباړه:

درې دي چې گواهي ورکوي په اسمان کې پلار، ځوی اوروح القدس اودادري سره يو دي. (لومړی ليک ديوحنا ۵: ۷-۹)

داپه (King James Version) بایبل کې اوپه اردو بایبل (کلام مقدس، کاتولیک بایبل کمیشن پاکستان ۲۰۱۱) کې شته اوپه (Holly Bile Revised Standard Version) ۱۹۵۲ کې بیا داتثلیث ايات نشته، اوکه و عربي اردواو پښتو بایبلوته راشونونوپه هغوکې هم داتثلیث نشته په عربي بایبل، پښتو بایبل اواردو بایبلو کې همداديوحنا ايات ۷ نشته او واتم ايات ته ئې ۷د شماره ورکړیده يعنی تثلیث نشته. لاندې بایبلونه وگورئ:

الكتاب المقدس، جمعية الكتاب المقدس في لبنان- ۱۹۹۳ الطبعة الثلاثون انجيل شريف، اول جيبى چاپ ۱۹۹۶میلادی، بایبل سوسائیتی پاکستان

کتاب مقدس، پاکستان بایبل سوسائیتی انارکلی لاهور ۲۰۱۱
 انجیل مقدس، پاکستان بایبل سوسائیتی انارکلی لاهور- ۵۴۰۰۰، ۲۰۰۹
 پخپله قسطنطين په سول انویکتس (Sol Invictus) باندی عقیده درلوده
 دادلمرخدای و یا په لنډو کي ده په مترايزم (Mithraism) باندی باور وړده
 ديهودومقدسه ورځ شنبه ئې ویکشنيې ته وارول چي دادلمرخدای دپیداينبت
 مقدسه ورځ وه، په انگلیسي ژبه کي ویکشنيې ته سن دې (Sun Day) وایي سن
 (Sun) ولرته وایي او دې (Day) وورځې ته وایي یعنی دلمروځ ؛ خو په اصل کي
 دا ورځې ته دلمروځ په دې وایي چي دلمرخدای په همدغه ورځ باندی پیداشوی دی
 ، د مشرکانوپه آند، همداسی د حضرت عیسی علیه السلام په هکله چي کومه عقیده
 دوی لري همداسی بي شمېره دلمرخدایان تیرشويدي چي د حضرت عیسی علیه
 السلام هره نيته، دده درواغجن صلیب، دده بیا راژوندی کیدل ددوی په آند،
 و خلکو ته خلاصون ورکول ددوی په آنداوداسی نور... داهرڅه د حضرت عیسی
 علیه السلام څخه ۱۰۰۰ کاله مخکي شتون درلودی ، تاسی گران لوستونکي کولای
 شی چي داهرڅه زما په راتلونکي کتاب ((دعیسائیت حقیقت)) کي ولولی په پوره
 تفصیل سره انشاء الله.

طرطولیان لومړی هغه کس وچي د تثلیث اوجوهر د حضرت عیسی علیه السلام
 اودخدای وینایی وکړل،^{۱۲۹}

له دې څخه مطلب دادی چي ده هم د ساول/شاوول څخه الهام اخیستی و او په
 عیسایی لویو غونډو کي ئې وویل چي تثلیث دعیسائیت یوه بنسټیزه اونه بېلېدونکې
 عقیده ده، هر هغه څوک چي به د تثلیث څخه منکراو یا به ورته شک پیداشوهغه کس
 یادله به ئې په بدعتیانو کي حساب کړل او مرگ به ئې ورته روا کړ.

^{۱۲۹} تاریخ کلیسا، پاڼه ۱۰۳، لیکوال: ډاکټر ډونلډ ډي سمیټن، خپرونکي: پېل کاسپل اسمبلی آف پاکستان

وبل لورته په ټوله بایبل کې هرورژن چې وي نه حضرت عیسی علیه السلام وچاته ویلی دي چې زه خدای یم اوزماعبادت وکړی اونه هم یوحواری شاهدشته چې په دغه ورځ په دغه وخت کې حضرت عیسی علیه السلام وویل چې زه خدای یم اوزماعبادت وکړی برعکس ده به ویل:

زه پخپله هیڅ نشم کولای زه فیصله کوم څنگه چې ماته ویلی شوي دي اوزما فیصله هم دانصاف ده ځکه چې زما مقصد زمامرضې نه دی بلکې دهغه مرضی ده چې زه ئې رالېرلی یم. (یوحنا ۵ باب ۳۰)

بل ځای حضرت عیسی علیه السلام وایی چې (زماخدای ترمالوی دی)، اوهغه ترټولووی دی.

عیسی وویل: آیاماتاسوته دانه وه ویلی چې که تاسوایمان لری نودخدای جلال به ووینی، نوهغوی ډبره لیری کړه بیاعیسی پورته وکتل اووئې ویل ای ربه! زه ستاشکراداګوم زماخبره دی اوورېدل ماته داجوته وه چې ته تل زماخبره اورې، خوماددې حاضر وځلکودپاره سوال وکړي چې ددوی داباورراشی چې زه تارااستولی یم. (یوحنا ۱۱ باب ۴۱-۴۳)

نوعیسی په چیغووویل: که یوڅوک پرماایمان راوړی نوهغه نه یواځی داچې پرمائې ایمان راوړ بلکې پرهغه چائې هم ایمان راوړچې زه ئې رالېرلی یم. (یوحنا ۱۲ باب ۴۴) چې دی په واضح ډول سره وایی چې زه هیڅ شی نه یم اوهرخه دخدای جل جلاله په امرسره ترسره کوم، که چیری دی خدای وای نوده به بیادبل چاواجازې اوواک ته اړتیانه درلودای .

دصلیب رینه او حقیقت

همدغه دروم امپراطور قسطنطین په ۳۱۲ میلادي کال کې یوسیال درلودی دمیکسنشیس (Maxentius) په نامه سره داچې په دغه وخت کې دروم په امپراطوری کې عیسایان ډیروو نودهغودجلب اوجذب اودهغودلاسته راوړلویه

خاطريي ځيني کارونه وکړل، ده په ۳۱۲ ميلادي کال کي خوب و لیدی چي یوچاورته وویل چي دصليب په نښان باندی و خپل سیال ته ماته ورکه هغه نښان ئې ورته ښکاره کړه ، چي له هغې ورځې څخه صليب هم دعيسايانومقدس سمبول شو. ده وهغه خپل سیال ته ماته ورکړه اوصليب دفوغ رسمي نښان شو، په عيسايانوکي ئې په دې خپل عقایدگډکړل چي دهغوزرونه ئې ولاسته راوړل دهغووژل مطلق منع اعلان شوه که عيسايي هرڅه کړی وای هغه نه مجازات کیدی، امتیازونه ئې ورکړل اوداسی نور.....^{۱۳۰}

قسطنطين په ۳۳۰ ميلادی کي خپل پلازمينه دروم څخه دبزنطيني وښارته نقل کړاونوم ئې قسطنطيه پرکينودچي بياپه ۱۹۳۰ ميلادی کال کي ئې نوم په استانبول بدل شو.^{۱۳۱}

نوقسطنطين پاچاپخپله دلمردخدای عبادت کاوه هغه داصليب په عيسائيت کي داخل کړ، دانښان نه خدای منتخب کړی دی اونه هم حضرت عيسى عليه السلام.

د نوی عهدنامې ۱۰٪ سلنه لاهم دحضرت عيسى عليه السلام ويناوې نه دي!

که موروهغه بايبل ته راشوچي په هغه کي دحضرت عيسى عليه السلام ته منسوبی ويناوی په سره رنگ باندی ليکل شویدی، چي ودې بايبل ته سورليکي بايبل (Red Letter Bible) وایی هغه ويناوی چي وحضرت عيسى عليه السلام ته منسوبی دي هغه ټولې ديويې ورځپاڼې درې کاله نه کيږی، اویاهم دغه ټولې ويناوې دنوی

^{۱۳۰} Encyclopedia of Biblica
Encyclopedia of Bretaneca

^{۱۳۱} تاريخ کلیسا، پاڼه ۱۵۱، ليکوال: ډاکتر ډونلډ ډي سمیټن، خپرونکي: پبل کاسپل اسمبلی آف پاکستان

عهدنامې حتی ۱۰٪ سلنه لاهم نه پوره کوي، نوکه مورله عيسايانو سره ومنوچي دادحضرت عيسى عليه السلام ويناوي دي نوټر. ۹۰٪ سلنه زيات ئې دحضرت عيسى عليه السلا ويناوي نه دي همدابايبل له ماسره شتون لری.^{۱۳۲}

وبل لورته که مورراشوونوی عهدنامې ته نوداتول ۲۷ کتابونه دی چي په دې ۲۷ کتابونو کي ۱۴ کتابونه يواځې او يواځې مقدس پولس رسول ليکلی دي، چي له دې څخه داجوتيری چي نوې عهدنامې نيمايي بناغلی پولس (ساول/شاول) ليکلې ده، نوڅنگه مورنشوويلاي چي بناغلی پولس دعيسائيت بنسټ ايښودونکي دی.

اوسنی عهدنامه قدیم ځکه دخدای کتاب نه دی

پربنی اسرائیلوباندی (۷) ځلی دقيامت په شان تباھی راغلی دي، چي په دې پيښوکي بنی اسرائیل تباہ شوی اوهم ددوی مقدس کتابونه اومقدس ځايونه له منځه تللی دي.

۱- په ۸ ق م پيری کي کله چي دسامريه شمالي سلطنت تباہ شونوبنی اسرائیل ئې ونيواته بوتلل، په دې پيښه کي تباهي دومره زياته وه چي دبنی اسرائیلو (۱۰) ډلی له منځه ولاړلې.

۲- په ۹۷۱ ق ميلادکي دمصرياچاپربيت المقدس باندی يرغل وکړاوتول ئې تباہ کړ.

۳- په ۶۰۰ ق م کي دبايل پاچا بخت نصر پرييت المقدس باندی حمله وکړه بيت المقدس ئې وسوځاوه هغه تبرکات اومقدس کتابونه چي دبنی اسرائیلووو هغه ټول له منځه ولاړل او يهودئې ونيول اوتول ئې وبابل ته بوتلل او هلته ئې بنديان کړل اويائې ختم کړل.

^{۱۳۲} Holly Bible (NKJV): Thomas Nelson, Inc. USA ۱۹۸۰

۴- په ۱۶۸ ق م کي په انطاکیه کي یوناني پاچاینتونیس پربیت المقدس باندی حمله وکړه او هغه څه چې یهودوسره راټول کړی وو هغه ټول ئې له منځه یووړل.

۵- په ۷۰ میلادي کي رومیانو او طیطس پربیت المقدس باندی حمله وکړل او ټول ئې له خاوروسره خاوری کړ چې یهودونشواى کولای چې ددوهم ځل لپاره ئې ابادکي هغه مقدسې نسخې چې یهودوله پیرپو راهیسی سره راټولی کړی ئې وې هغه ئې له منځه یووړې.

۶- داخل دروم قیصریریهودوباندی حمله وکړه او پنځه لکه یهودئې ووژل او هرڅه ئې له منځه یووړل.

۷- په ۶۱۳ میلادی کال کي دایران پاچا خسرو پرویز پربیت المقدس باندی حمله وکړه او (۹۰۰۰۰) یهودئې ووژل او ټول ئې له خاوروسره خاوری کړ.^{۱۳۳}

دبایبل ورک کتابونه

دیرداسی کتابونه شته چې په بایبل کي ئې یادونه شوېده، دا کتابونه اوس چیری دي؟ ولی په بایبل کي ئې بیان شوی دی او په نړی کي شتون نلری؟ که دادبایبل برخه وي نو بیاخومورپه ډاډه زړه سره ویلای شو چې اوسنی بایبل ناقص دی او باید عمل پرې ونشی، او که دبایبل برخه نه ده نویائې ولی په بایبل کي یادونه شوېده؟ داخوهم هغولیکوالانولیکلی دي چې بایبل ئې لیکلی دی، دهغویو موندلو کي ولی عیسایی نړی چوپه ده؟ له دې څخه ډاډه بنکاره جوتیبری چې دبایبل (۴۰) لیکوالانودیرکتابونه لیکلی دي او هرڅه چې په خوله ورغلی دي او یائې په خوب کي لیدلی دي لکه د(کتاب مکاشفه) هغه ئې لیکلی دی او هغولیکوالانوهم په دې نیت باندی نه دي لیکلی چې دا کتابونه به یو وخت دعیسایی نړی بنسټ اوسپیڅلی کتابونه وي؛ داچې اصلي تورات، اصلي انجیل او اصلي زبورله منځه

^{۱۳۳} یهودیت، عیسایت اوراسلام، لیکوال: شیخ احمد ديدات، خپرونکي عبدالله اکیدمی لاهور ۲۰۱۰

ولاول اوهیخ شتون نلری نوڅکه ئې داکتابونه دهغوپه نامه سره منسوب کړل او اوس عیسیان او یهود د اصلی نسخومینه په دې جعلی کتابونو باندی ماتوی اوحال داچې د سلیم عقل خاوندنشی کولای چې ددې کتابونو د لوستلو څخه وروسته په دې عقیده شی چې گوني داکتابونه دي الهي وي ، پخپله عیسایی علماء په دې آنددي چې داکتابونه الهي نه دي ، اونه هم له اسمانه څخه نازل شوی دی بلکې دادانسانانوپه گوتولیکل شوي دي او وهر کتاب ته د لیکوال نوم نوشته دی اودځینو کتابونو لیکوالان لا ورک دي هغه کتابونه چې په بایبل کي ئې یادونه شویده هغه دادی:

✦ خدای د جنگونوپه کتاب کي ویلی دي . (اعداد ۱۴: ۲۱)

✦ د صداقت په کتاب کي نه لیکل کیږی . (یوشع ۱۰: ۱۳)

✦ اوهغه په کتاب کي لیکلی دي . (لومړی سموئیل ۲۵: ۱۰)

✦ هغه د سموئیل په غیب بین په تاریخ کي ، ناتان د نبی په تاریخ کي ، اوجاددغیب

بین په تاریخ کي . (دلومړی وروځو تاریخ ۲۹: ۲۹)

✦ شمع یاه نبی دعداوغیب بین په تاریخ کي په مسلسل ډول سره نه دی ثبت

شوی . (دوهم تواریخ ۱۲: ۱۵)

✦ د سلیمان لومړی اواخر حال دناتان نبی په تاریخ ، اوداحی یاه سیلونی په

نبوت ، دیاربعام بن نیاط په عدوغیب بین کي ثبت نه دی . (دوهم تاریخ ۹: ۲۹)

✦ دیوشافاط لومړی اوورستنی کار د یاهوین حنانی په تاریخ کي لیکل شوی

دی ، چې د اسرائیلودپاچاهانوپه کتاب کي شامل دی . (دوهم تواریخ: ۲۰: ۳۴)

✦ دعزیا په نورمخکنی اووروستنی حال اشعیابن آموص نبی لیکلی دی . (دوهم

تاریخ ۲۶: ۲۲)

✦ دیوشی یاه مخکنی حال اووروستنی حال د اسرائیلواویهودو دپاچاهانوپه کتاب

کي لیکي دی . (دوهم تواریخ ۳۵: ۲۵)

• اودعهدکتاب ئې واخيستی اوخلکوته ئې واوروی. (خروج ۲۴: ۷) ديدادابنت لپاره په هغه کتاب کي وليکه. (خروج ۱۴: ۱۷)

• هغه کتاب چي تالیکلی دی دهغه څخه ماايسته که. (خروج ۳۲: ۳۲)

اوداسی نور...

دعیسایت بنسټ ایښودونکی پولس (ساول / شاول) دی

پولس په لاطیني ژبه اوپولوس په یوناني ژبه کي ورته وایی چي معنایی ده (کوچنی)، په عبراني ژبه کي ورته ساؤل/شاول (یعنی دخدای څخه غوښتونکي) وایی؛ پولس ديهودي نسل څخه یورومی کس ؤدی دحضرت عیسی علیه السلام په ژوندکي دهغه اودهغه دحواریینوسخت دښمن اومخالف ؤکله چي دی عیسایی شو نودمشق ته لاړی اوهلته ئې دحضرت عیسی علیه السلام دالوهیت اودخپل ځان په هکله ئې وویل چي زه مسیح یم اوزه په روح القدس سره معموره شوم، ده خپله وخپل ځانته رسول ووايه، اوهرڅه ئې له ځانه جوړکړل، چي ډیروله ده سره مخالفت وکي هغه په دې وجه نه چي دئ عیسایی دی بلکې هغوداباوردلودی چي پولس یويهودي دی، دی نه دحواریینوڅخه دی اونه هم دی دحضرت عیسی علیه السلام په ژوندکي عیسایی شوی دی، دی لیکي چي زه کله ودمشق ته تلم نوپرلاری می یونورولیدی چي وماته ئې وویل ساول!.....

هغه لاپه لاره ؤاودمشق ته ورنژدې کیدوچي ناڅاپي له اسمانه یوه رنادهغه شاوخوا وځلیده، هغه په ځمکه راپریوتواوداسی یواواژئې واوریدی ساوله! ساوله! ته ماولی برورې؟ هغه تپوس وکي مالکه ته څوک ئې؟ ځواب راغی زه عیسی یم... (اعمال درسولانونهم باب: ۱-۲۰) ۱۳۴

له دې څخه وروسته دحضرت عیسی علیه السلام ځای ناستی دی شو، عیسایی
فاضلان لیکي:

خلکو دده درسات څخه انکارو کي داځکه چي دده رسالت دنوررسولانو په شان نه
ؤ. ^{۱۳۵}

ډپولس په هکله مؤرخین فلویډراس (Floyd Ross) اومیرمن ټاینیتی هلز (Mrs.
Tynette Hills) لیکي:

په هغو ټولو خلکو کي چي دعیسائیت په لومړی کي ؤ ترتولوئې پولس ذمه واره
دی، داځکه چي عیسائیت دده دعقایدوترسیوری لاندی شو، ده دعیسائیت لپاره
نوې تگلاره وټاکل. ^{۱۳۶}

پولس چي څه و خلکو ته تبلیغول نه دحضرت عیسی علیه السلام ویناوي وې اونه
هم دحواریینو ویناوي وې، فاضل عیسایی څېړونکي پروفیسر آرنلډ میئر (Arnold
Meyer) وایی:

که څوک داسوال وکي چي پولس رسول چي و خلکو ته کوم تعلیم ورکاوه هغه له
کومه اخذکاوه؟ ددې ساده ځواب دادی چي ده هغه ویل چي دحواریینو څخه وده ته
رسیدلی وو، خو پولس خپله ددې پوښتنې ځواب بل شانته ورکوی اودی
وایی؛ ما انجیل له انسانانو څخه نه دی حاصل کړی بلکې مادیسوع مسیح څخه په
مکاشفه باندی ولاسته راوړی دی، چي ددې څخه مطلب دادی چي ده له هغه څه
چي حضرت عیسی علیه السلام اوحواریینو ویل له هغو څخه انکار دی. ^{۱۳۷} ډپولس
داخبره په بایبل کي داسی ده:

^{۱۳۵} Encyclopedia of Religions and Ethics ۱۹۱۷

^{۱۳۶} Floyd.H.Ross and Tyentte Hills: op.cit ۱۳۷

^{۱۳۷} Arnold Meyer: Jesus or Paul, London ۱۹۰۹

زماورونو! زه تاسوته داخبره صفاکوم چي کوم زیری چي مادرته اورولی دی هغه دینی آدم جوړکړی نه دی، ځکه چي هغه ماته دچانسان دطرف نه رارسیدلی اونه چابنی آدم وماته ښوولی دی بلکې دکشف په معرفت دعیسی مسیح دطرفه شوی دی.

(دگلتیانوپه نوم دپولس رسول خط اول باب: ۱۱-۱۳)^{۱۳۸}

همدارنگه پولس یوناني فلسفه اومشرکانه توهم پرستی اوخیالات په عیسائیت گډکړل چي پردې باندی عیسایی عالمان هم په یوه خوله دي، دپولس په لیکونوکي (دیوناني فلسفې په ځانگړی ډول سره دافلاطونیت) پوره اثارمعلومیری.^{۱۳۹} دده ټوله تعلیم پرمکاشفه باندی ولاړونه دحضرت عیسی علیه السلام پرویناوواونه هم دحواریینوپرویناوو؛ دپولس مکاشفه داسی امکان نلری چي په یوگړی دي ده سره ترتیب اوبرابره کړی وي بلکې دادده ددیروخت پیغام وچي بیایي دمکاشفې په ډول سره وځلکوته ښکاره کړه، او اوس ده دعیسائیت څخه یونوی دین جوړکړي.^{۱۴۰} داچي دپولس لیکونه دانجیلونوڅخه مخکي لیکل شوي دي نوداسی مورویلاي شوچي دده لیکونه دانجیلونو لپاره سرچینه ده، فاضل عالم ارنلډ دپولس په هکله زیاتوی:

که دعیسائیت موخه داوي چي حضرت عیسی علیه السلام دخدای زوی دی، اوپه انساني بڼه سره ومخکي ته راکښته شو، اوزمور دگناهونولپاره ئې خپله وینه توی کړل، زمورشفاعت به کوي، اودی زموردگناهونوکفاره شو نوداحضرت عیسی علیه السلام تعلیم نه دی بلکې ددې بنسټ پولس ایښی دی اویس.^{۱۴۱} ټول عیسایی

^{۱۳۸} انجیل شریف اول جیبی چاپ ۱۹۹۶

^{۱۳۹} Hammerton: Universal History of the World

^{۱۴۰} Encyclopedia of Brit ۱۹۶۲

^{۱۴۱} Arnorl Meyer: Jesus or Paul

مؤرخین اوڅېړونکي په دې باور دي چې داوسني عيسائيت بنسټ ايښودونکي پولس دی.

پولس د عيسائيت ريښې ترهرځايه پورې ورسولې اودنوی عهدنامې تقریباً نیمایي ده لیکلې ده، ده دلومړي ځل لپاره ئې دکلیساؤ طبقه بندی پیل کړل اوله همدې لپاره ئې یوه غونډه هم وکړل^{۱۴۲} زمورله څېړنوڅخه دا پوره معلومیږي چې داوسني عيسائيت بنسټ ايښودونکي پولس دی، ددې څخه علاوه دپولس څرگندونې دحضرت عيسى عليه السلام له ويناووسره په ټکرکي دي، دبیلگې په ډول سره حضرت عيسى عليه السلام وايي چې خدای یو دی لکه په انجیلوکي چې راغلي دي:

ته یواځې رښتینی خدای ئې اوعيسى مسیح چې تارااستولی دی.
(یوحنا: ۱۷: ۳)^{۱۴۳}

واوری ای بنی اسرائیلو خدای یو دی نوتاسوپه ټول زړه ټول روح او ټول ځواک سره دخپل واحدخدای په وړاندې مینه ولری. (استثناء باب ۶ فقره جات ۴-۵)

عيسى ځواب ورکړ، اول دادی چې ای اسرائیلوواوری! مالک زمورخدای یومالک دی، تاسی دخپل خدای سره دټول زړه سره، دخپل ټول روح سره دخپل ټول عقل اودخپل ټول طاقت سره مینه کوي. (مرقوس ۱۲ باب ۲۹-۳۱)

اوخدای دټولې نړۍ پاچاشو، هغه خدای یو دی اودهغه نوم واحد(یو دی). (زکریا ۴۱ باب ۸)

اوخدای صرف یوخدای دی. (خط درومیانویه نامه ۳ باب ۳۰)

^{۱۴۲} تاریخ کلیسا، پاڼه: ۴۹-۵۲، لیکوال: داکټر ډونلډ ډي سمیټن، ژباړن: لیاقت قیصر، څېړونکي: فل گاسپل آف پاکستان کوټ لکهپټ لاهور

^{۱۴۳} عيسائيت کيا هے؟ لیکوال: شيخ الاسلام محمدتقی عثمانی، څېړونکي: دارالاشاعت کراچي.

خدای یودی، ایمان یودی، بیتسمه اودتولوخدای یودی.

(خط دافسویونویه نامه ۶:۴)

اوس دازلی پاچا یعنی غیرفانی نالیدلی واحدخدای عزت اوجلال دی تل ترتله وی.

(اول خط دتیموتیوس په نوم ۱:۱۷)

ته په دې خبره ایمان ولره چي خدای یکی یو دی. (خط دیعقوب ۲:۱۹)

خدای یواخی اویواخی یودی. (خط دیهوداه ۲۵)

په بایبل کی دخدای وحدانیت په ډیروځایونوکی په ښکاره ډول سره راغلی دی،

اوداتاسی چي ئې نه منی داستاسویې انصافی اوگمراهې ده، وتاسوته دابایبل هم

دهیخ شی ارزښت نه لری.

په بایبل کی دخدای زوی

په بایبل کی چي کوم لفظ د(ځوی) استعمال شوی دی، چي په عبرانی ژبه کی

دخدای زوی دهرهغه چالپاره استعمالېده چي خدای ته به نژدې ؤلکه بایبل چي

وایی:

هرڅوک چي دخدای دروح په هدایت چلیږي هغه دخدای زوی دی.

(خط درومیانوویه نوم ۸:۱۴)

دبایبل ددې تعریف څخه وروسته دخدای دزوی استعمال دحضرت عیسی علیه

السلام څخه ماسیوا ونوروته هم شوېدي دپیلگې په ډول سره:

نودخدای زامنولیدل چي دانسانانولوني ښکلی دي. (تکوین ۴:۲)

دخدای زامن دانسانانودلونوسره ولاړل. (تکوین ۴:۴)

وفرعون ته ووايه چي اسرائیل (یعقوب علیه السلام) زمازوی دی بلکې زمالومړی

زوی دی، اوزمازوی پرېرده چي زماعبادت وکړی. (خروج ۴:۲۲-۲۴)

زه داسرائیل پلاریم اوابراهیم زمالومړی زوی دی. (ارمیاه ۳۰:۹)

په هغوځایو کې چې وعیسی علیه السلام ته دخدای دزوی لفظ راغلی دی، نودبایبل په حواله ددې مطلب دادی چې عیسی علیه السلام دخدای زوی نه بلکه دالله دحکم منونکي وو.

داچې وحضرت عیسی علیه السلام ته دخدای ځوی ویل شوی دی په عبراني ژبه کې (دخدای زوی) یعنی وخدای ته نژدې، چې په بایبل کې داسی زامن پیر دی چې پورته بیان شول. نوداتوله پولس له ځانه څخه جوړی کړی خبري دي اوداچې خدای دحضرت عیسی علیه السلام په جسم کې حلول کړیدی، تثلیث اوکفار ه اوداسی نور تعلیمات ئې دعیسائیت بنسټ وگرځول. هغه خبرې چې وحضرت عیسی علیه السلام ته منسوبې دي په انجیلونو کې هغه هیڅکله حضرت عیسی علیه السلام نه دي ویلی چې خدایان (نعوذبالله) درې دي.

پولس که حضرت عیسی علیه السلام

په بایبل کې راځي:

اته (۸) ورځي وروسته هغه سنت شو اودهغه نوم عیسی کښېښودل شو. (انجیل لوقا: ۲۴: ۲۱)

نویاخدای دابراهیم سره دسنت وعده وکړه اوچې دابراهیم نه اسحاق پیدا شونوهغه ئې په اتمه ورځ سنت کړواوهغه شان اسحاق دخپل ځوی یعقوب اویعقوب دخپلوزامنو. (اعمال درسولانو: ۷: ۸)

هرزهرلک بایدسنت شي. (پیدایښت: ۱۷: ۱۰)

ابراهیم د۹۹ کالوؤچې سنت شو. (پیدایښت: ۱۷: ۲۴)

داسماعیل سنتیدل په یوه ورځ وشوه. (پیدایښت: ۱۷: ۲۶)

اسحاق سنت شو. (پیدایښت: ۲۱: ۴)

اسرائیل ددوهم ځل لپاره سنت شو. (یشوع ۵: ۲)

اوداسی نور.....

پولس وایی:

سنت شوی اونا سننه دواړه هیخ شی نه دی. (اول خط دکورنتیانو په نوم ۷: ۱۹) هغه په سنتولومجبورنه کړی. (خط دگلتیانوپه نوم ۳: ۲) اودسنت کیدلوگټه څه ده؟ (خط درومیانوپه نوم ۳: ۱) گوری زه پولس تاسوته وایم چي که تاسوسنت شی نودمسیح نه به تاسوته هیخ گټه نه وي. (خط دگلتیانوپه نوم ۵: ۲)

تاسی وگوری حضرت عیسی علیه السلام په اتمه ورځ سنت شو نوهرهغه عمل چي دی (حضرت عیسی علیه السلام) ئې کوي هغه کاربايدعیسایان هم وکي، وبل لورته پولس بیا وایی چي سنتول کومه گټه نلری، نوکه گټه نلری نوحضرت عیسی علیه السلام ولی سنت شو؟ همدا اوس ټوله عیسایی نړی دپولس خبره منی دحضرت عیسی علیه السلام وخبري اوفعل ته هیخ ارزښت نه ورکوي، یوعیسایی هم نه دی سنت. هغه بایبل چي دوی ورباندی ایمان لري په هغه باندی دوی عمل نه کوي، اوس دملگرو ملتوله لوری یوپروگرام پیل شوی دی او هغه داچي هغه کسان چي سنت شوي نه وي هغه دپیرو ناروغیوسره لاس اوگرهوان دي نوځکه نړی اوس پردې باندی په سلا شوې ده چي بایدهرنرسنت شي هغه که عیسایی وی، هندووی، بودایی وی لادینه وی اوکه بل..... دروغتیا دلاسته راوړلویه موخه.

دسنتولوگټه تاسی زما په کتاب (اسلام اونوي ساینسي څیړنې ۴ ټوک) کي لوستلای شي.

پولس له حواری برناباس سره:

پولس په عیسائیت کي داعقایدورزیات کړل، عشایی ربانی، حضرت عیسی علیه السلام دخدا ځوی دی، تثلیث، دختنې (سنتولو حکم) ئې ختم کړ، دتورات احکام ئې منسوخته کړل، په لومړی سرکي کله چي پولس وویل چي زه عیسایی شوی یم

حال داچي ډيروحواريينو ورباندي باورنه کاوه خوږناباس ورباندي باوروکي لکه په بایبل کي چي راځي:

کله چي ساؤل ویت المقدس ته ورسیدی نوهغه کونښن وکړچي دعیسی منونکوسره یوځای شي اویه ډله کښې ئې شامل شی خو هغوی ټول دهغه څخه ویریدل ځکه چي دهغوی په دې یقین نه راتلوچي گنی هغه ایمان راوړی دی خوږنابا(برناباس) دلاسه ونيولور سولانو ته ئې بوتلی اودهغو سره ئې پیژندگلوکي وکړه. (اعمال درسولانو ۲۷، ۲۶:۹)

له دې څخه ورسته پولس دډيروخت لپاره دبرناباس سره و: اودډيري مودې لپاره پولوس اوبرناباهلته پاته شول اودخدای په توکل ئې په ډاگه اویه زړه ورتیاکلام واورولو. (اعمال درسولانو ۳:۱۴)

اوهمدارنگه دپولوس اوبرنابیایان په (اعمال درسولانو ۱۳، ۱۴، ۱۵، باب) کي لوستلی شی. له دې څخه وروسته دبرناباس له پولس سره اختلاف راغی هغه اختلاف پردې باندي راغی چي کله پولوس خپل نظريات بیان کړل لکه دتورات احکام منسوخول، تثلیث، په عیسی علیه السلام کي دخدای حلول، دکفاري عقیده اوداسی نور...

په بیت المقدس کي دحواريينو غونډه

په بیت المقدس کي حواريينو په دې باندي غونډه جوړه کړه چي بایددتورات په احکاموباندي عمل وشي لکه ختنه(سنتول) اوداسی نورپه دې غونډه کي پطرس، برناباس اویعقوب هم گډون درلود، خو پولس ددې غونډي دپریکړی سره مخالفت وکي:

ددې غونډې بیان په ۱۵ باب کي دی، اودبرناباس اوپولس مخالفت هم پکښې دی.

که تاسو د موسی د شریعت په مطابق سنت نه شی نو خلاصون نه شی موندلای په دې دهغوی سره د پولس او برنابا د پیرسخت بحث وشو.

(اعمال در سولانو ۱۰:۱۵)

له دې څخه وروسته پولس او حواری برنابا سره بېل شول:

بیاد دوی (پولس او حواری برناباس) ترمنځ جگړه دومره سخته شوه چې هغوی یو د بل نه جدا شول او برناباس مرقوس د ځان سره کړو او داوبویه جهازکي وقبرص ته روان شو.

(اعمال در سولانو ۱۵:۳۹-۴۱)

پولس وویل:

گوری زه پولس تاسوته وایم چې که تاسو سنت شی نو د مسیح نه به تاسوته هیڅ فایده نه وی. او څوک چې د مسیح عیسی سره یووالی لری دهغه نه خوستنېدل څه معنالی؟

(خطدگلتیانویه نوم ۵: ۲-۱۰)

له دې اختلافاتو څخه وروسته پولس د (گلتیانویه نوم د پولس رسول خط) ولیکي اودائې وویل چې:

زما ورونیو! زه تاسوته دا خبره صفا کوم چې کوم زیری چې مادرته اورولی دی هغه د بنی آدم جوړکړی نه دی ځکه چې هغه ماته دیوانسان له لوری نه دی رارسیدلی اونه چابنی ادم وماته بنیولی دی بلکې د کشف په معرفت د عیسی مسیح د طرف نه شوی دی.

(دگلتیانویه نوم د پولس خط ۱: ۱۱-۱۳)

داخط ئې خپورکړد حواریینویه خلاف باندي اووخلکوته ئې وویل چې وماته کشف شوی دی اوزه په هرڅه پوهیږم، داخط ئې دبیت المقدس دغونډی څخه وروسته

ولیکي دپولس ټول لیکونه ددې غونډې څخه وروسته لیکل شوي دي، داځکه چې دعیسایي عالمانو مطابق دگلتیانولیک دپولس لومړی لیک دی.

برناباس ددې لپاره چې اصل دین له منځه ولاړنشی نویوانجیل ئې ولیکي داانجیل په ۱۷ پېړۍ کې دپاپ اسکټس پنځم په کتب خانه کې وموندل شو برناباس ددې انجیل په لومړۍ پاڼه کې داسی لیکلی دي:

ای انسانانوداسخت کفردی چې څوک وایی چې مسیح دخدای ځوی دی، اودختني (سنتولو) څخه انکارکوي دا هغه حکم دی چې خدای همپشه ددې حکم

کړیدی، هری نجسې غوښې جایزي گني، ددې کبله پولس هم گمراه شوزه په افسوس سره داخبره کوم اوزه له همدې کبله حق وایم.^{۱۴۴}

دختني (سنتولو) حکم دحضرت ابراهیم علیه السلام څخه روان ؤ، په تورات کې هم ددې حکم ښکاره شته، لکه:

زماوستاترمنځ ترون دادی چې هرزربایدسنت شی، اوکه سنت نه شی نوهغه وعده پوره نکړه او هغه ایسته که.

(کتاب پیدایښت ۱۷: ۱-۱۴)

اوحضرت موسی علیه السلام خطاب کوي:

اوپه اتمه ورځ باندي بایددهلک ختنه وشي.

(لاویان/احبار ۱۲: ۳)

خپله حضرت عیسی علیه السلام هم سنت شوی ؤ لکه:

اته ورځی وروسته هغه سنت شواودهغه نوم عیسی کنښښودل شو.

(انجیل لوقا ۲۱: ۲)

^{۱۴۴}(انجیل برناباس ایاتونه ۳-۸)خپرونکي اداره اسلامیات لاهور ۲۰۰۳

اوبل خواته لکه چي مورذکرکړل پولس داتول ردکړل اوحتی دحضرت عیسی علیه السلام دستتولوڅخه انکاراومخالفت ئې ورسره وکړهمداوس توله عیسایی نړی دپولس خبره مني اوویل لورته دحضرت عیسی علیه السلام خبره نه مني (چي سنتهدل دی)نوکه دیوسالم عقل خاوندوی خپله به دافیصله وکړی چي ایا اوسنی عیسائیت دحضرت عیسی علیه السلام لارښوونې دي اوکه دپولس خرافات دي؟؟؟

دپولس څخه همدارنگه پطرس اویعقوب هم جلاشول اوهمداسی برخلیک ئې شولکه دبرناباس.

دبایبل اوتالمودپه هکله دقرآن عزیزبله وړاندوینه

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ ۚ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ

أَخْتِلَفًا كَثِيرًا ﴿٨٢﴾ سورت النساء: ٨٢

ژباړه: ایاونوفکراوغورنه کوي دوی په دې(فصیح بلیغ معجز) قرآن کښې اوکه وي دا(قرآن) له جانبه دغیردالله څخه نوخامخاموندلی به ؤ(دوی) په هغه کښې اختلاف ډیر(لکه چي دبشریه کلام کښې دمعناگانوتناقض اودالفاظوتفاوت موندل کيږی).

له دې آیات مبارک څخه داجوتیږي چي دهرهغه کتاب چي والله ته منسوب وي په هغه کي به ټکرونه، غلطیاني اونورڅه نه وی پکښې لکه قرآن کریم، اوهرهغه کتاب چي انسان لیکلی وي هغه به ضروردټکرونوڅخه ډک وي، غلطیاني به پکښې ترشماروتلی وي، خرافات به زښته پکښې ډېروي، اوداسی بې هوده اوسرگردانه جملې به پکښې وي چي دانسان به سرنه په خلاصیږی چي له دې جملې څخه ئې موخه څه ده لکه بایبل اوتالمودچي عیسایی اویهودي نړی ئې وخدای ته منسوبوی اوحال

داچي انسانانولیکلی دي اودخدای جلا جلاله دوینامطابق دخرافاتو، غلطیانواهرخه خخه ډک دي. چي په راتلونکوکورښوکي به وتاسوته پوره جوتته اوروشانه شي.

په بایبل کي تحریفات، غلطیانې، تکررونه، فحشا، پوچي او بې بنسټه خبرې، درواغ، اختلافونه، اوداسی نورزینته ډېردي؛ زمامطالعې په اساس زه ویلای شم چي په بایبل کي لږدخدای خبرې، لږ د پیغمبرانو ویناوې، ډیرې دمؤرخینو خبرې، د یهودو شجرې او ډیرې

داسی ویناوې پکښې شته چي مورنشو کولای چي وخدای، دخدای ورسول، وحواری، وراهب اوزاهد اوحتی ویوه بڼه سرې ته ئې منسوي کړو.

بایبل لیکلي وحي نه دي!!!

عیسایي علماء وایی چي بایبل داسی وحي نه دي لکه قرآنکریم چي نازل شویدی، چي کله به یوسورت یا ایاتونه نازیدل هغه به لیکل کېدل اودوحي کاتبان به ورته ناست وو، دوی وایی چي دبایبل لیکوالان چي خلویبنت کسه کیری داپه روح القدس (جبرائیل علیه السلام) باندی معموره وو، روح القدس له دوی سره ژاودوی ته به ئې څه ویل داوحي دي، اودوی بیالیکل، داپه مختلفو وختونوکي مختلفو اشخاصولیکلی دي، که مورېوبایبل ته راشونوپه بایبل کي په روح القدس باندی معموره کیدل، ددې بیلگي ډیري دي لکه:

الیسع دروح القدس نه معموره شوه. (لوقا ۱:۴۱)

دهغه پلارزکریاپه روح القدس معموره شو. (لوقا ۱:۶۷)

عیسی چي دروح القدس نه معمورداردن سیندنه واپس شو. (لوقا ۱:۴)

اوتول په روح القدس معموره شول، (اعمال درسولانو ۲:۴)

بیاپطرس په روح القدس معموره شو. (اعمال درسولانو ۸:۴)

خوساول چي ورته پولس هم وايي په روح القدس معموره ؤ. (اعمال درسلانو ۹:۱۳)
 وبل لورته که موروثثلث ته راشو نوروح القدس ئې يوه برخه ده لکه :

For there are three that bear record in heaven, the Father, the
 Word, and the Holly Ghost: and these three are one. (۱ john, ۵ :
 ۷)

ژباړه:

درې دي چي گواهي ورکوي په اسمان کي پلار، ځوی اوروح القدس اودادرې سره
 يو دی. (لومړی ليک ديوحنا ۵: ۷-۹)

دپه (King James Version) بايبل کي اويه اردوبايل (کلام مقدس، کاتولیک
 بايبل کمیشن پاکستان ۲۰۱۱) کي شته اويه (Holly Bile Revised Standard
 Version) ۱۹۵۲ کي بيا داتثلث ايات نشته، اوکه وعري اردواوينتوبايلوته
 راشونونويه هغوکي هم داتثلث نشته په عربي بايبل، پنبتوبايل
 اواردوبايلو کي همدايوحنا ايات ۷ نشته او واتم ايات ته ئې ۷د شماره ورکړيده
 يعنی تثلث نشته. لاندی بايلونه وگورئ:

الكتاب المقدس، جمعية الكتاب المقدس في لبنان- ۱۹۹۳ الطبعة الثلاثون

انجيل شريف، اول جيبي چاپ ۱۹۹۶ ميلادی، بايبل سوساييتي پاکستان

كتاب مقدس، پاکستان بايبل سوساييتي انارکلی لاهور ۲۰۱۱

انجيل مقدس، پاکستان بايبل سوساييتي انارکلی لاهور- ۵۴۰۰۰، ۲۰۰۹

په تثلث کي خدای، روح القدس او حضرت عیسی علیه السلام شامل دي، نودوی
 وهريوه ته خدای وايي، يعنی خدای خدای دی، روح القدس خدای دی او حضرت
 عیسی علیه السلام خدای دی (نعوذبالله من ذالک) او اوس به موروگوروجي

ایادادارسته ده چي ودې خلکوته روح القدس وحی کړیدی اویادوی نوشته کړیدی؟؟؟ نه هیڅکله داسی نه ده.

که چیری دغه یوروح القدس وی اووتولوته ئې وحی کړی وي نوییپه بایبل کي غلطیانی، ټکرونه، تحریفونه اونور... ولی شتون لری موربه ئې په یوه بیلگه سره روښانه کړو. په بایبل کي ترسلو(۱۰۰) زیات ټکرونه شتون لری چي مورئې یوه بیلگه وړاندی کوو:

په بایبل کي ټکرونه

ټکر # ۱:

داود چاوهخواه چي داسرائیلوجنگیالی وشمېری؟

ا: خدای داکاروکي - (دوهم سمثول، ۲۴ باب، ۱ ایات)

ب: شیطان داکاروکي - (لومړی تواریخ، ۲۱: ۱)

دنړی په هیڅ مذهب کي داسی نه ده چي خدای اوشیطان دی سره یوشی.

ټکر # ۲:

دجنگ لپاره څومره داسرائیلوجنگیالی پیداشول؟

ا: ۸۰۰۰۰۰ - (دوهم سمثویل ۲۴: ۹)

ب: ۱۱۰۰۰۰۰ - (لومړی تواریخ ۲۱: ۵)

دایواځی دصفرغلطیانه ده اونه ئې داسی څه معمولی توپیرشته بلکې فرق ئې لکه دځمکې اواسمان.

ټکر # ۳:

په یهوداه کي څوجنگیالی پیداشول؟

ا: ۵۰۰۰۰۰ - (دوهم سموئیل ۲۴: ۹)

ب: ۴۷۰۰۰۰ - (لومړی تواریخ ۲۱: ۵)

ټکر # ۴:

خدای دخپل پېغمبر داود د تر تلولپاره پر هغه څو کاله قحطی راوستله؟

ا: ۷ کاله - (دوهم سموئیل ۲۴: ۱۳)

ب: ۳ کاله - (لومړی تواریخ ۴۱: ۱۲)

ټکر #۵:

اخز یاد څو کالووو چي دده سلطنت پر بیت المقدس پیل شو؟

ا: د ۲۲ کالووو - (دوهم پاچایان ۸: ۲۶)

ب: د ۴۴ کالووو - (دوهم تواریخ ۲۴: ۲)

ټکر #۶:

یهویاکین د څو کالووو چي دبیت المقدس پاچاشو؟

ا: د ۱۸ کالووو - (دوهم سلاطین ۴۴: ۸)

ب: د ۸ کالووو - (دوهم تواریخ ۳۶: ۹)

که ته وماته وروایی چي دادکاتب غلطیاده اویوتوری ورڅخه پاته شوی اویاهم زیات شوی دی، نوزه درته وایم چي په هغه وخت کي عددپه تورولیکل کېدل نه په هندسی اعدادوباندی لکه (اتلس او اته)، اویاته دی نه وی چي په هغه وخت کي هندسی عدد نه وو.

ټکر #۷:

داود چي خپله نېزه پورته کړله څو خلک ئې مړه کړل؟

ا: ۸۰۰ خلک ئې مړه کړل - (دوهم سموئیل ۲۳: ۸)

ب: ۳۰۰ خلک ئې مړه کړل - (لومړی تواریخ ۱۱: ۱۱)

ټکر #۸:

داود کله د عهد صندوق و بیت المقدس ته راوړی د فلسطینیا نوترماتي مخکي که وروسته؟

ا: وروسته - (دوهم سموئیل ۵ او ۶)

ب: مخکي - (لومړی تواریخ ۱۳ او ۱۴)

ټکر #۹:

خوپاکې جوړې حيوانات حضرت نوح عليه السلام دخدای په امر سره وکښتی ته وروچول؟

ا: ۲ جوړې- (پيدايښت ۶: ۱۹، ۲۰)

ب: ۷ جوړې- (پيدايښت ۷: ۲)

ټکر # ۱۰:

عیسی وبيت المقدس ته پرڅو حیواناتو لاری؟

ا: پریوه - بهان- (مراقس ۱۱: ۷، لوقا ۱۹: ۳۵)

نوهغوی عیسی ته بهان راوستی او خپلې جامې ئې پرې واچولې او هغه پرسپورشو-

ب: پردو حیواناتو - بهان اوخر- (متی ۲۱: ۷)

دوی وعیسی ته بهان اوخر راوستی او خپلې قباگانې ئې پرکښېښودلې اودی پرسپورشو-

یواځې په نسب نامه کې ۶ ټکرونه دي دبیلگې په ډول سره:

#عیسی دیوسف زوی هغه دعیلی زوی^{۱۴۵}. (لوقا ۳: ۲۳)

په نورو بايبلو کې ئې (عالی) لیکلی دی.^{۱۴۶}

#عیسی دیوسف زوی هغه ديعقوب زوی. (متی ۱: ۱۶)

اوس به دیوه ټکرڅېړنه وکړو او هغه داچې حضرت عیسی عليه السلام په بايبل کې څلور پلرونه لري لکه:

۱- حضرت عیسی عليه السلام دیوسف زوی دی. (متی ۱: ۱۶)

۲- حضرت عیسی عليه السلام دخدای زوی دی. (مرقوس ۱: ۱)

۳- حضرت عیسی عليه السلام دداؤد زوی دی. (متی ۱: ۱)

۴- حضرت عیسی عليه السلام دابراهیم زوی دی. (متی ۱: ۱)

Jesus Christ, the son of David, the son of Abraham.

^{۱۴۵} انجیل شریف، اول جیبی چاپ ۱۹۹۶ میلادي، پاکستان بايبل سوسائټی

^{۱۴۶} کلام مقدس، کاتھولک بايبل کمیشن پاکستان، ۲۰۱۱

الکتاب المقدس عربي، لبنان، ۱۹۹۵

داځنگه روح القدس دی چې په عین حالت کې ئې ومټی ته وویل چې حضرت عیسی علیه السلام دیوسف زوی دی، بیادده څخه هیرشواو بیایې ورته وویل چې دداؤد زوی دی او بیایې هیرشول اوورته ئې وویل چې دابراهیم زوی دی، او بیایې ومرقوس ته وویل چې حضرت عیسی علیه السلام دخدای زوی دی.

داروح القدس چې دوی ئې خدای بولي څومری ئې هیږه زیاته ده؟ څومری ئې علم لږدی؟ څومری ئې تجربه لږده؟ ولی پخپلو غلطیانونه پوهیږي؟ ولی ئې وپخپلو غلطیانوته نه فکر کیږي؟ ولی هغه څوک چې دروح القدس ویناوی لیکي ولی دهغه نه ورته فکر کیږي؟ په صفت دیوه انسان باید وپخپلو تکررونوته ئې فکروي، دغه ټول تکررونه چې راواخستل شی نودمځکي اواسمان ترمنځ ئې توپیرشته، نوموړو ویلای شو چې داروح القدس نه دي ورته ویلی، اونه هم دوی په روح القدس باندی معموره شوی دي، بلکې دوی پخپله لیکلی دي اودابایبل مقدس کتابونه په سلگونو لیکوالان لري نه یواځې ۴۰ کسه، کیدای سی چې یوانجیل څوتنولیکوالانولیکلی وي یوه لیکوال داگمان کاوی چې حضرت عیسی علیه السلام دخدای زوی دی، بل داگمان کاوی چې دی دیوسف نجار زوی دی، بل داسی فکر کاوه چې دی دابراهیم زوی دی او بل داسی گمان کاوه چې دی دداؤد زوی دی اوداسی نور...

بایبل ځکه دخدای کتاب نه دی چي!

په بایبل کي فحشات دبیلگي په ډول سره:

• بیاشمشون وغزې ته ولاړی، او هلته ده ویوې فاحشی ښځي ته وکتل او دهغې سره دننه ولاړی (جماع ئې ورسره وکړه). (قضاة ۱۵: ۱)

• هغه زناو کړه او د زناله کبله ئې داملک ناپاک کړ او هغه د ډبرې اولرگې سره زناو کړل. (ارمیاہ ۳ باب: ۹)

• هغوی په اسرائیلو کي بدکاری وکړه او دخپلو همسایه گانو د ښځوسره یی زناوی وکړې. (ارمیاہ ۲۹ باب: ۲۳)

• هغې زناکاری دخپلی چهرې څخه اوبدکاری دخپلوتیو دمنځ څخه لیری کړل، زه هغه ټوله نه لوخوم اوداسی نه کوم لکه د پیدایښت په ورځ چي لوڅه وه. (هوشیع ۲ باب: ۴)

اوداسی نور...

• په بایبل کي دزناتوری (۲۳) ځله راغلی دی، دزناکارتوری (۱۱) ځله راغلی دی، دزناکاری توری (۸) ځلی راغلی دی، دزناکارانو توری (۴) ځلی راغلی دی، لمن لیکونه ئې دبیلگي په ډول سره:

پیدایښت ۳۸: ۲۴، خروج ۲۰: ۱۴، احبار ۲۰: ۵، استثنا ۲۲: ۲۲، قضا ۲: ۱۷، قضا ۱۵: ۱، امثال ۶: ۳۲ اوداسی نور...

د[هم بستری اوهم اغوشی] (جماع) توری په بایبل کي (۱۵) ځلی راغلی دی، دتیوبیان په بایبل کي (۲۳) ځلی راغلی دی. په دې ټولو فقرو کي وزناته تشویق له ورايه معلومیری او پرزناباندی بندیزاو مجازات، وشهوت پرستی ته بلنه ده نه رڼه. که په بایبل کي وفحشاء تورو، ایتاواو فقروته وگورونوداسی ویلای شو چي په بایبل کي داسی فحشاء شته چي یورښتنی عیسایی ئې و خپلې مور، خوراومېرمنې ته ئې

نشی ویلای، اونه داسی فحشاء یوه رښتینی عیسایی ښځه اوری، نوموړی ویلای سوچي دادخدای کتاب نه دی بلکې دادخلکوپه گوتولیکل شوی دی، دا داسی کتابونه دي چي لیکوالانوئې داسی فکر نه کاوه چي دابه وداسی شهرت اومقبولیت ته ونه رسیږی، بلکې دادنوم ورکو خلکو فاحشي لیکنې دي چي اوس کلیساوحواریینو، وانبیاء اونورو عیسایی علماء ته منسوبی کړیدی. که تاسی پوښتنه وکي چي په قرآنکریم کي خوهم دزناتوری اوبحث راغلی دی، نوزه به درته ووايم چي په قرآن کریم کي دزناکیسې نشته نه هم وزناته بلنه ده بلکي حکم ، یندیزاومجازات ئې راغلی دي، په قرآن عزیزکي دزناپه هکله راخی:

وَلَا تَقْرُبُوا الزَّانِيْنَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ سَبِيْلًا ﴿٣٢﴾ (الاسراء: ٣٢)

ژباړه: اوزناته مه نژدې کیري، بې شکه چي (زنا) بده کړنه اوبده لاره ده. یالکه چي قرآن عزیزدزناکارولپاره حدتاکلی دی اوسزای ئې ورته بیان کړیده اووایی:

الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُم بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلِيَشْهَدَ

عَذَابُهُمَا طَآئِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٢﴾ (النور: ٢)

ژباړه: که تاسی پرالله اوداخرت پرورخ ایمان لرئ نوزناکاره (ښځه) اوزناکار (سړی) له دواړونه هریوسل دُرې ووهی دالله ددین په اړه دی په تاسی کي پردوی باندي دزپه سوي احساس نه پاریري او هغوته دسزا ورکولوپه وخت کښې دی دمؤمنانو یوه ډله موجوده وي.

په قرآنکریم کې په څومری بڼه اندازه سره دزناڅخه منعه شوی ده، اویه څومری شدت سره ئې دسزاء حدتاکل شوی دی، اوداهم پکښی بیان شویده چې یوڅو مؤمنان دی دعبرت لپاره موجودوي؛ سبحان الله.

او زناپه ډیرشدت سره منعه شوې ده، په قرآنکریم کې داسی څه نشته لکه په بایبل کې چې حکم ئې نشته اویواځی دزناکیسې دي اووزناته تشویق دی، فلانکې یوه فاحشه پیدا کړل اوجماع ئې ورسره وکړل، اوداسی نور..

په بایبل کې داسی فحش بحثونه شته چې انسانیت خولا پربرده ترحیوانیت لاهم څودرجې لوړی دي، دبیلگې په ډول سره حزقیل ۲۳ باب، چې زه پې دشرم له کبله نشم ذکرکولای، اوییل ئې داسی دی:

دوي بڼځې دیوې مورلونې وي، هغوی په مصرکې زناکوله، اویه ځوانی کې ئې سره زناکوله او.....

له همدې کبله داسلام دوهم خلیفه امیرالمؤمنین حضرت عمر فاروق رضی الله عنه اصحاب کرام داهل کتابیبه بنځوسره دنکاح څخه منعه وکړل او هغه داسی:

دکتابیبه بنځوسره نکاح کول وامت مسلمه ته په تاریخ کې تاوانونه هم رسولی دی، اووامت ته ئې نقصانات رسولی دي، امیرالمؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه داحس کړه، اومسلمانان حکمرانان یی په خصوصی ډول سره داهل کتابوسره د نکاح کولوڅخه منع کړل، دحضرت شقیق بن سلمه رضی الله عنه څخه روایت دی چې حضرت حذیفه بن یمان رضی الله عنه کله چې ومداین ته ورسیدی نوهلته ئې دیوی یهودی نجلی سره نکاح وکړه حضرت عمر فاروق رضی الله عنه چې کله خبرشونوڅبریی ورکې نوورته ئې ولیکل چې طلاق ورکړه، حضرت حذیفه رضی الله عنه ورته ولیکل چې ولی دازمالپاره حرامه ده؟؟؟ امیرالمؤمنین حضرت عمر فاروق رضی الله عنه ورته ولیکل چې حرامه درته نه وایم لیکن ددی خلکوپه بنځوکې

عموما پاکدامنې اوعفت نشته، په دی وجه بیریرم چي ددې خلکوپه ذریعه ستاسویه کورنی کبېې فحاشی اوبدکاری داخله نشی.

دحضرت عمررضی الله عنه دوهم لیک دادی:

اعزم علیک ان لاتضع کتابی حتی تخلی سبیلها فانی اخاف ان یقتدیک المسلمون فیختاروانساء اهل الذمة لجمالهن وكفی بذالك فتنة لنساء المسلمین (کتاب الآثار ص ۱۵۶، بحواله معارف القرآن)

ژباړه: زه وتاته قسم درکوم چي زماددې لیک نه مخکي چي پخپل لاس کي ئې کبېردې نووهغې (بښخې) ته طلاق ورکړه، ازاده یی کړه ځکه چي زماویره ده چي نورمسلمانان به هم ستاخه عبرت واخلي اودمیانوکتابیانوښځو لره به ددوی دښکلاپه وجه سره په مسلمانو ښځوباندی ترجیح ورکړی نودمسلمانانوښځودپاره به ددې نه لوی مصیبت بل څه وی.^{۱۴۷}

ولی وبایبل ته اجازه نشته چي په اسلامي نړی کي تبلیغ شی؟

دلبنان یوعیسایی راهب راخه پوښتنه وکړه چي دافغانستان اوسعودي په شان اسلامي هیوادونوکي ولی وعیسایانوته اجازه نشته چي بایبل تبلیغ کړی؟، سعودی عربستان ډېرسخت بندیز ورباندی لگولی دی اودطالبانوپر مهال هم پوره بندیز ورباندی لگېدلی ؤاوحال داچي تاسی مسلمانان په هرعیسایی هیوادکي حق لرئ چي خپل مقدس کتاب قرآن کریم تبلیغ کړی؟

ځواب:

قرآن کریم خودژوندیوه بشپړضابطه اومکلمه تگلاره ده، دانسان وهری غوښتنې ته ئې ځواب ویلی دی، قرآن کریم دانسانی ژوند مثبت ژوندون ضامن دی، انسان

^{۱۴۷} (ابوبکر جصاص رازی، احکام القرآن ج ۱)

دېدبختی او بربادی څخه وسو کالی او خوشحالی ته رهبري کوي، دلپونټوب څخه وسپړيتوب ته رهنمايي کوي، د جهالت د تورتم څخه دخوښی وساحل ته رهبري کوي؛ وبل لورته ويايبل ته په دې اجازه نشته چي:

۱- بايبل دفحش څخه ډک دی.

که مورويبايبل ته راشونويبايبل دخرافاتو، پوچو خبرو اوفحاشاتويوخورجين دي، اسلامي ټولنه خولا پرېږده هيڅ دسالم عقل څښتن نه غواړی چي داسی فحاشات پخپله ټولنه اوکورنی کي خپاره کړي، اسلامي ټولنه يوه صفااوشفافه ټولنه ده، اواسلام وهيچاته اجازه نه ورکوي چي په دې پاکه ټولنه کي گند اوفحش خپور کړي نوځکه په اسلامي نړی کي دبايبل تبليغ بنددی. په اسلام کي دفحشاء، بريندټوب اوپي حيايي منع ده اوپه اسلام کي داسی څوک چي داکارکوي ورته سزاورکول کيږی قرآن کریم ددې په هکله وايی:

إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ ءَامَنُوا لَهُمْ

عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾

ژباړه:

بيشکه هغه کسان چي خوښوی دغه (خبره) چي خپره شي فاحشه بدنامي په حق دهغو کسانوکښي چي ايمان ئې راوړی دی شته دغو(کسانو)ته عذاب دردناکه په دنياکښي او آخرت کښي اولله بڼه عالم دی اوتاسی نه پوهيږی. (سورت نور: ۱۹)

بل ځای په قرآنکریم کي راځي:

قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ

(سورت اعراف: ۱۹)

ژباړه:

ووايه (ای محمده ! دوی ته) بیشکه همداخبره ده چې حرام کړیدی رب زما فواحش (کبیره گناهونه چې موجب دلوی عذاب گرځي) هغه چې ظاهر وي له هغوڅخه او هغه چې باطن وي.

داچې په بایبل کې دجیمی سویگات په آند لس ځایه دمحرمتوسره زناپکښې ده نوڅکه دبایبل تبلیغ په اسلامي نړۍ کې منع دی.

۲- دالله جل جلاله په نزدیواځی او یواځی اسلام یواځی دین دی اوبس، لکه الله جل جلاله چې فرمایي:

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ (سورت آل عمران: ۱۹)

ژباړه: بیشکه دین (چې په ټولودینونو کې غوره دی) په نزدالله دین اسلام (محمدي شریعت) دی.

داچې دالله جل جلاله په نزدسره یواځی او یواځی داسلام مبارک دی چې غوره دی نوڅکه وعیسائیت، یهودیت، هندومذهب، بودایی مذهب، شنتومذهب، کنفیوشیس مذهب اوداسی نورمذهبونو ته اجازه نشته چې په اسلامي نړۍ کې خپاره شي.

۳- داچې اسلام اوسیاست سره نښتي دي نوڅکه په هراسلامي حکومت اوتولنه کې دبایبل تبلیغ منع دی، داڅکه چې داسلام قانون ومنسوخودینونوته اجازه نه ورکوي چې تبلیغ شي په اسلامي ټولنه کې، اسلام دعیسائیت په شان دسیاست څخه بیل نه دی، په اروپا، امریکا اونوره نړۍ کې عیسائیت یواځی او یواځی ترمذهبي مراسمو او تشریفاتو پوری منحصر دی اوبس.

۴- په حدیث شریف کې راځي:

الاسلام یعلووا لایعلی علیه

ژباړه: اسلام به لوړوي او پرده هیڅ دین نشی لوړیدلای.

داچې اسلام تر ټولو دینونو لوړدی په حقیقت، ماهیت، افکارو، جوړښت، اصولو، دانسانیت په تعمیرکي، د ټولني په جوړښت کي، دبشریت د سوکالی اوخوښی لپاره نوځکه وبل دین ته اجازه نشته چې ددې لوړدین (اسلام) لپاره خنډشي، نوځکه وبایبل ته اجازه نشته چې په اسلامي نړی کي تبلیغ شي.

۵- داچې بایبل دساینس په رڼاکي ټول غلط دی، اوپه بایبل کي داسی څه نشته چې یادی اخروي گټه پکښې وی او یادی دنیوي گټه پکښې وي داپه لغوکي راځي نوپه اسلام کي هرلغوه حرام دي، نوځکه په اسلامي نړی کي وبایبل ته اجازه نشته چې په اسلامي ټولنه کي تبلیغ شي.

د داسی سوالونو پوره ځوابونه تاسی زما په چاپ شوی کتاب (سوال ځواب) کي لوستلای شي.

۴: په بایبل کي بی معنا، غیر معقولی، د عقله لیری او پوچي خبری بی شماره دي.

د بیلگې په ډول سره:

✦ خراوبهانې ئې راوستل هغوی خپلی قباگانې پرواچولی او عیسی پری

سپورشو. (متی ۲۱: ۵)

اوس که یو څوک ورته وگوری نودابه ورته جوته شی چې څنگه امکان لری چې یوسری دی پر دوو حیواناتو باندی سپورشی، داله عقله څخه لیری خبره ده.

✦ اوپه هغه ورځ خدای دخریلویه ماشین چې د فرات دسندد هغه خوا څخه ئې په

کرا یه راوړی ودا سوردپاچا د سراوینو وینبنتیان ئې وخریل او حتی بره ئې هم

ورکوچنی کره. (یسعیاء: ۴۰: ۷)

اوس تاسی دڅه وخت لپاره پکښې فکروکي، لومړی خدای داسی کمزوری دی (نعوذبالله) چې دستراشی ماشین ئې دسینددبلی غاړی څخه په کرایه راوړ، اوبیایې دپاچاسراوینې وروخړیلې اوږده ئې هم ور کوچنی کړه یعنی که په لنډوکي داسره راټول کړونویابل دخدای څخه ستراش جوړکړ (نعوذبالله) او هغه هم کمزوری چې هرڅه نلری اویه کرایه یی راوړی په دې ایاتونوکي حضرت عیسی علیه السلام نه نبی بلکې لوی لایزال واحد اولاشریک خدای جل جلاله نبی. (نعوذبالله من ذالک)

☛ دده دخدای دسرموڅخه دودراووتی اودخولې څخه اورچي دډبرو سکاره ورباندی بلیدل (۲ سموئیل ۹:۲۴)

اوس که ودې ته څیرشونودخدای پاک څخه ئې څه شی جوړکړیدی، نعوذبالله من ذالک، څومری پوچه، مالایعنی اوبې هوده خبره ده.

☛ او هغه (شمشون) دخره دزامې تازه هدوکي پیداکي اویخپل لاس کي ئې واخیستی اوزرکسان ئې په وواهل اوشمشون وویل چې مادخره دزامی په هدوکي سره ۱۰۰۰ کسان فناه کړل. (قضات، ۱۵:۱۵)

☛ له دې وروسته شمرزوی دعنايت (۶۰۰) فلسطینان ئې دچوکه (هغه لښته چې حیوانات په هی کیږی) ووژل اوده هم اسرائیل خلاص کړل. (قاضیان ۳:۳۱) نواوس به قضاوت کووچي یوسری راولا پیری اودخره دزامی په هدوکي سره زرکسان وهی اوتوله وژنی داڅنگه عقل منی؟؟؟ که دازرکسان یواځی پرده باندی نارې تف کړی نودی به له منځه ولاړشی خودازرکسان وده ته ولاړوو اوده ټول په هدوکي وواهل اوده مړه کړل، څومره بی اساسه اویوچه خبره!!؟؟

☛ شمشون ۳۰۰ گیدری ونيولې، اوشمعی ئې راوړلی اوددوی لکی ئې سره وتړلې اوددولکیو په منځ کي ئې یوه شمعه ورکښینودل اودوی ئې دفلسطینانویه

کښتونوکي خوشی کړې اودفلسطینیانو کښت کړونډې باغونه اودزیتون وني ئې ټوله وروسوځلې. (قضاة ۱۵: ۴-۵)

اوس که یوڅوک دعقل په سترگوورته وگوری نوپریکړه به عقل وکړی، چي یوځل ۳۰۰ گیدړی پیداکول، اودتولولکیانې سره ترل اوبیاشمعه پکښی ایښودل داڅنگه امکان لری؟؟؟

✦ خړې خبرې وکړی. (اعداد ۲۲: ۲۷-۲۹)

✦ مرغان پرڅلوروځي. (لاویان ۱۱: ۲۰)

✦ پړانگ ۷ سرونه اولس ښکرونه لري (مکاشفه ۱۳: ۱-۳)

✦ گندگي (غول) خوري اوبولې څښی. (دوهم پاچایان ۱۸: ۲۷)

✦ زه ستا پرمخ گندگي (غول) پاشم. (ملاکي ۲: ۳)

✦ یوحیوان دمرغه په شان څلوروزرونه اوڅلورسرونه درلودل. (دانیال ۷: ۶)

✦ زه به انگولم کالي به کارم اولوخ به یم. (میکایا ۸: ۱)

✦ مارالوځي. (اشعیا/یسعیا ۳۰: ۶، ۱۴: ۲۹، ۳۴: ۱۵)

✦ خلک دقبرونونه راوتلل اوبیت المقدس ته ولاړل. (متی ۲۷: ۵۲، ۵۱)

خلک دقبرونوڅخه راپورته شول اولوخ روان وو، وبيت المقدس ته دادتعجب خبره ده چي یواځی متی ولیدل اوهغه ولیکل اوبل هیچا ونه لیدل اونه بل انجیل پکښې خبره کړې ده، حال داچي که چیری داسی کاروشی نوټوله نړی ورباندی خبریږی داځکه چي دایوه حیرانونکې خبره ده، په بایبل کي ددې تفصیل نورنشته چي داخلک چي راپورته شول داخالص هډوکي (اسکلیت) ؤ، غوښې ورباندی پرتې وې، کفنونه ئې په تن وو که یا؟ دبایبل په څلویښتولیکوا لانوکي یواځی متی ولیدل اوبس، اوبله خبره داده چي دادحضرت عیسی علیه السلام معجزه هم نه

ده، اوبیاکله چي یوڅوک له قبره ژوندی شی هغه بیاداغواړی چي وقبرته ولاړشي نه هیڅکله نه. داخلک بیاڅه شول؟ څه ئې وکړل؟ اوچیری ولاړل؟

❖ داؤدپورته شودی اودده خلک ولاړل اودفلسطینیانودوه سوه (۲۰۰) سړي ئې وواهل اوداؤدئې پوستکي راوړل اووچاچاته ئې وشمېرل ترڅودپاچازوم شی اوشاول خپله لورمیکل په نکاح ورکړه.. (اسموئیل ۱۸: ۲۷)

له (۲۰۰) کسانوڅخه پوست کنبل اوبیادیوه حیوان دپوستکي په شان هغه راوړل اوبیاشمارل چي دادیوې ښځې مهرشو.

داڅوئې یوڅوویلگې وې اوهمداسی په زرهاروویوچي، بیهوده اوبې ثمره ویناوي ډیري پکښې شته.

یوه ورځ مي داپوچي اوله عقله لیری فقرې دبایبل دیوه عیسایی راهب سره شریکې کړې، هغه هم حیران شوداڅکه چي وهغه ته هم ټولی معلومی نه وې، ددوی هغه دبایبل فقرې ښه یادوي چي ددوی په گټه وي، بیامنکرشواوکله چي مادهرایات اوباب شماره ورکړه بیایی راته وویل دامه خپره وه داگوره چالیکلې اوگوره په څه وخت کي دخدای دکلام سره یوځای شوې وي، اودائې هم راته وویل چي داچتیاات دخدای کلام نه دادیوه سپک کس یاکسانو څرگندونې دي. ماورته وویل چي ته خطاوتلی ئې دادخدی کلام دی، چي خدای نه په شرمیری نوته ولی په شرمیری؟ ده راته وویل چي دا زه په پوره یقین سره درته ویلای شم چي دادخدای کلام نه دی دادحورایینوکلام نه دی اونه هم دادیوه عیسایی عالم ویناده.

نوپه بایبل کي داسی خرافات شته چي خپله عیسایان ورباندی شرمیری. لکه څرنگه چي دا کتاب یواځي پر بایبل باندی رنیاچوي نوڅکه دلته دبایبل نوم ذکرکوي، الله جل جلاله دبایبل په هکله یوه بله ښکلې خبره کوي اوفرمایي:

تُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ ۗ (سورت المائدة: ۴۱)

ژباړه: دوی اړوي کلمې وروسته له هغوځایونو خپلوڅخه.

دادیهود او عیسایانو د پیر یوراهیسی داناروغې ده چې یوځل بايبل یوشانته کي اوکله ئې بیابل شانته، کله ئې یوه کلمه یوځای کنسېردی اوکله ئې بیابل ځای کنسېردي یعنی پخپلومقدسو کتابونو کي تحریف ددوی دزرگونوکلونوراھیسی ناوړه ناروغې ده، کله یوه فقره یوځای وصل کړی اوکله بل ځای دادهمدې تحریف وجه ده چې دبایبل (۲۴۰۰۰) زره نسخې لیکل شوي دي اودوې نسخې ئې یوشانته نه دي اوهم هغه بايبلونه چې په مختلفو ژبو کي لیکل شوي دي هم یوډول نه دی، نوالله جل جلاله ومورته وایی چې تاسی ودوی ته وگوری لومړی ئې پخپلولاسونوباندي لیکلی دي، دوهم داچې هغه دتکرونواوغلطیانوډک دي اودریم داچې دابه ترقیامته پوری درست نه شی داځکه چې تحریف به پکنې شروع وي، چې همداتحریف هرانسان پخپلواستروگولیدلای شي.

هربایبل چې چاپیری نویرهغه باندي لیکل شوي وی اصلاح شوی (Revised) نودبایبل دااصلاح به ترقیامته پوری وي اودبایبل به اصلاح نشي.

په بايبل کي تحریف

کتاب آستر/استیر:

هورن صاحب دانجیل په تفسیرکي لیکي:

زمورسره چې کوم داسترکتاب موجوددی هغه استر باب ۱۰ آیات ۳ باندي ختم دی، لیکن په یوناني اولاطیني نسخه کي ددې باب دلسواياتونوڅخه اضافه ۶ نوربابونه شتون لری دیونان اوروم کلیساوی داتول مني.^{۱۴۸}
بله بیلگه ئې لکه مورچي مخکي بیان کړل هغه داچې:

^{۱۴۸} اعجاز عیسوی، ۱۶۵ یکوال: مناظر اسلام مولانا رحمت الله کیرانوی رح، اداره اسلامیات لاهور

د تثليث ايات چي په يوه بايبل کي شته او په بل کي ئې غورځولې وي. هغه ايات دادی:

درې دي چي گواهي ورکوي په اسمان کي پلار، ځوی اوروح القدس اودادري سره يو دي. (لومړی ليک ديوحنا ۵: ۷-۹)

داپه (King James Version) بايبل کي او په اردو بايبل (کلام مقدس، کاتوليک بايبل کميشن پاکستان ۲۰۱۱

) کي شته او په (Holly Bile Revised Standard ۱۹۵۲) Version کي بيا دد تثليث ايات نشته، اوکه و عربي اردو او پښتو بايبلوته راشونوپه هغوکي هم دتثليث نشته په

عربي بايبل، پښتو بايبل اواردو بايبلو کي همداديوحنا ايات ۷ نشته او واتم ايات ته ئې ۷د شماره ورکړيده يعنی تثليث نشته. لاندی بايبلونه وگورئ:

الكتاب المقدس، جمعية الكتاب المقدس في لبنان- ۱۹۹۳ الطبعة الثلاثون

انجيل شريف، اول جيبی چاپ ۱۹۹۶ ميلادی، بايبل سوسايتهی پاکستان

کتاب مقدس، پاکستان بايبل سوسايتهی انارکلی لاهور ۲۰۱۱

انجيل مقدس، پاکستان بايبل سوسايتهی انارکلی لاهور- ۵۴۰۰۰، ۲۰۰۹

همداسی په سلهاونورمثالونه.

الله که خدای؟

که مور دبايبلو و تحريف ته وگورنودمکتب دلومړی ټولگی شاگردهم په دې پوهيږی چي په بايبل کي څومری تحريفونه هره ورځ ومخی ته راځی زه به دهغو بايبلو بيلگه درکړم چي زما سره شتون لری

هغه بايبل چي په ۱۸۹۵ ميلادی کال کي دلوی برطانيې دامپراطوری پرمهال په

لندن کي په پښتو باندی چاپ شوی دی دهغه بايبل نوم دی (دالله کلام) او په ټول

کتاب کي و خدای ته د(الله) توری راغلی دی، یواځی د کتاب یشوع په لومړی باب کي (۵) ځلی دالله توری راغلی دی وبل لورته د اوسني وخت بایبل په (۲۰۰۰) ژبواندی ژباړل شوی دی ماسوادعربی بایبلوڅخه بل په هیڅ بایبل کي د(الله) توری نشته، نه په پښتو کي، نه په اردو کي، نه په انگلیسي کي، نه په هسپانوی کي، نه په جرمني کي اونه هم په بله ژبه کي.

عیسایي نړی هوبنیاره ده، دالله نوم ئې ځکه استعمالاوه چي مسلمانان ورته الله وایی، اومسلمانان ورباندي غولوي ودوی ته داپه فکرکي ورکوي چي داهم دالله کلام دی، وبل لورته اوس امت مسلمه ورسره اشناشوی دی اویه مالیزیاکي پردې باندي بنديز ولگیدی، هیڅ غیرمسلمان (په ځانگړي ډول سره عیسایان) نشی کولای چي په خپلوبایبلواولیکنوکي دالله توری استعمال کړی دمالیزیا دستری محکمي قاضی قضات محمدآفندی علی وویل چي دالله دتوری استعمال دعیسائیت سره هیڅ تړاونلري. په مالیزیاکي دعیسایانوورځپاڼه هیرالد (Herald) کي عیسایي راهبانولیکلی وه چي موردا توری (الله) ۱۷۳۱د میلادي کاله راهیسی استعمالوو خو محکمې ورته وویل چي تاسی ددې سپیڅلی نامه څخه استفاده کوئ اومسلمانان تاسی په دې سره مرتدکوئ، اومحکمې داپریکړه صادره کړه. تاسی کولای شی ددې بحث ټوله لیکنه په لاندی لنک کي دانټرنیټ له لاری وگوری:

<http://rt.com/news/malaysian-court-ban-allah-۱۶۰>

ولی عیسایان دالله جل جلاله نوم نشی استعمالولای؟

دالله جل جلاله دنامه څپرته

الله، معبودبحق، اصله (أله) دخلت علیه (أل) ثم حذفت همزته وادغم اللامان.

الله ومعبود برحق ته ویل کیږی، دالله نوم په اصل کې (أله) ؤ، چې وروسته (أل) پرداخل شو یعنی (أل الله) شو، دوه لامان سره یوځای شول، چې ددوی دادغام له کبله همزه ولاړه او(الله) ورڅخه جوړشو.

اللهم: کلمة تستعمل في النداء مثل، ياالله

د(اللهم) کلمه دنداء لپاره استعمالیږی، چې کله موروالله ته خپل اوازکوو لکه (ياالله).^{۱۴۹}

اوس داچوته شوه چې د(الله) نوم دالله جل جلاله لپاره اسم ذات دی، اودمعبود برحق په معناسره دی، چې دالفظ دهیچالپاره نشی استعمالیدلای، داچې عیسیایان وحضرت عیسی علیه السلام اوحضرت جبرائیل علیه السلام ته هم الله وایی اودا(تثلیث) دعیسائیت اصل دی نوځکه وعیسایانوته اجازه نشته چې ددې سپیڅلی نامه (الله) څخه غلطه استفاده وکړی اودوی داکار کوي په ځانگړي ډول سره په عربي اوغیرعربي نړی کې.

په بایبل کې خیالی، مبهم اوسرگردانه نومونه

په بایبل کې داسی نومونه شتون لري چې نه په ټوله عیسایی نړی کې شتون لري اونه هم یوراهب په پوهیږي دیبلگي په ډول سره:
مصرایم، عمامیم، لهایم، نفتوحیم، فترونیم، کسلوحیم، فلستیم، کفتوریم. (اول روزنامه ۱: ۱۱، ۱۲) اوداسی نور...

^{۱۴۹}المعجم الوسيط: دار الدعوة مؤسسة ثقافية للتأليف والطباعة والنشر والتوزيع استانبول - ترکیه- ۱۹۸۹ میلادی.

مرحوم شیخ احمدديدات رحمة الله عليه چي کله دیوه فلسطیني عرب عیسایی انیس شروش سره مناظره وه (کوم یو دخدای کلام دی؟ قرآن که بایبل؟) نو ۱۲۰۰۰ ناستوخلکوته ئې وویل چي که چاوماته دیوه عیسایی دیدایینت پانه راوړه چي داپورته یونوم پکښې راغلی ۷زه به دهرنامه پرسرباندي ۱۰۰ پاونده ورکړم، خو هیڅ یوپیدانشو، بیایې پوښتنه وکړه چي څوک ددې نومونوپه معناباندي پوهیږی؟ هیڅوک پیدانشو.

چي ددې څخه مطلب دادی چي خپله عیسایان هم نه ورباندي پوهیږی اونه ئې هم اورېدلي دي، ددې کتاب (روزنامه) لیکوال چي څه په فکراوتخیل کي راغلی دي هغه ئې لیکلی دي.

په بایبل کي غلطیاني دبیلگي په ډول سره:

کتاب خروج باب ۱۲: ۴۰ کي راغلی دي:

بنی اسرائیلویه مصرکي ۴۳۰ کاله تیرکړل.

ددې اصلي نېټه ۲۱۵ کاله ده، چي پردې باندي عیسایی مفسرین اومؤرخین په یوه خوله دي.

کتاب سموئیل دوهم باب ۱۵:۷ کي څلویښت دی، او په ۸ آیات کي (ارام) دی چي دادواړه غلط دي او په اصل کي د(۴۰) پرځای (۴) دي اود(ارام) پرځای (ادوم) دی. په ځینوبایبلوکي ئې اصلاح کړی دي او په ځینوکي لاپاتي دي.^{۱۵۰} اوداسی نورې په سلهاوو....

^{۱۵۰}بایبل بایبل سے قرآن تک ج. ۱، ص ۴۵۱ ظہارالحق کاردوشرح (لیکوال: شیخ الاسلام حضرت مولانا محمدتقی عثمانی)

په بایبل کې پنځوس زره (۵۰۰۰۰) غلطیاني:

د عیسایي علماء له لوری خپرېدونکې یوه مجله چې داویک (Awake) په نامه سره یادېږي په ۸ سېتمبر ۱۹۵۷ په سرلیک کې لیکل شوی وه: ((۵۰۰۰۰ پنځوس زره غلطیاني په بایبل کې)) داسرلیک ورکول شوی ؤ،^{۱۵۱} چې ددې مجلې کاپی وماته دجنوبي افریقاڅخه راغلې ده، داچې خپله عیسایي علماء په دې باندې اعتراف کوي چې په بایبل کې په دومری زیات شمېر سره غلطیاني شته نواخرله بایبل څخه څه شی جوړشو؟؟؟

په بایبل کې د انبیاء په هکله گستاخي

- ۱- د حضرت نوح علیه السلام په هکله گستاخي.
  - ۲- د حضرت لوط علیه السلام په هکله گستاخي.
  - ۳- د حضرت یعقوب علیه السلام په هکله گستاخي.
  - ۴- د حضرت سلیمان علیه السلام په هکله گستاخي.
  - ۵- د حضرت داؤد علیه السلام په هکله گستاخي.
  - ۶- د حضرت موسی علیه السلام په هکله گستاخي.
  - ۷- د حضرت هارون علیه السلام په هکله گستاخي.
  - ۸- د حضرت ایوب علیه السلام په هکله گستاخي.
- ټول انبیاء علیهم الصلوٰة والسلام معصوم دي، ټوله ۱۲۴۰۰۰ زیات اوکم چې انبیاء کرام دانسانانو د هدایت لپاره رالیرل شوي دي داټوله دالله جل جلاله غوره خلک وو، داڅنگه امکان لري چې الله جل جلاله دی یو څوک خوښ کړی وی دانسانانو د هدایت لپاره اوبیادی هغه دالله جل جلاله دا حکاموڅخه نافرمانی

^{۱۵۱} Is the Bible God*s Word? pp. ۱۲، ۱۳ by Ahmed Deedat ۲۰۰۸/ printed: Ministry of Awqaf and Islamic Affairs Department State of Qatar

وکړی؟! په گستاخیو کې شراب خوړل، زنا کول، بې صبري کول اوداسی نور شامل دي العیاذبالله، بلکې کومولیکوالانوچي بایبل لیکي دادهغودچتل ذهن محصول دی داسی امکان نلري چي لایزال جل جلاله دی یو څوک انتخاب کړی وی اوبیادی هغه نافرمانی وکړی اوغیرمعصوم دي وي داهیخ امکان نلري. بلکې انبیاء ټوله معصوم دي.

په بایبل کې ساینسي غلطیاني دبیلگي په ډول

په بایبل کې ساینسي هیخ شی نشته چي پردې باندی دفرانسې وتلی ساینس پوه ډاکترموريس بوکایی یوکتاب (قرآن اوبایبل دساینس په رنایکي) هم لیکلی دی، خوموراوس نشوکولای چي دبایبل ټولې ساینسي غلطیاني دلته راوړودبیلگي په ډول سره به پریو څو غلطیانوباندی یوڅه رنواوچوو، نورقضاوت تاسی خپله کولای شی.

۱- که دښځې هلک پیداشودهغې ناپاکي (نفاس) ۷ ورځې ده اوکه ئې نجلی پیداشوه نودهغې ناپاکي دوې اوونۍ (۱۴ ورځې) ده.
(احبار۱۲: ۱-۷)

په اوسني ساینس کې دهلک اونجلی په پیداکیدوکي دښځې په ناپاکي کې هیخ توپیرنشته، کله دهلک موده اوږده شی اوکله دنجلی موده اوږده شی چي هغه خپل وځانته عوامل لري؛ نوځکه ویلای شوچي داغلط دی.

۲- بیابلیس هغه دیوه دنگ غره څوکې ته وخیژاوه اوددنیاټولې پاچاهي ئې ورته په پوره شان اوشوکت سره څرگندی کړې.
(متی ۴: ۸)، (لوقا ۴: ۵)

اوس شیطان حضرت عیسی علیه السلام ویوه غم غره ته وخیژاوه اوتوله دنیايې په ولیدله، چي له دې څخه دامعلومیږی چي داهغه وخت امکان لری چي کله ځمکه

اواره وي ټوله احوال داچي اوسنی ساینس وایی چي ځمکه کروي اویاهم وهگی ته ورته شکل لری، چي له همدې کبله په یوه ځای کي شپه اویه بل ځای کي ورځ وي؛ نو ویلای شوچي داهم غلظه ده.

۳- خدای په لومړی ورځ رنایپیدا کړل. (پیدایښت ۱:۳-۶)

خدای ستوري لمر او نور پیدا کړل په څلورمه ورځ (پیدایښت ۱: ۱۴-۱۹)

اوس دلته څنگه امکان لري چي لمر او ستوري دی نه وي اورنادي وي. داهم دساینس له دایرې څخه وتلې او غلظه ده.

۴- ځمکه په دریمه ورځ پیدا شول (پیدایښت ۱: ۹-۱۳)

شپه او ورځ ئې په لومړی ورځ پیدا کړل. (پیدایښت ۱: ۵)

شپه او ورځ د ځمکې د حرکت څخه ولاسته راځی دا څنگه امکان لري چي ځمکه دي نه وي اوشپه او ورځ دي وي داهم په ساینس کي غلظه ده.

۵- ځمکه په دریمه ورځ پیدا شوه (پیدایښت ۱: ۹-۱۳)

لمر او سپوږمی په څلورمه ورځ پیدا شول. (پیدایښت ۱: ۱۴-۱۹)

دا څنگه امکان لري چي ځمکه دی تر لمر او سپوږمی مخکي پیدا شوی وي اوسنی ساینس وایی چي داتول سره یوځای وه او کله چي په حرکت کي راغلل بیا ځمکه ، سپوږمی ، ستوري او نور پیدا شول چي داهم غیر ساینسي او غلظه ده.

۶- سبزیجات ، نباتات ، ونې او میوې ئې په دریمه ورځ باندي پیدا کړل (پیدایښت ۱: ۱۱-۱۳)

لمر او سپوږمی په څلورمه ورځ پیدا شول. (پیدایښت ۱: ۱۴-۱۹)

نباتات ، ونې ، مېوې او نور... څنگه بې د لمر د شعاعو څخه امکان لری، داهم غیر ساینسي او غلظه ده.

۷- اسمان ستنې لري. (ایوب ۲۶: ۱۱)

داهم ترلرسپینه ده چي داغیرساینسي اوغلطه ده، اواسمان هیخ ځای ستنې نه لري. ۸- نه داچي یواځي اسمان ستنې لري بلکې په بایبل کي راغلی دي چي ځمکه هم ستنې لري لکه:

(لومړی سموئیل ۲: ۸)، (ایوب ۹: ۶)، (زبور ۷۵: ۳)

چي داهم په ساینسي توگه سره بنکاره درواغ اوغلطه ده.

۹- اوخدای وویل وگوری هرنبات چي تخم لري، اوتولې ونې وتاسوته درکوم اوداستاسوخوراک دی، اودمځکې وتولو حیواناتو اوداسمان وتولومرغانوته اوتوله چي پرځمکه باندې گرځي اوژوند کوي وهغو تپولوته شنه نباتات ددوی خوراک ورکوم. (پیدایښت ۱: ۲۹-۳۱)

دپه دې غیرساینسي اوغلطه ده چي په نباتاتوکي داسی زهرجن نباتات شتون لري چي دژوندیوموجوداتو دمرگ سبب گرځي، انسان له منځه وړي، مرغان له منځه وړي او حیوانات له منځه وړي.

۱۰- دایمان په راوړلوه تری دامعجزې څرگندپړی، چي زماپه نوم به پیریان ليري کوي اوپه نااشناژبو باندې به خبرې کوي، که هغوی مارانوته لاس ورورې یازهروخوری نوهغوی ته به ضررته رسپړی اوپه کوموناروغانوچي هغوی لاس کښپړدی هغوی به جورشي.

(مرقوس ۱۶: ۱۷-۱۹)

دادبایبل ازمايښت دی دعیسیایانولپاره، ایادعیسائیت په ۲۰۰۰ کلن تاریخ کي داسی څوک پیداشوی دی چي زهروځیني او هیخ په ونشي؟؟ نه هیخکله نه! ایپه اوسنی نړی کي به داسی راهب، پاپ، بیشف، پاستراوعیسایی وي چي زهروځیني او هیخ په ونشي؟؟؟ نه هیخکله نه! ایادعیسائیت په تاریخ کي داسی پاپ یاراهب تیرشوی دی چي دخلکودناروغیودرملنه ئې په لاس تیرولوسره کړې وی؟؟؟ نه هیخکله نه!

ایاداسی پاپ یاییشف په اوسني وخت کي شته چي په ۱۰ ژبوسره خبرې کوي؟؟؟ نه هیڅکله نه! داتوله اوهرڅه غیرساینسي دي .

۱۱- دوباوبلاڅخه دخلاصون لپاره په بایبل کي درملنه:

دوې چوغکي ونیسی، یوه چوغکه دخاورې په لوبنی کي حلاله کړی اووینه ئې دروانواوبوسره گډی کړی، لرگی راواخلي اواندازه ئې کي اوهغه بله ژوندی چوغکه په روانواوبوکي چخ کړی، په دغو اوبوباندی خپل دکوردیوالونه ۷ ځلی ولړی.
(لاویان ۱۴: ۴۹-۵۲)

اوس ساینس داثابته کړې ده چي په وینه کي تر ۲۰۰۰ څخه زیات جراثیم شتون لری، اویه سلهاوومرگونی ناروغی ورڅخه پیداکیږی دیبلگې په ډول سره:
حساسیت (Allergy)، دزړه بدوالی (Nausea)، هرپس (Herpes)،
کاندیدیا (Candidia)، سالمونیا (Salmonella)، دکورو (Kuru)، سکرایی
(Scrapie)، حجرومرگ (Cell-Death)، انسفالویاتی (Encephalopathy)،
دماغی پریشانی (Depression)، زهر (Toxin)، (Haemochromatosis)،
(Syphilis)، هیپاتایتس ای، بی اوسی، اوداسی نور...

۱۲- په بایبل کي دزناد معلومولولپاره ازموینه:

که یوې بنڅې زناوکره نوکاهن دی سپیڅلی اوبه دخاوروپه لوبنی کي واخلي اودمڅکي گړځ دی ورواچوی اوس دااوبه ترڅې شوې کله چي کاهن لعنت ورباندی وواپی نودااوبه دي ودې بنڅې ته ورکړی که چیری دې بنڅې زناکړې وه نس به ئې وپرسیري اوورون به ئې وروست شي، اوخلک به لعنت ورباندی وواپی، اوکه چیری بنڅې زاناه وه کړې نودابه پاکه پاتي شی اواولادبه ئې پیداشی.
(اعداد ۵: ۱۱-۳۱)

اوس دبایبل ودې خرافاتواوچتیتاتوته تاسی وگوری، ایاکله هم په عیسایی ټولنه کې داسی آزمایشت شوی دی؟ ولی ئې دوی نه کوی؟ داځکه چې داخپله یوتخیل دی نه حقیقت، داځنگه غیرمعقوله خبره ده که ئې زناکړې وه دهغې اولادنه پیداکېږی اوکه ئې زنانه وه کړې دهغې اولادپیداکېږی چې داهم له عقله لیری ده، هم له ساینسه لیری خبره.

په بایبل کې په سلهاوساینسي غلطیانی شتون لري چې دلته پرهرې غلطی باندی رڼاچول ناشونې ده.

په بایبل کې ساینسي غلطیانی دموريس بوکایی له نظره:

ډاکټرموريس بوکایی پخپل کتاب^{۱۵۲} کې پردې باندی پوره بحث کړیدی اوبایبل اوقرآن عزیزئې دساینس په ترازوکې څېړلي دي، اودده لومړی خبره داده چې بایبل دساینس سره په ټکرکې دی، ده ډېرمثالونه هم رااخیستی دي چې زه به ئې یوڅو بیلگې درته راواخلم.

➤ په لومړي سرکې خدای اسمان اوځمکې پیداکړلي. (خروج ۱:۱)

داساینس سره په دې باندی په ټکرکې دی چې ساینس وایی چې داتوله نظام دمځکې اواسمانویودودو.

➤ مارخاوره خوري. (میکاه ۷:۱۷)

اوس ومورته معلومه ده چې ماران مختلف شیان خوري ماران مورکان خوری، ماران خوری، چوغکې خوری، اوداسی نور... نودبایبل داخبره چې ماران خاوره

^{۱۵۲} The Bible, The Quraan and Science

خوری داداوسني ساينس سره په پوره ټکرکي ده، دمیکاه لیکوال په هغه وخت کي دومره پوهه درلوده چي ماران یواځی اویواځی خاوره خوری اوبس اوداخبره داسی نه ده.

ددې کتاب ټول بحث تاسی زماپه راتلونکي کتاب (ایابایبل دخدای کتاب دی؟) لوستلای شي انشاء الله.

یادونه:

تاسی کولای شی چي زماپه راتلونکي کتاب (ایابایبل دخدای کتاب دی؟) دبایبل دتحریفاتو، غلطیانو، ټکرونو، فحشاؤ، بی هوده خبرو، پوچواوسرگردانوویناووپه هکله پوره تفصیل ولولی، په دې کتاب کي (ایابایبل دخدای کتاب دی؟) پردې باندی ټول بحث شوی دی چي بایبل په هیڅ صورت دخدای کتاب نه دی اونه ئې یودسالم عقل خاوندوخدای جل جلاله ته، وییغمبرته اویاویوه حواري ته منسوبولای شي.

دراهب یوحنا لبناني سره دبایبل په هکله بحث

زه تل دعیسایی علماء سره بحث کوم، کله له دوی څخه معلومات راټولوم، کله پوښتنې ورڅخه کوم، کله دوی پوښتنې راڅخه کوی داسلام په هکله، چي له همدغوعیسایی علماء څخه یوهم راهب یوحنا لبناني دی، چي وماته ئې یوعربي بایبل (الکتاب المقدس) دلبنان څخه راولیږی، ددې کتاب په پیل کي می ورڅخه وپوښتل چي تاسی څه نظرلری چي ایابایبل دخدای کتاب دی؟ نوده دبایبل درې ایاتونه راته وړاندی کړل اوراته ئې وویل چي په دې ایاتوسره مورویلائی شوچي دادخدای کتاب دی.

۱- هره صحیفه دخدای دروح دالهام په وسیله ده.

(دتیوتیوس په نوم دپولس رسول دوهم لیک باب ۳: ۱۶)

۲- خولومړی په دې پوه شى چې د کتاب مقدس دنبيانو کلام دڅه خبری تاویل دچاپه واک کي نه کيږی .

(دوهم خط دپطروس باب ۱: ۲۰ - ۲۱)

۳- په بایبل کي ډیرځلی داسی راغلی دي:

خدای وموسی ته وویل ، موسی وخدای ته وویل ، خدای ویوشع ته وویل اوداسی نور...

وښاغلی یوحنا البنانی ته زما څرگندونې

دبایبل هغه ایات چې تاسی لومړی وړاندی کړ په هغه کي صحیفه ذکرشوی ده، کتاب نه دی پکښې ذکرشوی ، په کوم وخت کي چې پولس رسول دالیک لیکي نوپه هغه وخت کي دبایبل نوې عهدنامه خوبالکل نه وه، اوحتی دعهدنامه قدیم ډیرکتابونه هم نه وو، نوپولس رسول ضرورخبره په صحیفوکي دحضرت ابراهیم علیه السلام اویه صحیفوکي دنوروانبیاء کوله، که تاسی داراته وویاست چې په هغه وخت کي و حضرت موسی علیه السلام ته منسوب تورات شتون درلودی، نوزه درته وایم چې لومړی پولس رسول دالیک خپله لیکلی دی اودی دانه وایی چې خدای وماته الهام وکي اویاروح القدس وماته وویل، دوهم داچي پولس رسول دالیکونه په هغه وخت کي دخاصوخلکولپاره په خاص وخت کي لیکلی دي ده هم دافکره کاوه چې یووخت دی زمادالیکونه دبایبل یوه برخه وگرځي.

ستاسوددوهم ایات په هکله بایدووایم چې پولس رسول چې کومه خبره کړې ده دادعهدنامه قدیم په هکله ده، نه دنوی عهدنامې په هکله، بل داچي پولس رسول چې څه لیکل هغه داپه یوخاص حالت کي و خاصوخلکوته لیکل، داچي په اوسني بایبل کي (۱۴) کتابونه شکمن دي اوتوله عیسایی نړی ته دمنلونه دي اودپولس رسول په وخت کي نوی عهدنامه نه وه موجوده، یعنی (۲۷) کتابونه چې ټول

(۲۷+۱۴=۴۱) دي نوهلته په بایبل کي څه شی پاتي شول یوڅومحدود کتابونه ويهودوته پاتی شول او هغه هم دپولس رسول څخه په ورستو برخوکي څوڅوڅلي له منځه ولاړل.

ستاسوددریم دلیل په ځواب کي بایدووايم چي دامنم چي په بایبل کي راغلی دي چي موسی و خدای ته وویل، او خدای وموسی ته وویل، یوشع و خدای ته وویل او خدای ویوشع ته وویل او همدارنگه دنورویه هکله، اوس دادلیل څوک وړاندی کولای شی چي په واقعیت کي خدای دا خبره وموسی علیه السلام اویاهم وبل نبی ته کړیده که یا؟ خپله حضرت موسی علیه السلام اویاهم بل نبی نه دی لیکلی چي خدای وماته وویل اوماو خدای ته وویل، داداسی شوي دي چي دانبیاء کرامودمرگ څخه دپروخت وروسته یونوم ورکي کس لیکلی دي، ده هم له خلکواوریدلی دی چي پلانکي نبی و خدای ته داسی وویل او خدای بیاداسی ورته وویل، نووداسی ویناووته څنگه مورویلاي شو چي دادي دخدای کتاب شي اویادی هم دیغمبرانو لیکنه اوکتابونه شی حال داچي هیڅ نبی نه دي ورته لیکلی چي دا کتاب مالیکلی دی اویاهم مالاسلیک اویامهرکړی دی.

زه غواړم چي ستاسوددریواياتوپه مقابل کي درې دبایبل اياتونه درته روښانه کړم چي بایبل دخدای کتاب اویاهم کلام نه دی. اویولس رسول وایی چي زه درته وایم نه خدای.

۱- نوروته هم زه وایم، نه چي مالک که دچاورورښځه ایمانداره نه وي اودهغه سره په استوگنه کي راضي وي نوهغه دي هغه طلاقه نه کړي.

(دکورنتیانوپه نوم دپولس رسول لومړی لیک باب ۷: ۱۲)

تاسی اوس ودې ايات ته وگوری چي پولس رسول وایی چي زه درته وایم نه مالک (خدای)، یعنی دی په دې ځای کي نه وایی چي یاوماته الهام وشو، یاروح القدس

وماته وویل بلکې دی وایی چې زه درته وایم اودزماشخصي رایه ده، نوداخنگه دخدای کتاب یا کلام کیدلای شي.

۲- څوک چې واده شوی نه وي دهغوی په باب کښې زماسره دمالک څه حکم نشته، خوزه خپله رایه درکوم لکه څوک چې پرې دمالک رحم شوی دی چې ایمانداره شي.

(دکورنتیانویه نوم دپولس رسول لومړی لیک باب ۷: ۲۵)

دلته پولس رسول وایی چې زماسره دخدای هیڅ حکم نشته خوزمارایه داده چې دابه داسی وي، دلته پولس رسول نه داوایی چې روح القدس وماته وویل اویاوماته الهام وشو، نودپولس رایه به څنگه دخدای کتاب یا کلام وي؟؟؟ نه هیڅکله نه.

۳- زه چې اوس څه وایم دمالک په طورته بلکې په بې وقوفی سره اویه هغه جرأت سره ئې وایم چې په فخرکولوسره وي.

(دویم خط دکورنتیانویه نوم باب ۱۱: ۱۷)

دلته بیاپولس رسول وایی چې زه دخپله ځانه څه وایم او هغه هم په بې وقوفی سره نه دخدای له لوری، نوکله چې یوه خبره نه دخدای له لوری وي، نه الهام ورته شوی وی، نه روح القدس ورته ویلی وي اونه هم دوقوف په دایره کي وي نودابه څنگه دخدای کلام اویاکتاب وي؟؟ نه هیڅکله نه. نوحقیقت اوواقعیت داسی دی چې پولس رسول وایی چې زه درته وایم نوییادده وینادلایل نشی جوریدلای اوییادپولس رسول داخبره منل چې گنی بایبل دخدای کلام دی نودپولس ټولې ویناوي همداسی دي؛ پاتی شو دپطروس رسول لیکونه، دالیکونه هم وځانگړو خلکوته په خاص حالت کي لیکل شوي دي لکه پطروس چې وایی:

ماپه سلوانوس چې زماپه خیال کي دیانتداره وروردی څه لبرشی می ورته ولیکي.

(اول خط دپطروس رسول باب ۵: ۱۲)

اوهمدارنگه پطروس رسول وایی چي

زماورونو!، زماخویندو! زماملگرو! زه درته وایم! اوداسی نور... چي په بنکاره
داورخه خرگندیږی چي داهرخه پطروس له ځانه څخه لیکلی دي، دی نه وایی
چي حضرت عیسی علیه السلام وماته وویل، روح القدس وماته وویل، وماته الهام
وشو اوداسی نور...

دایبله خبره ده، چي خپله عیسایی علماء وایی چي په واقعیت کي دپولس رسول
لیکونه دپولس نه دي، اودپطروس رسول لیکونه دپطروس نه دي.
له دې څخه علاوه زه به ډیر ژر په بایبل کي ټکرونه، غلطیانی، تحریفونه، سرگردانه
جملې، بې مفهومه اوسرگردانه بحثونه، اونور څه درولیرم اوکیدای شی چي زماپه هره
لیکنه دي دعیسائیت په هکله وحقیقت ته ورسیري، دعیسائیت رینه اوماهیت
بڼه درته معلوم شي، تاسی خودبایبل په هغو جملو اوفقروباندي بڼه خبر یاست چي
تاسی ئې په مذهبي اوتشریفاقي مراسموکي استعمالوی تراوسه په ټوله نړی کي
داسی څوک نشته چي ۲۰۰۰ کلونوراهیسی دي بایبل حفظ وي، برعکس
الحمدلله ثم الحمدلله دقرآنکریم حافظان په هره سیمه کي تر شماروتلی دي چي
داهم دقرآنکریم حقانیت دي. نودبایبل په (۳۳۰۰۰) ایاتونوکي دانشته چي دادي
دخدای کتاب وي، اویادی بایبل خپله وویای چي زه دخدای کتاب یم.

انجيل برناباس

برناس څوک دی؟

دبرناباس اصلی نوم یوسف وودسیدناعیسی علیه السلام حواریینو دانوم(برناباس)
څکه پرکښېښودچي ده ډیر نصیحت اودعوت کاوه (برناباس) یعنی ددعوت
اونصیحت ځوی، یامرسته کوونکي چي بایبل وایی:

اویوسف نومی یوسری ووچی رسولانوبه ورته برناباس(برنابا) وایه چي معنی ئې مرسته کوونکي، او هغه له اصله دقبرص اوسیدونکي ؤ اودهغه یویتی ووکوم چي هغه خرڅ کړاوهغه پیسې ئې راوړی او هغه ئې رسولانویه پښوکي کښېښوولې. (اعمال رسولانو ۴: ۳۶، ۳۷)

چي بایبل په ښکاره وایی چي هغه څومره دحواریینوسره جوړ اوڅومره خدمت ئې کاوه، هغه یوه توتیه ځمکه ئې درلوده هغه ئې هم دالله درضاء لپاره خرڅه کړه اوددین خدمت ئې پرمخ بیوی. یوه بله خبره دیادونې ورپه هغه داچي دالقب ئې ځکه وده ته ورکړل شوچي په دغه وخت کي ده ډیره مرسته وکړه اوترده زیات دعوت هیچا نه دی کړی داځکه چي هرڅوک له یهودوڅخه په ویره کي ؤاوهغوواژه، نوځکه برناباس خاص ارزښت لری. برناباس له جايداده تېرشو، دخپل مرگ پروا ئې نه درلوده داځه شی له کبله؟ یواځي اویواځي ددین په خاطرته دشهرت په خاطرته ددنیا په خاطرته هغه ددلی دنیوي گټې په خاطر بلکې داخروي گټې په خاطرته هرڅه وکړل. خلکوبه دبرناباس په نامه قربانی کولې اوخلکوورته دیوتا وایه، چي دی ورسره مخالف ووله دی کاره سره لکه په (اعمال رسولانو ۱۴: ۱۲)

اویابایبل وایی:

موردافیصله کړې ده چي خپل خوښ کړي نماینده گان دخپلوخوږوملگروبرناباس اویولس سره درولپرو، چي دوی خپل ځانونه دعیسی علیه السلام لپاره قربانی کړيدي.

(اعمال رسولانو ۱۵: ۲۵).

برناباس یونبه سړی ؤ اوپه روح القدس معموروو اوایمان ئې مضبوط وو، نوډیروخلکوپه مالک باندی ایمان راوړ.

(اعمال رسولانو ۱۱: ۲۴).

چي ددې ايات څخه ښکاره شوه چي برناباس لکه عیسی علیه السلام په روح القدس معموروو، ښه سپری وو، اوایمان یې دومره ټینگ وو چي کله به خلکووده ته وکتل اودده نصیحت به ئې واوریدی نوایمان به ئې راوړی، چي په ټولوكي دی یووتلې څهره وه اوخلکوبه دده په نامه قربانی کولې چي دی بیاددې کارسره مخالف هم ؤ

دعیسایانودارالتبلیغ انطاکیه وه چي په هغه کي برناباس معلم وو، اوده نصیحت کاوه لکه:

اعمال درسولانو۱۳: ۱-۴)

اوهغو برناباس ته زیوس..... وویل.(اعمال درسولانو۱۴: ۱۳)

زیوس څه شی ته وایی؟

اسماني اوفضایی دیوتا، داددیوتاگانوترټولولومړی دی، داچي برناباس ښه قداوقامت درلودی اوبنه چهره ئې وه نوڅکه وده ته زیوس ویل کیده.^{۱۵۳}

برناباس په عیسائیت کي خاص نوم اولقب لری، نوڅکه دده انجیل هم دنوروډیرو انجیلونوڅخه غوره اوبنه دی، داچي دی دسیدناحضرت عیسی علیه السلام په ژوندکي ترټولوبنه نصیحت کوونکي وونوڅکه دده هره خبره سندده، داڅکه چي که چیری ده سمی خبرې نه کولای نوکیدای سی چي بایبل ورباندی پته خوله وای، اوبرعکس اوسنی بایبل دده پرنه والی اوغوره والی باندی اعتراف کوی، نوڅکه دده انجیل واصل انجیل ته نژدی دی

چي دلته په ښکاره سره جوتیری چي برناباس ترسیدناعیسی علیه السلام څومره ځان قرباناوه، اوڅومره ارزښت ئې ورته درلودی.

^{۱۵۳} قاموس الكتاب، مخ ۴۸۹، لیکوال: ایف ایس خیرالله، خپرونکي: مسیحی اشاعت خانه ۳۶ فیروزپور لاهور ۲۰۰۸

دبرناباس انجیل

برناباس یوانجیل ولیکي چي دانجیل به له ده سره تل ورسره وکله چي دده قبروکیندل شونودانجیل له ده سره پروت و دانجیل ۱۸ کاله په کلیساؤکي ویل کیدی اوتبلیغ کیدی، دده دانجیل هغه څه منعکسوی چي په قرآن کریم کي شتون لری، دانجیل داوسني عیسائیت خلاف دی، په ۴۹۶ میلادي کال کي راهبانوپردي انجیل باندی بندیزولگوي، دانجیل تر ۱۰۰۰ کلونوپوری داروپا په کتب خانوکي پروت و، وروسته یوخل دانجیل یوه عیسایی راهب فریمیرینو (Fermarino) پیدا کړ، دوهم ځل لپاره دانجیل په ۱۲۰۹ میلادی کال کي په ایمستردام کي وموندل شوچي داستریا په شاهي کتابتون کي موجود و، په ۱۸ پیړۍ کي په هسپانوی ژبه باندی ددې انجیل نسخه وموندل شوه، چي بیانونورورژبوته وژباړل شو.^{۱۵۴}

انجیل برناباس چي اصلي نسخه ئې په ایټالوی ژبه ده اوداستریا په پلازمېنه ویانا کي پروت دی دا ۲۲۲۱ فصلونه لري، په دې انجیل کي نه دحضرت عیسی علیه السلام صلیب شته، نه داپکېنې شته چي حضرت عیسی علیه السلام دخدای زوی دی، نه دحضرت عیسی علیه السلام الوهیت شته، نه کفاره شته، نه عشاء ربانی شته اوداسی نور...

دانجیل پر ۲۲۵ پاڼوباندی مشتمل دی، او جلد ئې دپوستکي دی، په ۱۸ میلادي پیړۍ کي دبرناباس انجیل په هسپانوی ژبه باندی وموندل شوچي هغه ۱۲۴ بابونه درلودل، دانسخه دډاکتر جنک هوس ته په لاس ورغله چي هغه داکسفورډ کالج غړی و او هغه ددې انجیل ژباړه وانگلیسي ژبې ته وکړه.

^{۱۵۴} یهودیت، عیسائیت اوراسلام، مخ: ۲۱۴ لیکوال: مرحوم شیخ احمد ديدات، خپرونکي: عبدالله اکیدمی لاهور ۲۰۱۰

تاسی کولای شی چي پوره معلومات دانجيل برناباس په هکله په انجيل برناباس اردوژبه کې وگورئ.^{۱۵۵}

پرانجيل برناباس بنديز

دبرناباس پرانجيل باندی پاپ جلاشوس (جلاشيس) په ۵ ميلادي پېړۍ کې بنديز ولگاوه، يعنی دحضرت محمدصلی الله عليه وسلم ترراتگ ۱۰۰ کاله مخکي، پاپ جلاشوس (جلاشيس) وويل که هرچاددې کتاب مطالعه وکړل هغه مجرم دی، اوداحکم ئې جاری کړ، خوئینی کسان لادا وایی چي دايوه مسلمان ليکلی دی، خو دحقيقت نلري داځکه چي داانجيل لاهغه مهال شتون درلودی چي اسلام نه ؤ، چي پردې باندی انسايکلويپيدياامريکانا گواه ده تاسی کولای شی وئي گوری.^{۱۵۶}

(انسايکلويپيدياامريکانامخ، ۲۶۲ ټوک ۳)

دبرناباس دانجيل بله اصلي نسخه پيداشوه

دانجيل برناباس بله نسخه په ترکیه کې وموندل شوه دغه په طلايي آب ليکل سوې لاسی نسخه چي ۱۴ مليونه پاونده قيمت لری، او د عیسی (ع) په خپله مورنی يعنی آرامي ژبه ليکل سوې ده، د ده پخوانی بنوونی لری او هم د راتلونکي پيغمبر پيش گوئی پکښی کوی.

دغه کتاب چي د حیواناتو پر پوستوکو ليکل سوی دی، په کال ۲۰۰۰ کې د ترکی پوليسو لخوا د قاچاقبرانو پر ضد په عملیاتو کې پيدا سوی دی. هغه تر ۲۰۱۰ کال پوری په ښه

^{۱۵۵} انجيل برناباس اردو، ژباړه: مولانامحمدحليم انصاری صاحب، مقدمه: مولانامحمدامين صفدرصاحب، ترتيب: خالدمحمدصاحب

^{۱۵۶} خپرونکي: اداره اسلاميات کراچی لاهور ۲۰۰۳ عيسايت کياھے؟ ۱۴۹ مخ، ليکوال: شيخ الاسلام محمدتقی عثمانی، خپرونکي: دارالاشاعت کراچی.

تینگه ساتل کېدئ ، خو چې د انقري « د نژادونو خیرنیز موزیم » ته وسپارل سو ، او ډیر ژر به په لږ قیوداتو سره د خلکو پر مخ پرانیستل سی . د دې لرغونی لاسی نسخې د صرف یوې صفحې فوتوکاپي کول به څه نا څه یو نیم ملیون پاونده وی .

اواوس ئې داانجيل په ۲۰۱۲ کال کي اعلان کړداانجيل ۱۵۰۰ کاله مخکي ليکل شوی انجيل دی ، پاپ شپارسم بن ډیک په رسمی توگه دترکيې دحکومت څخه غوښتی دي چې داانجيل له نژدې څخه وگوری ، اودې انجيل دوی هم حیران کړيدي؛ په دې انجيل کي نه تثليث شته ، نه دعیسی علیه السلام الوهیت شته ، نه دحضرت عیسی علیه السلام صلیب شته ، بلکې د دغه انجيل په متن کي ویل سوي دي چې هغه یو اسقف یعنی پادري ته داسی وویل شول : هغه مسیح به څه نومېږی ؟ راهب ځواب ورکړ : مبارک نوم یې محمدصلی الله علیه وسلم دی . نړیوالوڅیړونکوچي دانسخه دنژدې لیدلې ده په دې انددی چې دانسخه تراسلام مخکي ليکل شویده ، دوی شواهدوراندی کوی چې دليکنو ، طلائی آب ، پوستکواولیکدودڅخه داپه ښکاره جوتیږی چې دادبرناباس رسول انجيل دی ، چې ټوله عیسایی نړی ئې حیرانه کړې هم ده اودپیرژبه په نوروزبووژ پارل شی اویه نړی کي به خپورشی .

له دې څخه علاوه هغه دبرناباس انجيل چې په نړی کي شتون لري اویه مختلفوژبوپاندی ژباړل شوی دی په هغه کي دفخرالموجودات حضرت محمدمصطفی صلی الله علیه وسلم مبارک په هکله داسی ليکي دی :

په انجيل برناباس کي دفخرالموجودات صلی الله علیه وسلم په

هکله رښتني اوسپني وړاندويني :

☞ ژرده چې خدای له دغه یوموتی خاورې څخه یوسل اوڅلویښت زره پیغمبران په نښه کړی اورسول الله هم په نښه کړی ، خدای درسول الله صلی الله علیه وسلم روح له

تولوژوندیوموجوداتو څخه مخکې یعنی شپيته کاله مخکې پيدا کړ. دوی ټول پیغمبران راغلل، خورسول الله به ژر راشی ځکه چې دغه خدای غواړی چې دهغه لاره برابره کړی.

(انجيل برناباس فصل ۳۶: ۶)

☉ نو خدای انسان ته هغه لیکنه ورکړه، د بڼی لاس دگوتی په نوک چې نص یی (لااله الاالله) دی، اودهغه دچپ لاس په نوک (محمدرسول الله) لیکلی ؤ، نواول انسان (آدم علیه السلام) دامچ کړل اوپرستگړوئي وموښل اووئي ویل چې رحمت اوسلامتیادی وی پرتاپه هغه ورغ چې ته ودې نړی ته راځی. (انجيل برناباس فصل ۳۹: ۲۸-۲۴)

☉ کله چې آدم پرینوروان شونوپه هواکي ئې دلریه شان یوځلانده کلمه ولیدل چې په هغه کي نوشته وه (لااله الاالله محمدرسول الله). (انجيل برناباس فصل ۳۹: ۱۴)

☉ آدم علیه السلام وویل: ای خدایه! زه وتاته په دې کلمه سره دعاکوم، محمدرسول الله. (انجيل برناباس ۳۹)

☉ آدم دجنت پردروازې ولیدل چې لیکل شوی وو (لااله الاالله محمدرسول الله). (انجيل برناباس فصل ۴۱: ۳۳)

☉ اوازپورته شو اوخلکوووویل ای خدایه! خپل پیغمبرژرراولپیره، ای محمدصلی الله علیه وسلم ژر راشه اودې نړی ته نجات ورکه.

(انجيل برناباس فصل ۹۷: ۱۸)

☉ کاهن په ځواب کي ورته وویل چې دمحمدرسول الله څخه وروسته نورپیغمبران هم راځی؟

حضرت عیسی علیه السلام ځواب ورکي: له ده څخه وروسته حق نبی نه راځي البته ددرواغجنونبیانوپیوتعداد راځي.

(انجيل برناباس فصل ۹۷: ۷-۹)

☉ کله چې دخدای سپیڅلی پیغمبرمحمدراشی، نورسواپی اوبدنامې به ختمه شی. (انجيل برناباس فصل ۱۱۲: ۱۶)

کله چې دی (محمدصلى الله عليه وسلم) راشی نوتول شیطانان به چیغې کړی، اووبه وایی چې ترسکروټولاندى شی اویدبله به ووايي چې والوخی، اوله دغه ځایه څخه زمور دبنمن محمدرأخی.

(انجيل برناباس فصل ۱۳۶: ۱۴)

حوارینووویل اې باداره! داڅوک دی چې ته ئې په هکله خبرې کوي اودې نړۍ ته رآخی؟ عیسی دزړه په خوبنی سره ځواب ورکړ چې هغه محمدرسول الله دی، اوکله چې هغه راشی نوداداسی مثال لری لکه چې پریوه مځکه چې باران وشى اوهغه مځکه ډیره بڼه میوه وکي اوبیاشاره نشی. (انجيل برناباس فصل ۱۶۳).

په انجيل برناباس کي ۶ ځلی نورهم دمحمدصلى الله عليه وسلم نوم راغلی دی، چې دلته پورتنی ایاتونه کفایت کوی انشاءالله.

په انجيل برناباس کي ۱۵ ځلی دمحمدصلى الله عليه وسلم نوم مبارک راغلی دی، اواشارتآخودپرزیات دی، چې په قرآنکریم کي په همدومره اندازه سره دفخرالموجودات صلی الله عليه وسلم نوم مبارک نه دی راغلی، چې بیاهم عیسایی نړۍ ورباندی سترگې پتوی، اودوی داوایی چې دابایبل برناباس نه دی لیکلی اویومسلمان لیکلی دی، داځکه چې دبرناباس دانجيل احکام وقرآن ته نژدې دي، اوحال داچې دانجيل دسیدناحضرت عیسی علیه السلام یوحواری برناباس لیکلی دی، اودلومړي پاپ جلاشیوس (جلاشیس) په واسطه منع شو، اوتاریخ گواه دی چې لومړی پاپ جلاشیوس داسلام دستریغمبرصلى الله عليه وسلم څخه مځکي تیرشوی دی، اونه دانجيل یومسلمان لیکلی دی اونه یی هم لاس پکښې وهلی دی.

په اوسني بایبل کي هم دحضرت محمدصلى الله عليه وسلم بیان راغلی دی خوتاسی گران لوستونکي کولای شی چې داهرڅه په (نبی کریم صلی الله عليه وسلم په بایبل اوقرآن کي) ولولی.

انجيل برناباس مسلمان نه دی ليکلی

ځیني عيسایي علماء اوفاضلان په دې عقیده دي چې انجيل برناباس يوه مسلمان ليکلی دی داځکه چې زيات اياتونه داسی پکښې دي چې دقرآن سره موافق دي خوموردلته ډيردلايل لروچي انجيل برناباس مسلمان نه دی ليکلی داځکه چې:

۱: انجيل برناباس تراسلام مخکي ليکل شوی دی، او هغه نسخې چې اوس پيداشوي دي اوپه آرامي ژبه سره دي هغه دنن څخه ۱۵۰۰ کاله مخکي ليکل شوي دي.

۲: په انجيل برناباس فصل ۲۰۹: ۴ کي دځينو فرشتونومونه راځي لکه ميخائيل، رفائيل او اوريل، همدارنگه ددې فرشتويان په (فصل ۲۱۵: ۳) او (فصل ۲۱۹: ۷) کي راغلی دی چې دانومونه په قرآن کریم کي نشته نوکه داليکوال مسلمان وای نودانومونه به ئې نه ذکرکولای.

۳: په (فصل ۲۱۹ او فصل ۲۲۰) کي راځي چې کله حضرت عيسى عليه السلام واسمانوته پورته شو اود فرشتوسره يوځای شونوبيايي له خدای څخه وغوښتل چې ماته بيرته اجازه راکه چې ومخکي ته ولاړشم چې دخپلی موربی بی مریم عليها السلام اوزمادشاگردانوسره يوځای شم اوخدای همداسی وکړل دی ئې دفرشتوپه ذريعه ودنياته راوستی اودی دخپلې موراوشاگردانوسره يوځای شو اوبيرته واسمانوته ولاړی. چې داواقع هم داسلام څخه خلاف ده، په اسلام کي دانشته چې واسمان ته ترختووروسته دی بيرته ودنياته راغی.

۴: په (فصل ۳۱: ۵) کي راځي چي دقيصرحق وقيصرته ورکړه اودخدای حق وخدای ته ورکړه، چي له دې څخه په ښکاره معلومېږي چي دين اوسياست سره بېل دي داهم داسلام خلاف ده، نوځکه دامسلمان نه دی ليکلی.

۵: په (فصل ۱۰۵: ۳) کي راځي چي اسمانونه ۹ دي، اوحال داچي په قرآن کریم راغلی دي چي اسمانونه ۷ دي، نوځکه مورويلاي سوچي داکتاب مسلمان نه دی ليکلی.

اوداسی نوريه سلهاؤ

مسلمانان بايدد انجيل برناباس په هکله څه عقیده ولری؟

ددې په هکله مستقل يوکتاب ليکل شوی دی د(العقائدالاسلامية وانجيل برنابا) خوزه غواړم چي ددې کتاب يوڅوکړنې دلته راوړم.

انجيل برناباس داسلام دڅلوروغټوعقايدوسره موافق دی:

۱ - سيدناحضرت عيسى عليه السلام دخدای بنده دی، دخدای رسول دی ويل لورته نه حضرت عيسى عليه السلام خدای دی ، نه دخدای زوی دی اونه هم دتثليث برخه دی.

۲ - فخرالموجودات حضرت محمدمصطفى صلى الله عليه وسلم رسول دی،خاتم الانبياء دی اويونړيوال پيغمبردی.

---

۳ - حضرت ابراهيم عليه السلام چي خپل کوم زوی ذبحه کاوه هغه حضرت اسماعيل عليه السلام ؤ، نه حضرت اسحاق عليه السلام.

۴ - حضرت عيسى عليه السلام نه دی وژل شوی، اونه هم صليب (خړول) شوی دی، بلکې دده پرځای يهودا اسخريوطی ووژل شو.

په دې کتاب کي لس نورې عقيدې هم شته چي داسلام سره موافقې دي چي داداسلام حقانيت دی، خودلته همداخلورکفايت کوي، له دې څخه وروسته ددې کتاب ليکوال عبدالحميدخالدسرحان صاحب وايي:

مورنشوويلاي چي دادی هغه انجيل وي چي پر حضرت عيسى عليه السلام باندي نازل شوی وو، بلکې مورويلاي شوچي؛ مورنه ددې انجيل تصديق کوو، اونه هم ددې انجيل تکذيب کوو.^{۱۵۷}

والله اعلم

اللهم انصر من نصردين محمدصلى الله عليه وسلم وجعلنا منهم

اللهم انانشكرک ونؤمن بک ونتوکل عليك.

سبحان ربک رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين

^{۱۵۷} العقائد الاسلامية وانجيل برنابا

ليکوال: عبدالحميدخالدسرحان/ خپرونکي: مکتبه الصحابة الاسلامية السالمية- الكويت ۱۹۸۲

عبدالغفار جُبیره ته ډالی!

تادي خدای (ج) تل لري اباد جُبیره

اوسه کامیاب ورسره بناد جُبیره

تالهي دين ته خدمت کړی دی

بنه دي پوره دژوند مراد جُبیره

تاقرباني له خپله عقله ورکړه

بي افتخاردخپل هیواد جُبیره

دهرې کرنې به عوض ووينې

دامي وعده ده ساته یاد جُبیره

تاته چي څوک په بدنظردرگوري

هغوي دي ټوله شي برباد جُبیره

درته تل دعاوي اميدي کومه

واخله زمازرگی داد جُبیره

(ایمل اميدي زابل)

دلیکوال چاپ اثار

۱: ماوولي اسلام قبول کړ؟ لومړی چاپ/ دوهم چاپ

۲: زمامناظره دیوه عیسایي راهب سره.

۳: سوال ځواب.

۴: اسلام اونوي ساینسي څېړنې ۱ ټوک. لومړی چاپ/ دوهم چاپ

۵: اسلام اونوي ساینسي څېړنې ۲ ټوک.

۶: اسلام اونوي ساینسي څېړنې ۳ ټوک.

۷: بایبل پیژندنه.

۸: لیک لارښود.

۹: په انگلیسي ژبه کي تلفظ اوبې غږه توري.

۱۰: نبي کریم صلی الله علیه دغیرمسلمانانوپه آند.

دلیکوال ناچاپ اثار

- ۱: اسلام اونوي ساينسي څېړنې ۴ ټوک.
  - ۲: دعيسائيت حقيقت.
  - ۳: ښکلي ځوابونه.
  - ۴: نامتومسلمان ساينس پوهان.
  - ۵: اياقرآن کریم له بايبل څخه اخیستل شويدي؟
  - ۶: نبي کریم صلی الله عليه وسلم په قرآن اوبايبل کي.
  - ۷: حضرت عيسى عليه السلام په قرآن، بايبل اوتلمودکي.
  - ۸: په بايبل کي غلطيانې اوتحريفات دبایبل په ژبه.
  - ۹: په بايبل کي ټکرونه دبایبل په ژبه.
  - ۱۰: په بايبل کي فحشاء، پوچي اوبې هوده خبرې دبایبل په ژبه.
  - ۱۱: ايابايبل دخدای کتاب دی؟
  - ۱۲: جُبیرقلم.
  - ۱۳: ديهوداوعيسايانوالهام له بايبل څخه.
  - ۱۴: داسلام اوعيسائيت پرتله.
  - ۱۵: دنړۍ مذهبونه اوبنسټونه.
-

هغه سرچینې چې په دې کتاب کې ورڅخه کار اخیستل شوی

دی

- ۱- قرآن کریم
  - ۲- (احکام القرآن ج ۱ ابوبکر جصاص رازی،)
  - ۳- بایبل سے قرآن تک (اظهار الحق کاردو شرح) لیکوال: شیخ الاسلام حضرت مولانا محمد تقی عثمانی صاحب
  - ۴- بایبل کیا ہے لیکوال: شیخ الاسلام مفتی محمد تقی عثمانی صاحب، مکتبه دارالعلوم کراچی ۱۴۳۰ هـ ق
  - ۵- اعجاز عیسوی، لیکوال مناظر اسلام مولانا رحمت اللہ کیرانوی الہندی رح، ادارہ اسلامیات لاہور
  - ۶- المعجم الوسيط: دارالدعوة مؤسسة ثقافية للتالیف والطباعة والنشر والتوزیع استانبول - ترکیه - ۱۹۸۹ میلادی
  - ۷- یهودیت، عیسائیت اور اسلام، لیکوال: شیخ احمد ديدات، خپرونکی عبداللہ اکیڈمی لاہور ۲۰۱۰
  - ۸- آریانا دايرة المعارف، ، چاپ دافغانستان دعلومواکادمي ددايرة المعارف دمركز ریاست ۲۰۰۸
  - ۹- مرحوم شیخ احمد ديدات
  - ۱۰- قاموس الكتاب- لیکوال: ایف ایس خیر اللہ، خپرونکی: مسیحی اشاعت خانہ ۳۶ فیروز پور روڈ لاہور ۲۰۰۸
  - ۱۱- انسائیکلو پیڈیا بریٹانیکا، ۱۹۵۰
  - ۱۲- کتاب مقدس، (اردو بایبل) بایبل سوسائٹی انارکلی لاہور ۲۰۱۱
  - ۱۳- کلام مقدس، (اردو بایبل) کاتولیک بایبل کمیشن پاکستان ۲۰۱۱
-

- ۱۴- الكتاب المقدس (عربی بایبل)، لبنان، ۱۹۹۵
- ۱۵- د (اری اسی وی) بایبل چاپ: ۱۹۷۱، ص - ۱۲-۱۷)
- ۱۶- بهیج انگلیسی پبنتوسیند
- ۱۷- دریاب، پبنتولغت، مولفین قلندر مومند اوفرید صحراپی، ص - ۳۳۷
- ۱۸- دالله کلام، (پبنتوبایبل) درمطبع برتیش بایبل فارن سوسایتی لندن ۱۸۹۵
- ۱۹- تاریخ کلیسا، لیکوال: دکتر دوندل دی سمیتن، خپرونکی: پل گاسپل اسمبلی آف پاکستان
- ۲۰- تفسیر هورن چاپ ۱۸۲۲، ج - ۲، باب ۲، بحواله اظهار الحق
- ۲۱- انجیل شریف اول جیبی چاپ ۱۹۹۶
- ۲۲- انجیل برناباس: خپرونکی اداره اسلامیات لاهور ۲۰۰۳
- ۲۳- کتاب مقدس (ریفرنس اردو بایبل) پاکستان بایبل سوسایتی لاهور ۲۰۱۱
- ۲۴- العقائد الاسلامیة وانجیل برنابا
- لیکوال: عبدالحمید خالد سرحان/ خپرونکی: مکتبة الصحابة الاسلامیة السالمیة- الكويت ۱۹۸۲

۲۵- Easton's Bible Dictionary

۲۶- Merriam Webster's Collegiate Dictionary, ۱۰th Edition

(۲۰۰۰)

۲۷- Concise Oxford English Dictionary ۱۱th Edition

۲۸- Bible Dictionary

۲۹- Encyclopedia of Christianity. p۳۰۹

- ۳۰- Encyclopedia Americana, vol.۳.p.۶۱۲
- ۳۱- Boyd*s Bible Dictionary, pp.۵۶'۸۲
- ۳۲- Jesus in His Time, p. ۷۳
- ۳۳- Flavius Josephus: Antiquities of the Jews, v:۱۱,x:۳
- ۳۴- J.p. Boyd: BibleDictionary, p. ۸۵
- ۳۵- F.G.Bratton: History of the Bible, p.۱۰۰
- ۳۶- The Catholic Bible
- ۳۷- Encyclo. Brit. (۱۹۶۲)
- ۳۸- American People*s Encyclopedia. Vol. ۳, p. ۴۲۰
- ۳۹- Holly Bible, The British and Foreign Society, ۱۴۶ Queen Victoria Street
- ۴۰- Concise Oxford Dictionary of the Church, p. ۳۹۳
- ۴۱- Bratton*s History of the Bible, p. ۱۲۲
- ۴۲- Encyclopedia Britannica- ۱۹۴۶
- ۴۳- Frank Moore Cross, from Epic to Canon: History and literature in Ancient Israel, Baltimore and London, ۱۹۹۸, pp۴۱-۴۲
- ۴۴-how the Bible became a book? pp,۱۲۴-۱۲۶,
- ۴۵-R.E. Clements, God and Temple, Oxford, ۱۹۶۵,pp>۸۹-۹۵
- ۴۶-The Original Torah ,pp۱۴۶-۱۴۷
- ۴۷- Akenson ,Surpassing Wonder, pp>۲۲۹-۲۴۳
- ۴۸- The Bible The Biography: by Karen Armstrog-۲۰۰۹
-

- ۴۹- Ezra ۱:۱۰. Fishbane translation, ibid, p ۶۶
- ۵۰- Bruns, Midrash and Allegory, pp. ۶۲۶- ۶۲۷
- ۵۱- Fishbane, Garments of Torah, pp ۶۷- ۶۹
- ۵۲- The invention of the Bible and Talmuds, New york, San Diego and London, ۱۹۹۸, pp. ۸۹-۹۰
- ۵۳-The Bible The Biography: by Karen Armstrog-۲۰۰۹
- ۵۴-The History of the Scripture through Ages-۲۰۰۵
- ۵۵- A Collection of these Gnostic gospels was discovered at Nag Hammadi in Egypt in ۱۹۴۵
- ۵۶- Fridricksen, Jesus p ۱۹
- ۵۷- what is scripture?
- ۵۸- On The Confusion of Tongues
- ۵۹- What Really Jesus say?
- ۶۰- The History of the Bibel ۱۹۹۰
- ۶۱-The Origin of the Bible-۱۹۸۸
- ۶۲-American People*s Encyclopedia, vol. ۳. ۴۲۰
- ۶۳- Dr.E.Sellier: Introduction to the Old Testament, English Translation by W. Montgomery, London ۱۹۲۳
- ۶۴- John Lewis: Religions of the World Made Simple< London
- ۶۵- Dr.Maurice Bucaille: The Bible, The Quraan and Science
- ۶۶- The New Funk and Wagnall*s Encyclopedia, New York ۱۹۴۹
- ۶۷- Stanley Cook: Introduction to the Bible ۱۹۵۶
-

- ۶۸- Bratton*s History of the Bible
- ۶۹- Collier*r Encyclopedia
- ۷۰- Encyclopedia.Brit ۱۹۷۳
- ۷۱- New Catholic Encyclopedia
- ۷۲- Encyclopedia.Brit ۱۹۷۳
- ۷۳- Encyclopedia Amricana
- ۷۴- Funk And Wagnall*s Encyclopedia
- ۷۵- Encyclopedia of Britannica, ۱۳th edition, vol ۲. ۱۷۹۱, ۱۸۰
- ۷۶- Merriam Webster*s Collegiate Dictionary, ۱۰th edition
- ۷۷- Practical Combined Dictionary
- ۷۸- Oxford Advanced Learner*s Dictionary ۷th edition (۲۰۰۵)
- ۷۹- Dr.E.Sellier: Introduction to the Old Testament, English Translation by W. Montgomery, London, (۱۹۲۳), pp. ۲۵/۲۶
- ۸۰- F. G. Bratton: op. cit, pp , ۸۵, ۸۶
- ۸۱-Herbert Muller: Use of the Past, p. ۸۹
- ۸۲- The History of Church, Sec.۳, p.۳۱۱
- ۸۳- Encyclopedia of Biblica
- ۸۴- Encyclopedia of Bretaneca
- ۸۵- Holly Bible (NKJV): Thomas Nelson, Inc. USA ۱۹۸۰
- ۸۶- Encyclopedia of Religions and Ethics ۱۹۱۷
- ۸۷- Floyd.H.Ross and Tyentte Hills: op.cit ۱۳۷
- ۸۸- Arnold Meyer: Jesus or Paul, London ۱۹۰۹
-

۸۹- Hammerton: Universal History of the World

۹۰- Encyclopedia of Brit ۱۹۶۵

۹۱- Holly Bible(NKJV), Red letter Bible, Thomas Neslson Bible
USA-۱۹۸۵

۹۲- The Bible, Revised Standard Version, the British and Foreign
Bible Society ۱۹۵۵

۹۳- The New American Bible, the new catholic translation

۹۴- Text for the Newtestament/Bruece Metzger)

۹۵- Origion of Scriptures

۹۶- Infallible? (Hans Kung)

۹۷- Is the Bible Word of God? (Dr. Graham Scroggie)

۹۸- Islam and Christianity /Husain Hilmi

printed in Istanbul ۲۰۱۱

۹۹- Is the Bible God*s Word? by Ahmed Deedat ۲۰۰۸/ printed:
Ministry of Awqaf and Islamic Affairs Department State of Qatar

۱۰۰- The Bible, The Quraan and Science

By: Dr. Maurice Bucaille

Translated From French by: Alastair D. Pannell and The Author

۱۰۱- Deseret News Publishing Co. ۲۰۰۳

---

١٠٢ -Our Bible and the Ancient Manuscripts/ Dr. Lobegott
Friedrich Konstantin Von Tischendorf, one of the most adamant
conservative Christian defenders of the Trinity

١٠٣- Kenneth Cragg, the Anglican Bishop of Jerusalem

١٠٤- July ٦, ٢٠٠٩ -- Updated ١٦٢٨ GMT (٠٠٢٨ HKT)/By Richard
Allen Greene CNN

١٠٥- July ٢٤, ٢٠٠٨ -- Updated ١١١٣ GMT (١٩١٣ HKT)/ By Ed
Payne

١٠٦-. Dr. W Graham Scroggie of the Moody Bible Institute,
Chicago, a prestigious Christian evangelical mission

١٠٧- Prepared by Pastor Aaron Goerner (٧/١٠/٢٠٠٥). See Dt.٣٣:٨-

١٠; Ezra ٧:١٠; Malachi ٢:٧; Matt.١٣:٥٢; Acts ١٧:١١; Col.١:٢٨'٢٩;

١ Tim.٤:١٢-١٦. (the most embaressing part of the Bible)

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**